

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Aktualizace metodického pokynu odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP k Postupu hodnocení vlivů koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti.....	1
Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny MŽP k přípravě a zpracování plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma.....	63
Metodický pokyn sekce ochrany přírody a krajiny MŽP ke zpracování a projednání zásad péče o národní parky ČR.....	65
Metodika odboru odpadů MŽP k přeshraniční přepravě použitých elektrozařízení.....	69

SMĚRNICE A DODATKY

Směrnice MŽP č. 9/2018 o zabezpečení jednotného postupu při nominaci území na národní geopark.....	92
Příkaz č. 5/2018 ministra životního prostředí, kterým se vydává nový Statut a jednací řád Rady národních geoparků.....	101

SDĚLENÍ

Sdělení odboru ochrany ovzduší MŽP, kterým se mění příloha č. 3 „Metodika výpočtu resuspendovaných částic tuhých znečišťujících látek z povrchu zpevněných komunikací“ Metodického pokynu ke zpracování rozptylových studií vydaného ve Věstníku MŽP 2013/8.....	103
--	-----

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma
Příloha č. 2: Osnova návrhu zásad péče
Příloha č. 3: Charta národních geoparků
Příloha č. 4: Logo národních geoparků
Příloha č. 5: Vzor certifikátu „národní geopark“
Příloha č. 6: Vzor žádosti o udělení titulu „kandidátský geopark“
Příloha č. 7: Náležitosti nominační dokumentace k certifikaci „národního geoparku“
Příloha č. 8: Hodnotící evaluační formulář
Příloha č. 9: Hodnotící revalidační formulář
Příloha č. 10: Struktura revalidační zprávy
Příloha č. 11: Hodnotící revalidační formulář při změně rozlohy národního geoparku
Příloha č. 12: Signatářská listina
Příloha č. 13: Statut a jednací řád Rady národních geoparků
Příloha č. 14: Metodika pro výpočet emisí částic pocházejících z resuspenze ze silniční dopravy

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Ministerstvo životního prostředí

Metodický pokyn

**Postup hodnocení vlivů koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality
a ptačí oblasti**

aktualizace 2018

Obsah

1.	Zkratky, terminologie, související prameny	4
1.1.	Zkratky	4
1.2.	Terminologie	5
1.3.	Související prameny	6
2.	Úvod do problematiky	10
3.	Koncepce a záměry, pro které je nutné žádat o stanovisko OOP	11
3.1	Identifikace koncepce a záměru podléhajících posouzení dle ZOPK postupem dle ZPV	11
3.2	Identifikace významného vlivu záměru či koncepce	13
3.3	Plány péče a zásady péče	19
3.4	Lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy	20
4.	Průběh procesu hodnocení vlivů záměrů a koncepcí z hlediska hodnocení dopadů na lokality soustavy Natura 2000	20
4.1.	Jednotlivé kroky procesu posouzení vlivů dle ZPV z hlediska § 45i ZOPK	20
	Krok č. 1: Stanovisko orgánu ochrany přírody	
	Krok č. 2: Zpracování a předložení oznámení záměru a koncepce – zahájení procesu posouzení podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV	
	Krok č. 3: Zjišťovací řízení a vydání závěru zjišťovacího řízení	
	Krok č. 4: Zpracování a rozeslání (připomínkování) dokumentace EIA a vyhodnocení SEA	
	Krok č. 5: Zpracování posudku (EIA)	
	Krok č. 6: Závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí a stanovisko k návrhu koncepce	
	Krok č. 7: Povolování záměru nebo schvalování koncepce	
4.2.	Problematika variantních řešení v postupu podle § 45i ZOPK	24
5.	Stanovisko orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 ZOPK	25
5.1.	Možnosti postupu vyřizování žádosti o stanovisko OOP	29
5.2.	Žádost o vydání stanoviska orgánu ochrany přírody	31
5.3.	Stanovisko orgánu ochrany přírody	32
5.4.	Odůvodnění stanoviska orgánu ochrany přírody	35
5.5.	Oprava a přezkum stanoviska orgánu ochrany přírody	37
6.	Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO	37
6.1.	Vazba na proces posuzování vlivů na životní prostředí	37
6.2.	Specifika hodnocení podle § 45i ZOPK	38
6.3.	Autorizované osoby	39

6.4.	Základní kroky procesu posuzování vlivů	40
	I. etapa: Zpracování oznámení a zahájení zjišťovacího řízení	
	II. etapa: Zjišťovací řízení	
	III. etapa: Zpracování dokumentace (EIA) a vyhodnocení (SEA)	
	IV. etapa: Zpracování posudku (EIA)	
	V. etapa: Závěrečné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru podle § 9a odst. 1 ZPV a stanovisko k návrhu koncepce podle § 10g ZPV	
6.5.	Rozhodování o povolení záměru nebo schválení koncepce	50
6.6.	Coherence stamp	53
7.	Posuzování vlivů PÚR, ZÚR a ÚP na EVL a PO	54
7.1.	Základní východiska	54
7.2.	Vydávání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK v rámci postupů dle SZ a samotný proces posuzování vlivů	55
7.3.	Významný negativní vliv PÚR a ÚPD	57
Příloha č. 1:	Vzor stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK	59
Příloha č. 2:	Schéma postupu podle § 45i ZOPK pro záměr schvalovaný v navazujícím řízení podle § 3 písm. g) ZPV	60
Příloha č. 3:	Schéma postupu podle § 45i ZOPK pro záměr schvalovaný v řízení s posouzením vlivů ve smyslu § 10 ZPV	61
Příloha č. 4:	Schéma postupu podle § 45i ZOPK pro koncepci podle § 3 písm. b) ZPV	62

1. Zkratky terminologie, související prameny

1.1 Zkratky

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

CHKO – Chráněná krajinná oblast

EIA – posuzování vlivů záměrů na životní prostředí

EU – Evropská Unie

EVL – evropsky významná lokalita (§ 3 odst. 1 písm. q) ZOPK)

KÚ – krajský úřad

LHO – lesní hospodářské osnovy

LHP – lesní hospodářský plán

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NP – národní park

OOP – orgán ochrany přírody

OVSS – odbor výkonu státní správy MŽP

PO – ptačí oblast (§ 45e ZOPK)

PÚR – Politika územního rozvoje

SEA – posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí

SŘ – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

SZ – zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

ÚP – územní plán

ÚPD – územně plánovací dokumentace

VVURÚ – vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

ZOPK – zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

ZPV – zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

ZÚR – zásady územního rozvoje

ŽP – životní prostředí

1.2. Terminologie

Autorizovaná osoba - autorizovaná osoba ke zpracování dokumentace, posudku a vyhodnocení dle § 19 ZPV nebo autorizovaná osoba dle § 45i odst. 3 ZOPK, která je oprávněna provést posouzení vlivů na předměty ochrany a celistvost EVL a PO.

Celistvost lokality (jinak též „integrita“) – je posuzována ve smyslu soudržnosti ekologických struktur a funkcí lokalit (§ 3 odst. 1 písm. u) ZOPK). Hodnocení, zda je celistvost lokality negativně ovlivněna, musí být zaměřeno a omezeno výhradně na cíle (předměty) ochrany této lokality.

Cíl ochrany lokality (EVL nebo PO) – ochrana lokalit soustavy Natura 2000 má obecně vést k cíli definovanému směrnicí o stanovištích jako zachování nebo obnova evropsky významných druhů a typů přírodních stanovišť v případě EVL a vybraných druhů ptáků v případě PO na území státu v tzv. příznivém stavu z hlediska ochrany, resp. zlepšení tohoto stavu. Na úrovni lokality je potřeba uvažovat specifický cíl, který se odvozuje od předmětů ochrany, pro které jsou lokality vyhlášeny. V obecné rovině směřuje ZOPK v EVL k cíli udržení či obnově příznivého stavu evropských stanovišť a stanovišť druhů, které jsou předměty ochrany lokalit, a v PO k cíli zajistit přežití vybraných druhů ptáků a rozmnožování v jejich areálu rozšíření (viz jednotlivá nařízení vlády k PO). Specifičtější je cílový stav předmětů ochrany lokalit soustavy Natura 2000 definován v Souhrnech doporučených opatření (viz § 45c odst. 3 ZOPK či v případě potřeby § 45e odst. 6 ZOPK).

Koncepce podléhající hodnocení podle ZOPK - strategie, politika, plán nebo program včetně těch, které jsou spolufinancované z prostředků fondů Evropské unie, zpracovaný nebo zadaný orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalovaný nebo ke schválení předkládaný (§ 3 písm. b) ZPV), který může samostatně nebo ve spojení s jinými záměry či koncepcemi významně ovlivnit předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO (§ 45h odst. 1 ZOPK).

Natura 2000 - celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy přírodní stanovišť a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit (viz § 3 odst. 1 písm. r) ZOPK). Na území České republiky je Natura 2000 tvořena vymezenými ptačími oblastmi a vyhlášenými evropsky významnými lokalitami. Ochrana EVL je zajištěna prostřednictvím institutu základní ochrany (§ 45c odst. 2 ZOPK), smluvní ochrany (§ 39 ZOPK), nebo jsou celé či z části vyhlášeny v jednotlivých kategoriích zvláště chráněných území (§ 45c odst. 4 ve spojení s § 14 ZOPK).

Orgán ochrany přírody – krajský úřad, správa NP a regionální pracoviště AOPK ČR, újezdní úřad a MŽP, OVSS, který je oprávněn vydávat stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK k záměrům a koncepcím a účastnit se jako dotčený úřad procesu posouzení vlivů na životní prostředí (a v jeho kompetenci je obecně ochrana lokalit soustavy Natura 2000). V případě koncepcí s celostátní působností vydává toto stanovisko ústředí AOPK ČR.

Oznamovatel podle ZPV - ten, kdo hodlá provést záměr (§ 3 písm. k) ZPV).

Posouzení podle § 45i ZOPK a podle ZPV - jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem nevyloučí významný vliv koncepce či záměru na předměty ochrany nebo

celistvost EVL nebo PO, musí být daná koncepce nebo záměr předmětem posouzení podle § 45i ZOPK v rámci procesu posouzení vlivů na ŽP postupem podle ZPV.

Předkladatel podle ZOPK - ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr (stavbu, zařízení, činnost, technologii), které mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO (§ 45h a § 45i ZOPK).

Předkladatel podle ZPV - ten, kdo zpracovává koncepci nebo předkládá podnět k jejímu zpracování (§ 10c odst. 1 ZPV).

Příslušný úřad podle ZPV – úřad, který provádí posouzení vlivů na ŽP podle ZPV, příp. podle § 45i ZOPK v rámci postupu dle ZPV (KÚ nebo MŽP).

Směrnice o ptácích - směrnice Rady 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků (kodifikované znění směrnice 79/409/EHS).

Směrnice o stanovištích - směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Významný vliv - takový vliv záměru / koncepce na EVL nebo PO, který je významný z hlediska druhu nebo stanoviště, které je předmětem ochrany v dané EVL nebo PO. Významnost vlivu musí být posuzována vzhledem ke specifickým a podmínkám prostředí na dané lokalitě, dotčené zamýšleným záměrem nebo koncepcí a její celistvosti, a to výhradně s ohledem na předměty ochrany dané lokality, resp. jejich ekologické nároky.

Záměr podléhající posouzení podle ZOPK - stavba, zařízení, činnost nebo technologie, která může samostatně nebo ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi významně ovlivnit předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

1.3. Související prameny

Právní předpisy

- Směrnice **92/43/EHS**, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Směrnice **2009/147/ES**, o ochraně volně žijících ptáků (kodifikované znění směrnice 79/409/EHS)
- Zákon č. **114/1992 Sb.**, o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (zejm. část čtvrtá, hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na EVL a PO podle ustanovení § 45h a § 45i)
- Zákon č. **100/2001 Sb.**, o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. **183/2006 Sb.**, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. **500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška č. **142/2018 Sb.**, o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny
- Vyhláška č. **500/2006 Sb.**, o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. **468/2004 Sb.**, o autorizovaných osobách podle zákona o ochraně přírody a krajiny
- Vyhláška č. **453/2017 Sb.**, o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí
- Nařízení vlády č. **318/2013 Sb.**, o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů, tedy nařízení vlády č. **73/2016 Sb.** a nařízení vlády č. **207/2016 Sb.**
- Jednotlivá nařízení vlády, kterými se vymezují ptačí oblasti (č. 530 - 535, 598 - 609, 679 - 688/2004 Sb., 19 - 28/2005 Sb., 165/2007 Sb., 405 a 406/2009 Sb.) - viz tab. 1
- Text vybraných evropských právních norem v českém a anglickém znění je k dispozici na webových stránkách Evropské komise:

http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/index_en.htm.

- Judikatura Soudního dvora Evropské Unie mj. s vazbou na směrnice 92/43/EHS a 2009/147/ES je k dispozici na webových stránkách EUR-Lex:

<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs>.

Metodické publikace

- Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (Věstník MŽP, listopad 2007, ročník XVII, částka 11); v návaznosti na přijetí této metodiky a účinnost vyhlášky č. 142/2018 Sb. je v přípravě její aktualizace

Podpůrně spolu s tímto postupem a výše uvedenou metodikou je doporučeno používat publikace Evropské komise, týkající se příslušné evropské legislativy a zabývající se hodnocením vlivů na lokality soustavy Natura 2000, jejichž překlady v některých případech vydalo MŽP. Jedná se zejm. o publikace:

- Péče o lokality soustavy Natura 2000: Ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS (aktualizace 2018) - podrobný výklad článku 6 směrnice o stanovištích a použitých pojmů
- Hodnocení plánů a projektů, významně ovlivňujících lokality soustavy Natura 2000: Metodická příručka k ustanovení článků 6(3) a 6(4) směrnice o stanovištích 92/43/EHS - všeobecný úvod k postupu a principům odpovídajícího hodnocení

- Pokyny k čl. 6 odst. 4 „směrnice o stanovištích“ 92/43/EHS – tento dokument dále rozpracovává a nahrazuje příslušný oddíl publikace „Péče o lokality soustavy Natura 2000: Ustanovení článku 6 směrnice o stanovištích 92/43/EHS“

Upozorňujeme, že text těchto publikací zpracovaných Evropskou komisí obecně pro všechny členské státy nemusí z procesního a terminologického hlediska plně korespondovat s českou právní úpravou a je nutné je používat v kontextu současně platné právní úpravy v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí podle ZOPK a ZPV. Všechny relevantní metodické příručky jsou dostupné na webových stránkách MŽP v rubrice Natura 2000 - Posuzování vlivů, další publikace k dotčeným směrnicím lze nalézt též na stránkách Evropské komise http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/directives_en.htm.

- Metodika posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (Planeta 7/2004); plánována aktualizace.

- Podklad pro včasnou identifikaci a předběžné zhodnocení dotčení limitů z hlediska migrační dostupnosti krajiny pro ptáky a letouny, mj. těch, kteří jsou předměty ochrany PO a EVL, poskytuje Metodika monitoringu a sběru dat k určení významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR (http://mzp.cz/cz/migracni_koridory_ptaku_savcu_cr)

Informace na internetu v ČR

Natura 2000 v ČR - <http://www.natura2000.cz/>

Natura 2000 - web MŽP - http://www.mzp.cz/cz/natura_2000

AOPK ČR - <http://www.nature.cz/>

Mapové vrstvy lokalit soustavy Natura 2000 v EU - <http://natura2000.eea.europa.eu/#>

Mapový server AOPK ČR - <http://mapy.nature.cz/>

Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP) - <http://drusop.nature.cz/>

Informační systém EIA - https://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia100_cr

Informační systém SEA - https://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce

Tab. 1 – Nařízení vlády, kterými se vymezují, resp. vyhlášují jednotlivé PO a EVL

	č. Sb.	schváleno	účinnost
<i>Nařízení vlády, kterým se vymezuje Ptačí oblast...</i>			
Nádrž vodního díla Nechanice	530/2004	29.9.2004	20.10.2004
Žehuňský rybník - Obora Kněžičky	531/2004	29.9.2004	20.10.2004
Orlické Záhoří	532/2004	29.9.2004	20.10.2004
Libavá	533/2004	29.9.2004	20.10.2004
Podyjí	534/2004	29.9.2004	20.10.2004
Řezabinec	535/2004	29.9.2004	20.10.2004
Českolipsko - Dokeské pískovce a mokřady	598/2004	27.10.2004	6.12.2004
Jeseníky	599/2004	27.10.2004	6.12.2004
Krkonoše	600/2004	27.10.2004	6.12.2004
Lednické rybníky	601/2004	27.10.2004	6.12.2004
Novohradské hory	602/2004	27.10.2004	6.12.2004
Jaroslavičské rybníky	603/2004	27.10.2004	6.12.2004
Hovoransko - Čejkovicko	604/2004	27.10.2004	6.12.2004
Jizerské hory	605/2004	27.10.2004	6.12.2004
Rožďalovičské rybníky	606/2004	27.10.2004	6.12.2004
Údolí Otavy a Vltavy	607/2004	27.10.2004	6.12.2004
Bohdanečský rybník	608/2004	27.10.2004	6.12.2004
Hlubocké obory	609/2004	27.10.2004	6.12.2004
Komárov	679/2004	8.12.2004	31.12.2004
Třeboňsko	680/2004	8.12.2004	31.12.2004
Šumava	681/2004	8.12.2004	31.12.2004
Pálava	682/2004	8.12.2004	31.12.2004
Labské pískovce	683/2004	8.12.2004	31.12.2004
Křivoklátsko	684/2004	8.12.2004	31.12.2004
Králický Sněžník	685/2004	8.12.2004	31.12.2004
Horní Vsacko	686/2004	8.12.2004	31.12.2004
Beskydy	687/2004	8.12.2004	31.12.2004
Doupovské hory	688/2004	8.12.2004	31.12.2004
Boletice	19/2005	15.12.2004	13.1.2005
Broumovsko	20/2005	15.12.2004	13.1.2005
Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví	21/2005	15.12.2004	13.1.2005
Hostýnské vrchy	22/2005	15.12.2004	13.1.2005
Litovelské Pomoraví	23/2005	15.12.2004	13.1.2005
Novodomské rašeliniště - Kovářská	24/2005	15.12.2004	13.1.2005
Poodří	25/2005	15.12.2004	13.1.2005
Soutok - Tvdonicko	26/2005	15.12.2004	13.1.2005
Střední nádrž VD Nové Mlýny	27/2005	15.12.2004	13.1.2005
Východní Krušné hory	28/2005	15.12.2004	13.1.2005
Heřmanský stav	165/2007	4.6. 2007	1. 6. 2008
Českobudějovické rybníky	405/2009	26.10.2009	25.11.2009
Dehtář	406/2009	26.10.2009	25.11.2009
<i>Nařízení vlády o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit</i>			
1075 evropsky významných lokalit	318/2013	21.8.2013	29.10.2013
1111 evropsky významných lokalit	73/2016	18. 3. 2016	1. 5. 2016
1112 evropsky významných lokalit	207/2016	29. 6. 2016	1. 7. 2016

2. Úvod do problematiky

Na základě požadavků vyplývajících ze Smlouvy o přistoupení ČR k EU ze dne 16. dubna 2003, ze směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin byly v České republice zákonem č. 218/2004 Sb., ze dne 28. dubna 2004 a zákonem č. 349/2009 Sb., ze dne 9. října 2009, kterými se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dnes zákon č. 183/2006 Sb.), a zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, upraveny podmínky pro vytváření soustavy chráněných území evropského významu Natura 2000 a stanovena pravidla pro jejich ochranu. Tato soustava je v ČR stejně jako v ostatních státech EU tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami.

V souladu s články 6 a 7 směrnice o stanovištích je velmi důležitým prvkem ochrany těchto území hodnocení možných důsledků realizace záměrů či provádění koncepcí na tyto lokality, které je v našem právním řádu upraveno ustanoveními § 45h a § 45i ZOPK. Hodnocení je zaměřeno na předměty ochrany a celistvost každé konkrétní lokality, která je součástí soustavy Natura 2000. Hodnocení má úzký vztah k procesům posuzování vlivů na životní prostředí podle ZPV (viz § 45h odst. 2 ZOPK) a procesně je toto hodnocení na ZPV s výjimkou posuzování PÚR, ÚPD a lesních hospodářských osnov a plánů (specifického postupu podle § 4 odst. 4 ZPV) zcela navázáno. Hodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 je oprávněna provádět pouze osoba, která je držitelem zvláštní autorizace dle § 45i odst. 3 ZOPK a vyhlášky č. 468/2004 Sb., o autorizovaných osobách podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Předkládaný materiál je určen především orgánům ochrany přírody a příslušným úřadům pro provádění posuzování vlivů na životní prostředí, kterým poskytuje praktický návod, jak oba výše zmíněné postupy provázat, aby nebyly kladeny nadměrné požadavky a nároky na ty, kteří záměry či koncepce předkládají ke schválení, a zároveň byly naplněny všechny podmínky a zohledněny limity vyplývající z ochrany lokalit soustavy Natura 2000. Měl by pomoci i těm, kteří záměry nebo koncepce připravují, aby se zorientovali v problematice a vyhověli příslušným legislativním požadavkům. V neposlední řadě by měl představovat vodítko pro autorizované osoby dle § 45i odst. 3 ZOPK, orgány veřejné správy a správní orgány (zejména stavební úřady), které schvalují koncepce, resp. povolují záměry, aby dostály požadavkům ustanovení § 45i odst. 8 ZOPK.

V následujících kapitolách je proces hodnocení vlivů podle § 45i ZOPK a posuzování vlivů na ŽP podle ZPV pro koncepce (SEA) i záměry (EIA) popsán společně. Specifickým typem koncepce jsou potom PÚR a ÚPD (ZÚR, ÚP), pro které ZPV a SZ stanovuje odlišný postup.

3. Koncepce a záměry, pro které je nutné žádat o stanovisko OOP

3.1. Identifikace koncepce a záměru podléhajících posouzení dle ZOPK postupem dle ZPV

Podle § 45h odst. 1 ZOPK „*jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek.*“

Z výše uvedeného ustanovení vyplývá, že prvním nezbytným krokem je úvaha (jejíž provedení leží v první fázi na předkladateli záměru či koncepce), zda může být určitá činnost považována za záměr a určitý materiál za koncepci ve smyslu ZOPK, a zda se může v konkrétním případě jednat o tak významný vliv, že musí být podroben hodnocení.

Koncepcí se podle § 3 písm. b) ZPV rozumějí strategie, politiky, plány nebo programy včetně těch, které jsou spolufinancované z prostředků fondů Evropské unie, zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané. Ve vztahu k posuzování vlivů na životní prostředí se dále podle § 10a odst. 1 ZPV rozlišují koncepce posuzované vždy a koncepce, o nutnosti jejichž posouzení se rozhoduje ve zjišťovacím řízení. Koncepce, u kterých podle stanoviska orgánu ochrany přírody nelze vyloučit významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO podle ZOPK (viz § 10a odst. 1 písm. a) ZPV) podléhají posouzení vždy.

Zabývat se možným významným vlivem koncepce na lokality soustavy Natura 2000 je zákonnou povinností předkladatele samo o sobě (a její naplnění předchází žádosti o vyjádření příslušného úřadu dle ZPV, resp. orgánu SEA z hlediska nutnosti posuzování koncepce dle ZPV), nikoliv až jako záležitost následná poté, co je rozhodnuto o tom, že koncepce bude podléhat posouzení SEA dle kritérií vycházejících výlučně z § 10a ZPV. Z hlediska posouzení vlivů dle § 45i ZOPK je toliko zásadní, zda koncepce naplní § 3 písm. b) ZPV, tedy definici koncepce ve smyslu tohoto zákona a zda může mít významný vliv na lokality soustavy Natura 2000. I v případě, že koncepce zpracovaná v určité oblasti definované v ZPV (v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody) neobsahuje rámec pro budoucí povolení záměrů z přílohy č. 1 k ZPV, neznamená to, že není třeba dále zvažovat požadavek na předložení koncepce s možným významným vlivem orgánu ochrany přírody ke stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK. To reflektuje i samotné znění § 10a odst. 1 písm. a) ZPV.

Pro potřeby procesu posuzování vlivů záměrů a koncepcí na předmět ochrany a celistvost EVL a PO je proto nezbytné vycházet i z definice v § 45h ZOPK: „*...jakákoliv koncepce, která může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO...*“, při obecném vymezení termínu „koncepce“ je však třeba vycházet z definice v § 3 písm. b) ZPV.

Z hlediska koncepcí tedy hodnocení podle § 45i ZOPK podléhají strategie, politiky, plány nebo programy, včetně těch, které jsou spolufinancované z prostředků fondů Evropské unie,

zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy (stejným nebo jiným) schvalované nebo ke schválení předkládané, které mohou samostatně nebo ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi významně ovlivnit předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Je zřejmé, že hodnocení se nebude týkat koncepcí, které nesplňují definici § 3 písm. b) ZPV (schválení takových koncepcí by nebylo možné na úrovni státní správy ani podchytit; na druhou stranu nebudou mít takovéto koncepce ani žádnou závaznost).

Změna koncepce ve smyslu § 10a odst. 1 písm. c) ZPV je předmětem procesu posuzování tehdy, pokud se tak stanoví na základě provedeného zjišťovacího řízení podle tohoto zákona. V případě, že není možné vyloučit významný vliv změny koncepce na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, je třeba ji v rámci postupu dle ZPV podrobit posouzení vlivů podle § 45i ZOPK.

Záměrem se podle § 3 písm. a) bodu 1. ZPV pro potřeby tohoto zákona rozumějí stavby, zařízení, činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 ZPV a podle § 3 písm. a) bodu 2 ZPV stavby, zařízení, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zákona o ochraně přírody a krajiny mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

Co je předmětem procesu posuzování vlivů na životní prostředí (tzv. procesu EIA) je obsahem ustanovení § 4 ZPV. Ustanovení § 4 odst. 1 ZPV specifikuje záměry a změny záměrů, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí s odkazem na přílohu č. 1 ZPV. V této příloze jsou uvedeny záměry posuzované vždy (záměry kategorie I) a záměry posuzované v případě, že se tak stanoví ve zjišťovacím řízení. Záměry podle § 3 písm. a) bodu 2 ZPV, tedy stavby, zařízení, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle ZOPK mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, jsou v souladu s § 4 odst. 1 písm. f) ZPV předmětem posouzení dle ZPV, resp. ZOPK, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení. Předmětem posuzování podle ZPV, příp. ZOPK jsou i podlimitní záměry a jejich změny dosahující příslušné limitní hodnoty a změny záměru, které by podle závazného stanoviska příslušného úřadu dle ZPV vydaného podle § 9a odst. 6 ZPV mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí či části nebo etapy záměru podle § 9a odst. 5 ZPV. Jsou-li takové změny, podlimitní záměry či změny nebo etapy významné ve vztahu k předmětu ochrany nebo celistvosti EVL nebo PO (tedy změna je takového charakteru, že její očekávané vlivy na lokality soustavy Natura 2000 mohou být významné), je třeba je z hlediska § 45i ZOPK taktéž posoudit dle ZPV v rámci zjišťovacího řízení, příp. v celém procesu EIA, stanoví-li se tak ve zjišťovacím řízení.

Pojem „záměr“ ve smyslu ZOPK, resp. § 3 písm. a) bodu 2 ZPV je tedy třeba chápat širěji, než je tomu u záměrů dle § 3 písm. a) bodu 1 ZPV. V případě definice podle bodu 1 se jedná pouze o „stavby, zařízení, činnosti a technologie“ uvedené ve výčtu obsaženém v příloze č. 1 ZPV. Naproti tomu pojem záměr ve smyslu § 45h odst. 1 ZOPK a § 3 písm. a) bodu 2 ZPV, resp. úvaha předkladatele, zda je třeba jej předložit ke stanovisku OOP dle § 45i odst. 1 ZOPK, bude vždy odvislá od možných vlivů na konkrétní předmět ochrany nebo celistvost konkrétní EVL či PO. Tyto záměry nejsou a ani nemohou být v ZPV či ZOPK specifikovány,

neboť není možné je taxativně vymezit (a tím třeba nežádoucím způsobem zúžit působnost § 45h a § 45i ZOPK).

Uvedená legislativní konstrukce obsažená v ZPV (tedy vylišení záměrů ve smyslu § 3 písm. a) bod 1 a 2 ZPV) vyjadřující širší působnost pojmu záměr ve smyslu ZOPK, resp. směrnice o stanovištích oproti ZPV, resp. směrnici EIA (směrnice 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve znění směrnice 2014/52/EU) je opřena též o četné judikatury na úrovni národní, ale i na úrovni Evropského soudního dvora. Ve věci C-538/09 Komise vs. Belgické království soud judikoval, že *“členský stát nemůže mít za to, že kategorie projektů, které jsou definovány podle oblastí činnosti a zvláštních zařízení, budou již pojmově mít málo významný dopad na životní prostředí“*. V případě C-127/02 „Waddenzee“ a C-98/03 Komise vs. Irsko zase soud konstatoval, že *„povinnost odpovídajícího posouzení projektů dle článku 6 odst. 3 směrnice se vztahuje též na činnosti „malého měřítka“; rozsah projektu není relevantním kritériem, neboť sám o sobě neumožňuje vyloučit pravděpodobnost, že by mohl představovat významný vliv“*. Obdobně se staví k výkladu pojmu záměr judikatura českých soudů, když uvádí, že *„... při výkladu pojmu „záměr“ ve smyslu § 45h a 45i ZOPK nelze vycházet pouze z definice záměru obsažené v § 3 písm. a) ZPV, ale je třeba vzít v úvahu i § 4 tohoto zákona, který vymezuje, co je předmětem posuzování vlivů záměrů na životní prostředí. Uvedené ustanovené totiž vedle staveb, činností a technologií uvedených v příloze č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí činí předmětem posuzování i stavby, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle ZOPK mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území EVL nebo PO (§ 4 odst. 1 písm. e) téhož zákona...“* (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 As 75/2013 – 112 ze dne 13. 8. 2014)

Záměry ve smyslu ZPV jsou povolovány (resp. schvalovány dle ZOPK) v tzv. navazujících řízeních, která jsou definována a vyčtena v § 3 písm. g) ZPV; stejně tak k jakémukoliv záměru, který je předkládán ke stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK či je posuzován dle tohoto ustanovení, musí být vedeno řízení vyčtené v § 3 písm. g) ZPV. Specifickým případem je § 3 písm. g) bod 13. ZPV tímto reaguje na situaci, kdy se k záměru nevede žádné z navazujících řízení ve smyslu bodů 1 – 12, ale závazné stanovisko EIA je (musí být) vydáno, a tedy musí být podkladem pro jiné schvalovací řízení (např. řízení o povolení kácení dřevin dle § 8 ZOPK či výjimky dle § 56 ZOPK). V takovém případě se na předmětné řízení beze zbytku vztahují veškerá specifika navazujícího řízení dle § 9a odst. 3 a 6, § 9b, § 9c a § 9d ZPV (např. z hlediska zveřejňování informací a možností účastenství veřejnosti).

Z hlediska záměrů tedy podléhají hodnocení podle § 45i ZOPK jakékoliv stavby, zařízení, činnosti nebo technologie, které mohou samostatně nebo ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi významně ovlivnit předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

3.2. Identifikace významného vlivu záměru či koncepce

Možnost významného vlivu záměru či koncepce je posuzována ve vztahu k předmětu ochrany a celistvosti EVL či PO. Ustanovení § 45h odst. 1 ZOPK stanoví, že posouzení vlivů záměru či koncepce se zaměří též na stav ochrany EVL či PO z uvedených hledisek.

Příznivý stav předmětu ochrany EVL či PO na úrovni lokality není v ZOPK definován. ZOPK ve svém ustanovení „vymezení pojmů“ v § 3 definuje, jak nahlížet na příznivý stav přírodního stanoviště z hlediska ochrany (odst. 1 písm. s)) a na příznivý stav druhu z hlediska ochrany (odst. 1 písm. t)), nicméně tato definice se vztahuje na výskyt druhu nebo přírodního stanoviště v rámci celého areálu rozšíření na území státu (resp. biogeografické oblasti) a je propojena s cílem tvorby celé soustavy Natura 2000 dle čl. 3 odst. 1 směrnice o stanovištích. Ve vztahu k jednotlivým lokalitám tedy není přímo využitelná.

Po novele SZ účinné od 1. ledna 2018 došlo k související změně ZOPK, v rámci které došlo k vypuštění pojmu „příznivý stav“ předmětu ochrany v § 45h a § 45i ZOPK. Tato změna reflektuje skutečnost, že mezi ustanoveními § 3 odst. 1 písm. s) a t) ZOPK a § 45h a § 45i ZOPK není přímá vazba. Stav druhů a přírodních stanovišť na úrovni jednotlivých lokalit byl nicméně hodnocen při výběru EVL a parametry příznivého stavu (resp. stavu obecně) pro konkrétní lokalitu je tedy možné odvozovat od kritérií výběru EVL a cílů jejich ochrany. Referenčním stavem je potom stav předmětu ochrany v době vyhlášení EVL či PO, který by měl být minimálně zachován.

Stav přírodních stanovišť jako předmětů ochrany EVL se odvíjí zejména od rozlohy, velikosti původních fragmentů, celistvosti, druhového složení, struktury a funkce příslušného stanoviště a abiotických a biologických podmínek prostředí podmiňující existenci stanoviště.

Stav druhů jako předmětů ochrany EVL či PO je dán zejména fitness jedinců, početností, hustotou a dynamikou populace, izolovaností a propojeností s dalšími populacemi v přirozeném areálu rozšíření, stavem biotopů pro různá vývojová stádia, resp. fyzikálními a biologickými parametry prostředí, nezbytnými pro život a rozmnožování druhu.

Může významně ovlivnit – podle ustanovení § 45h odst. 1 ZOPK jakákoliv koncepce nebo záměr, který **může** samostatně nebo ve spojení s jinými **významně ovlivnit** předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. To znamená, že ne všechny koncepce a záměry, které mohou mít jakýkoliv vliv, ale pouze ty které mohou mít významný vliv, mají být předloženy ke stanovisku OOP dle § 45i odst. 1 ZOPK. Tuto hranici nelze arbitrárně stanovit a bude se vždy odvíjet od charakteru dopadů záměru nebo koncepce na straně jedné, a typů předmětů ochrany, jejich ekologických nároků a obecně ekologických parametrů lokality na straně druhé. Obecným smyslem hodnocení je pak předejít ohrožení lokality z hlediska cílů její ochrany. Za významný vliv lze potom považovat jednak přímé vlivy na přírodní stanoviště či druhy (viz dále), které jsou předmětem ochrany EVL nebo PO či takové dopady, které mohou mít nepříznivý účinek na základní vlastnosti a podmínky prostředí určující charakter lokality výhradně s ohledem na předměty a cíle ochrany, kvůli kterým byla lokalita vyhlášena jako EVL nebo PO.

Předmět ochrany nebo celistvost – předměty ochrany jednotlivých EVL jsou vyčteny v příslušné příloze nařízení vlády o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit (nařízení vlády č. 318/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Předměty ochrany jednotlivých PO jsou vyjmenovány v příslušném nařízení vlády, kterým se vymezuje konkrétní ptačí oblast. Celistvostí se v souladu s § 3 odst. 1 písm. u) ZOPK rozumí soudržnost

ekologických struktur a funkcí evropsky významné lokality anebo ptačí oblasti posuzovaná ve vztahu k předmětům jejich ochrany.

Vlivem, který může být považován za významný **u typů přírodních stanovišť**, může být takový vliv, který způsobuje zásah do rozlohy, velikosti původních fragmentů, celistvosti nebo změnu druhového složení, struktury a funkce příslušného stanoviště či změnu abiotických a/nebo biologických podmínek prostředí. Takový vliv může primárně působit i mimo samotný výskyt přírodního stanoviště. Vlivem, který lze považovat za významný **pro druhy**, může být zejména takový vliv, který zasahuje do přirozeného vývoje jedince druhu a/nebo do jeho biotopu; toto platí pro všechna vývojová stádia. Významné vlivy proto může představovat např. činnost, která může způsobit dočasné nebo trvalé rušení nebo poškozování jedinců, které povede k ovlivnění početnosti populace, dále činnost která způsobí zmenšení rozlohy biotopu druhu, jeho fragmentaci či izolaci nebo změnu fyzikálních a/nebo biologických parametrů prostředí nezbytných pro život a rozmnožování druhu. Vlivy, které mohou způsobit trvalé a nevratné změny EVL či PO musí být vždy považovány za významné.

Koncepce nebo záměr se ke stanovisku podle § 45i odst. 1 ZOPK nepředkládá pouze v případě, že existuje jistota, že významný vliv nebude existovat. Pokud není možné takové nebezpečí na základě známých skutečností vyloučit, musí být návrh koncepce nebo záměru předložen OOP ke stanovisku (i tento princip je podložen judikaturou Evropského soudního dvora – ve věci C-127/02 „Waddenzee“ soud judikoval, že „pokud existuje nebezpečí, že projekt (...) může ohrozit cíle ochrany lokality, musí být na něj pohlíženo jako na plán nebo projekt, který bude mít pravděpodobně významný vliv na tuto lokalitu.“). Řadu záměrů a koncepcí bude možné předem vyloučit z povinnosti hodnocení dle § 45i ZOPK, neboť žádný vliv na EVL a PO mít nemohou, resp. nebude z hlediska cílů ochrany významný. Tyto činnosti však nelze vymezit obecně.

Ani lokalizace záměru či jeho vzdálenost od EVL nebo PO nemůže být hlavním kritériem pro úvahu o možném vlivu. I v případě, že záměr územně do EVL nebo PO nezasahuje, může přesto mít podstatný, resp. významný vliv na předmět ochrany, tj. stanoviště a / nebo druhy, příp. celistvost lokality. Naopak ne každý záměr umístěný do EVL nebo PO takový vliv mít musí. Přestože toto pravidlo nelze uplatnit paušálně (viz dále v textu), samotný územní střet záměru s EVL či PO je podstatným indikátorem možného významného vlivu.

Ten, kdo zamýšlí pořídit záměr nebo koncepci by se měl při úvaze, zda je nutné si od OOP stanovisko vyžádat, řídit zejména třemi následujícími kritérii. Kladná odpověď byt' na jednu z těchto otázek indikuje povinnost postupovat podle ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK:

- a) Může dojít ke změně nebo ztrátě rozlohy, podstaty, struktury či funkce (funkcí) části přírodního stanoviště nebo biotopu druhu, který je předmětem ochrany EVL nebo PO?
- b) Může dojít k rušení, poranění, zničení nebo usmrcení jedinců druhů, a to všech jejich vývojových stádií, které jsou předmětem ochrany EVL nebo PO?
- c) Může dojít k narušení nebo ohrožení celistvosti lokality, tedy materiálových, ekologických a funkčních nebo z hlediska předmětů ochrany jinak důležitých toků, vazeb a struktur?

Je zřejmé, že jakákoli činnost, resp. výstavba, která je v **přímém územním střetu** s jedním nebo více předměty ochrany dané lokality (nikoli však pouze s územím EVL nebo PO), tedy přírodním stanovištěm nebo biotopem druhu, pro které byla lokalita vyhlášena, může potenciálně představovat významný vliv na tuto lokalitu. Nicméně jak je uvedeno výše, i realizace záměru mimo lokality soustavy Natura 2000 může generovat významné vlivy na EVL nebo PO. Ty mohou nastat např. jako důsledek intenzivnějšího pojezdu stavební techniky, kdy může docházet k degradaci části přírodního stanoviště nebo biotopu druhu při využívání dopravních tras (např. k přepravě stavebního a provozního materiálu) vedoucích přes, nebo v územní souvislosti s EVL nebo PO. Stejně tak může být nutná výstavba nové dopravní nebo technické infrastruktury záměru, která povede přes EVL nebo PO, resp. v jejich blízkosti a významně tak ovlivní předměty ochrany nebo celistvost lokality. I zvýšená frekvence, intenzita nebo jiný než obvyklý způsob využívání komunikací v EVL nebo PO může zakládat důvod k nutnosti opatření si stanoviska OOP, pokud jsou předmětem ochrany těchto lokalit druhu např. méně tolerantní ke snížení migrační prostupnosti krajiny nebo znečištění biotopu.

Dále je třeba zvážit, jaké budou **vstupy záměru**, tedy např. zda bude v jakékoli fázi (příprava, realizace, provoz, likvidace) nezbytné využít (využívat) jakýkoli přírodní nebo přírodě blízký materiál, pocházející z EVL nebo PO do takové míry, že by mohly být významně ovlivněny předměty ochrany nebo celistvost dotčených lokalit. Specifickou problematikou je pak nakládání s vodami, kdy v důsledku odebírání (jímání) určitého množství vody záměrem může dojít ke změně hydrologického režimu vodního útvaru nebo podzemních vod a tedy možnému významnému ovlivnění některých přírodních stanovišť, resp. biotopu druhů, které jsou na konkrétním vodním režimu závislé. Takové ovlivnění vodního toku nebo jiného útvaru, který se nachází uvnitř EVL nebo PO, nebo těch ležících „nad“ lokalitou může být považováno z hlediska předmětů ochrany a celistvosti lokalit za významné a být tedy důvodem k získání stanoviska OOP.

Stejným způsobem je třeba uvažovat v souvislosti s **výstupy** – EVL a PO s předměty ochrany vázanými na vodní prostředí (tedy samozřejmě i některé typy přírodních stanovišť) mohou být významně ovlivněny vypouštěním, splachem či obecně odtokem vody s jakkoli chemicky, biologicky nebo fyzikálně pozměněnými vlastnostmi do vodoteče nebo jiného vodního útvaru tam, kde se nachází lokalita v místě vypouštění nebo směrem dále po toku a na vodních tocích nižšího řádu. I ostatním výstupům je nutné věnovat pozornost, tedy zvážit, zda by měl záměr být zdrojem plynových, kapalných nebo pevných antropogenních nebo toxických odpadů a jiných reziduí do půdy, vody nebo ovzduší, propagulí nepůvodních nebo invazních druhů, případně hluku, stroboskopického efektu nebo vibrací, které by vzhledem ke své povaze mohly významně ovlivnit předměty ochrany nebo celistvost EVL či PO. Stejně jako ve všech předchozích případech, úvahu, zda může dojít k významnému vlivu, je nutné činit výhradně s ohledem na předměty ochrany konkrétních lokalit a jejich ekologické nároky.

O možnosti významného vlivu je pak žádoucí uvažovat i v souvislosti se záměry, které vytvářejí výraznou (vertikální) bariéru v krajině nebo jinak snižují její migrační prostupnost (např. větrné elektrárny v blízkosti PO, dopravní a technická infrastruktura poblíž EVL s mobilními předměty ochrany apod.).

Speciální pozornost je potřebné věnovat **kumulativním vlivům**, neboť znění § 45h ZOPK výslovně předpokládá, že stanovisko OOP je nutné si vyžádat i v případě, že záměr nemá významný vliv sám o sobě, ale ve spojení s jinými záměry a koncepcemi (a to nejen společně s již realizovanými, ale i těmi plánovanými). Pokud má tedy záměr svou lokalizací nebo svým účelem (příp. obojím) souviset s takovým záměrem či takovou koncepcí, které již v oblasti existují nebo existovat budou, a takový záměr nebo taková koncepce může společně se záměrem připravovaným naplňovat výše zmíněná rozhodovací kritéria ohledně významnosti vlivu nebo pokud je např. v rámci územního plánu obce navrhováno takové využití plochy, které by spolu se zamýšleným záměrem mohlo vytvářet významný kumulativní nebo synergický vliv na předměty ochrany nebo celistvost konkrétní EVL nebo PO, je nutné OOP požádat o stanovisko.

V důsledku změn ve využívání krajiny člověkem dochází k negativnímu ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 též prostřednictvím faktorů, které nejsou způsobeny výhradně záměry či koncepcemi ve smyslu § 45h ZOPK. Jedná se zejména o nevhodný způsob hospodaření v konkrétním území, dopady změny klimatu a s ní souvisejícího úbytku vody v krajině, šíření nepůvodních druhů fauny a flóry, zvýšení míry predace, dopady zvýšeného přísunu živin aj. Výsledkem těchto spolupůsobících činitelů je další tlak na přírodní stanoviště a druhy, které tvoří předmět ochrany EVL nebo PO. Zvážení míry jejich negativního působení v území musí proto nutně do úvahy o významnosti vlivu vstupovat, přestože se nejedná o kumulativní vlivy *sensu stricto* dle § 45i ZOPK.

Specifickou skupinou záměrů jsou stavby a stavební úpravy v obytných a smíšených zónách v zastavěném území obcí. Je nutné vzít v úvahu skutečnost, že pro některé druhy z přílohy II směrnice o stanovištích jsou navrženy lokality přímo v objektech určených k bydlení a že stavby a stavební úpravy zejména v přilehlých zastavěných územích obcí mohou významně ovlivnit tyto druhy. Stejně tak je řada EVL vyhlášena v intravilánu obcí (např. lokality pro saproxylický hmyz v alejích či parcích, EVL ve vodotečích procházejících přímo zastavěným územím, „netopýří“ lokality). Jak již bylo řečeno, obecně platí, že míra ovlivnění EVL nebo PO záměrem není zcela závislá na umístění a vzdálenosti záměru ve vztahu k těmto lokalitám. I v případě, že záměr územně do EVL nebo PO nezasahuje, může přesto mít podstatný, resp. významný vliv na předmět ochrany, tj. stanoviště a/nebo druhy, příp. celistvost lokality, zatímco některé stavby, situované přímo do lokalit takový vliv mít nemusí.

Je třeba, aby zejména stavební úřady dostatečně diferencovaly mezi záměry a nevyžadovaly stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK pro stavby, které nemohou významný vliv ze své podstaty způsobit (např. rekonstrukce rodinných domů nebo obdobných objektů). Např. v zastavěných a zastavitelných územích obcí, pokud se v přilehlém okolí staveb nenachází žádná EVL či PO, případně nebude-li se EVL nacházet přímo uvnitř stavby (zejm. „netopýří“ EVL), lze významný vliv téměř s určitostí vyloučit. V opačném případě je nutné vyžadovat stanovisko OOP, byť v žádné jiné části téže obce nebude toto stanovisko potřeba, neboť zde možný významný vliv hrozit nebude. Například u druhů netopýřů, pro něž jsou vymezeny EVL v půdních prostorách objektů v zastavěném území obce, lze předpokládat významný vliv všech stavebních úprav takového objektu, avšak významný vliv mohou mít také činnosti prováděné v bezprostředním okolí objektu, jako např. noční provoz těžké stavební techniky. Zejména právě ve vztahu k „netopýřím“ EVL je nutné zvažovat i dopady možného

světelného znečištění (jak ve fázi realizace, tak ve fázi provozu záměru), které může významně ovlivnit dostupnost a distribuci potravní nabídky těchto druhů a v důsledku tedy též netopýry jako předměty ochrany konkrétní EVL. Také výstavba satelitních sídlišť kolem některých obcí (byť se jedná jen o rodinné domy) již může mít závažné dopady, které nelze bez odpovídajícího posouzení předem vyloučit, i když nebude bezprostředně ležet v lokalitách EVL nebo PO – může k nim dojít v důsledku vlivů souvisejících se stavební činností, záborem ploch, související dopravou apod. Dále se může jednat např. o ovlivnění potravních stanovišť ptáků, které jsou předměty ochrany přílehlé PO, migrační trasy velkých savců jako předmětů ochrany vybraných EVL, či vodního režimu přírodního stanoviště nebo biotopu druhu, který je předmětem ochrany EVL a vyskytuje se na navazujících pozemcích. Např. i metapopulační dynamika druhů a na ní vázaná vitalita populací, její změny či meziroční změny distribuce prostorového rozložení (jádrových zón) výskytu předmětu ochrany mohou být důvodem pro nutnost opatřit si (či vyžadovat) stanovisko OOP.

Typickým příkladem dálkového přenosu vlivů takovým způsobem, že mohou být ovlivněny i relativně vzdálené lokality soustavy Natura 2000, je propagace změny chemicko-fyzikálních charakteristik vody (např. v důsledku vypouštění přečištěných odpadních vod z čističek, nebo splachů živin z polí či škodlivých látek ze zpevněných ploch) až několik kilometrů do lokalit s předměty ochrany vázanými na vodní prostředí. I v takovém případě, může-li takový vliv být považován za významný, vzniká povinnost opatřit si stanovisko OOP - nelze v žádném případě zjednodušeně předpokládat, že mimo EVL a PO se ustanovení § 45h a § 45i ZOPK neuplatní.

Ve vazbě na otázku potřeby disponovat stanoviskem OOP vně lokalit soustavy Natura 2000 je specifickým případem situace, ve které může být dotčena EVL či PO, jenž se nenachází v blízkosti uvažovaných vlivů záměru, nicméně předměty ochrany této EVL či PO mohou být významně ovlivněny v souvislosti s **narušením migrační prostupnosti území záměrem, a tedy přerušением konektivity krajiny** pro druhy fungující na bázi metapopulací či druhy, jejichž jedinci jsou schopni se pohybovat na velké vzdálenosti za účelem získávání potravy a výměny genetického materiálu (a významné ovlivnění jedince může znamenat potenciál významného ovlivnění EVL nebo PO s nutností posouzení záměru/koncepce/PÚR či ÚPD dle § 45i ZOPK). Typicky tato situace může nastat ve vztahu k EVL, jejímž předmětem ochrany jsou velké šelmy (rys ostrovid – EVL Šumava, EVL Blanský les, EVL Boletice; rys ostrovid, vlk obecný a medvěd hnědý – EVL Beskydy), resp. savci (vč. létajících) obecně a PO s druhy citlivými na konkrétní typ rozvoje. Důležitým indikátorem možného narušení těchto vazeb v krajině, a tedy i možného ovlivnění EVL, je zásah záměru/koncepce/PÚR/ÚPD do území s vymezeným biotopem vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, územně analytického podkladu poskytovaného AOPK ČR (viz bod č. 36b v příloze č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů). Ve vztahu k posouzení možnosti ovlivnění předmětů ochrany PO a létajících savců, kteří jsou předměty ochrany EVL, je v tomto ohledu kvalitním podkladem Metodika monitoringu a sběru dat k určení významných migračních koridorů ptáků a létajících savců na úrovni ČR (viz odkaz v kapitole 1.3).

Otázka významných pozitivních vlivů

V rámci úvahy o významnosti vlivu při vydávání stanoviska dle § 45i ZOPK není tímto ustanovením rozlišeno, zda se hodnotí významné negativní či pozitivní vlivy (ZOPK pracuje v návaznosti na dikci směrnice o stanovištích s pojmem významný bez ohledu na jeho povahu); dle dikce směrnice o stanovištích se však hodnocení provádí z hlediska cílů ochrany lokality, které lze v obecné rovině ze ZOPK dovodit jako povinnost udržení či dosažení příznivého stavu evropských stanovišť nebo stanovišť evropsky významných druhů, pro něž byla lokalita vyhlášena, a je tedy zjevné, že se bude jednat o negativní vlivy, které by tento cíl mohly ohrozit. Z posuzování tedy sice nejsou záměry nebo koncepce s pozitivním vlivem dle dikce směrnice o stanovištích, a tedy ani ZOPK a priori vyloučeny, účelem posouzení podle § 45i ZOPK je nicméně zjistit, zda má záměr či koncepce významně negativní vliv na předmět ochrany či celistvost EVL či PO (a na základě tohoto závěru učinit rozhodnutí o jejich případném schválení). Vydávání stanoviska pro záměry či koncepce s možným významným pozitivním vlivem k tomuto cíli evidentně nepřispívá a systematickou aplikaci této praxe pro všechny záměry s možným významným pozitivním vlivem nelze rozhodně doporučit. Pouze významný pozitivní vliv záměru či koncepce taktéž nenachází analogii v postupu dle § 45i odst. 9 – 11 ZOPK a zásadním těžištěm úvah ve smyslu § 45i odst. 1 ZOPK, tedy při vydávání stanoviska dle tohoto ustanovení, jsou proto možné významné negativní vlivy záměru / koncepcí. Může samozřejmě také nastat situace, kdy záměr, který by mohl významně pozitivně ovlivnit určitý předmět ochrany, může zároveň významně (v negativním smyslu) ovlivnit jiný předmět ochrany. V takovém případě je potom vydání stanoviska a provedení příslušné úvahy ve vztahu k druhému předmětu ochrany a celistvosti lokality nezbytné.

3.3. Plány péče a zásady péče

Jak vyplývá z § 45h odst. 1 ZOPK, z hodnocení jsou zcela vyňaty **plány péče a zásady péče** zpracované OOP pro dané území, stejně tak posouzení nebudou podléhat **souhrny doporučených opatření** o EVL (§ 45c odst. 3 ZOPK) nebo PO (§ 45e odst. 6 ZOPK). Nelze však obecně konstatovat, že koncepce či záměry zpracované OOP a s plány či zásadami péče související, resp. dále plány nebo zásady péče rozpracovávající jsou z hodnocení dle § 45i ZOPK za všech okolností vyloučeny. Pokud tyto koncepce nebo záměry s určitou lokalitou přímo souvisí, jsou pro péči o ni z hlediska předmětu ochrany nezbytné a jsou formulovány s tímto účelem, lze mít za to, že jsou (zejména ze strany OOP) navrženy tak, aby nenaplnovaly dikci § 45h ZOPK. Pokud se jedná o koncepce či projekty, které vycházejí z platného plánu péče a jednoznačně vedou k podpoře předmětů ochrany, lze je z povinnosti posuzování vyloučit. Při návrhu takové koncepce či záměru se orgán OOP musí ujistit, že nebude negativně ovlivněn jiný předmět ochrany. Potenciální konflikt s nároky jiného předmětu ochrany může zakládat důvod k významnému vlivu a následnému postupu podle § 45i ZOPK.

Pokud plán péče nebo zásady péče obsahují návrhy, které se přímo netýkají péče o předměty ochrany (např. rozvoj turistické infrastruktury), nevztahuje se na ně tato výjimka (směrnice o stanovištích hovoří o nezbytné péči, nikoliv o plánech péče jako takových), a je na ně třeba nahlížet ve světle první věty § 45h odst. 1 ZOPK a zvážit, zda nemohou mít samostatně nebo

ve spojení s jinými záměry či koncepcemi významný vliv na předměty ochrany a celistvost EVL nebo PO. Pokud neexistují jednoznačné podklady, že takový vliv nemůže nastat, postupuje se dále podle ustanovení § 45h ZOPK, resp. § 45i ZOPK.

3.4. Lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy

Ustanovení § 45h odst. 2 ZOPK odkazuje na § 4 odst. 4 ZOPK, který upravuje také zvláštní režim pro hodnocení důsledků **lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov na EVL a PO**. Závazné stanovisko vydávané OOP podle § 4 odst. 3 ZOPK musí zohlednit článek 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích (viz § 4 odst. 4 ZOPK) a nahrazuje tak postup podle § 45h a § 45i ZOPK. Kladné závazné stanovisko k LHP a LHO tedy může OOP vydat, pouze pokud nebude mít plán či osnova významný negativní vliv na předměty ochrany nebo celistvost příslušné lokality. Pokud by výsledek zhodnocení LHP či LHO byl negativní (tj. nebylo by možné vyloučit významný negativní vliv na předmět ochrany lokality nebo její celistvost), mělo by být navrženo alternativní řešení a pokud neexistuje, lze LHO či LHP schválit pouze ve variantě s nejmenším možným negativním vlivem, pokud existují naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu a za předpokladu uložení a zajištění kompenzačních opatření. Jestliže se v EVL dotčené daným LHP či LHO vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť a/nebo prioritní druhy, pak lze LHO nebo LHP schválit pouze z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti, příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí nebo (vydá-li k tomu souhlasné stanovisko Evropská komise) z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu.

Naplnění tohoto režimu vyžaduje s ohledem na odlišný charakter procesu a neobyčejnou odbornou náročnost samostatný metodický přístup, který není součástí tohoto materiálu.

4. Průběh procesu hodnocení vlivů záměrů a koncepcí z hlediska hodnocení dopadů na lokality soustavy Natura 2000

4.1. Jednotlivé kroky procesu posouzení vlivů dle ZPV z hlediska § 45i ZOPK

Krok č. 1: Stanovisko orgánu ochrany přírody

Cíl: určení, zda je třeba záměr nebo koncepci posoudit z hlediska vlivů na předměty ochrany a celistvost EVL nebo PO postupem dle ZPV v rámci úvahy ohledně možných významných vlivů záměru nebo koncepce na tyto lokality

Příslušný úřad: OOP, v jehož územní působnosti mají být záměr nebo koncepce lokalizovány, resp. v jehož územní působnosti se nachází EVL nebo PO, která bude pravděpodobně záměrem či koncepcí významně ovlivněna

Postup: vždy na žádost předkladatele podle ZOPK (který může být také vyzván např. ze strany OOP, příslušného úřadu dle ZPV či úřadu příslušného ke schválení záměru nebo povolení koncepce k jeho opatření) vydává OOP stanovisko v zákonné lhůtě do 30 dnů

Podrobný výklad: kapitola 5 - Stanovisko orgánu ochrany přírody, pojem „může významně ovlivnit“ – kapitola 3.2.

Zákonný podklad: § 45h a § 45i odst. 1 ZOPK

Krok č. 2: Zpracování a předložení oznámení záměru a koncepce – zahájení procesu posouzení podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV

Cíl: poskytnutí dostatečných informací všem ve zjišťovacím řízení dotčeným subjektům k jejich vyjádření; v souvislosti s posuzováním vlivů na lokality soustavy Natura 2000 jsou dotčenými subjekty také OOP, které vydaly k záměru nebo ke koncepci svá stanoviska

Příslušný úřad: příslušný úřad podle ZPV (MŽP nebo KÚ)

Postup: předkladatel podle ZOPK zpracuje a podá oznámení záměru nebo oznámení koncepce příslušnému úřadu podle ZPV. V případě záměrů, u nichž nebyl vyloučen stanoviskem podle § 45i odst. 1 ZOPK významný vliv na EVL nebo PO, je posouzení vlivů dle § 45i ZOPK vždy součástí oznámení záměru (§ 6 odst. 6 ZPV), a to vč. stanoviska OOP, které stanovilo povinnost jeho zpracování. Příslušný úřad v případě, že jsou splněny podmínky ZPV zahájí proces posouzení podle § 45i ZOPK v rámci zjišťovacího řízení dle ZPV, rozešle oznámení dotčeným subjektům (včetně dotčených OOP) a zveřejní jej zákonem stanoveným způsobem.

V případě hodnocení koncepcí dle § 45i ZOPK je posouzení dle § 45i ZOPK až součástí návrhu koncepce spolu s vyhodnocením vlivů koncepce na životní prostředí, stanovisko (stanoviska) dle § 45i odst. 1 ZOPK jsou vždy součástí oznámení koncepce. Není-li stanovisko (stanoviska) dle § 45i odst. 1 ZOPK součástí oznámení koncepce, uvede předkladatel důvody nepředložení návrhu koncepce ke stanovisku OOP, resp. detailně odůvodněnou úvahu, z jakého důvodu koncepce dle jeho názoru nenaplnuje § 45h odst. 1 ZOPK a nevznikla tedy povinnost OOP oslovit.

Podrobný výklad: kapitola 6 – Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO, zejména podkapitola 6.4 - I. etapa: Zpracování oznámení

Zákonný podklad: § 6, § 10c ZPV, § 45i odst. 2 a 3 ZOPK

Náležitosti oznámení záměru a koncepce: příl. č. 3 ZPV, příl. č. 7 ZPV

Náležitosti posouzení podle § 45i ZOPK jsou v souladu s § 45i odst. 13 ZOPK stanoveny vyhláškou č. 142/2018 Sb. o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblastí a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

Krok č. 3: Zjišťovací řízení a vydání závěru zjišťovacího řízení

Cíl: zjištění, zda záměr může, resp. má samostatně nebo ve spojení s jinými záměry či koncepcemi mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO (a obecně na životní prostředí); upřesnění a doplnění informací týkajících se vlivu záměru či koncepce na lokality soustavy Natura 2000 (a obecně na životní prostředí), které mají být uvedeny v dokumentaci EIA nebo ve vyhodnocení SEA.

Příslušný úřad: příslušný úřad podle ZPV (MŽP nebo KÚ)

Postup: u záměrů, u kterých nebyl příslušným OOP vyloučen významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 je zjišťovací řízení, v rámci kterého je rozesíláno posouzení dle § 45i

ZOPK, provedeno vždy; k předloženému oznámení se mohou vyjádřit dotčené subjekty (včetně dotčených OOP); příslušný úřad podle ZPV tato vyjádření zohlední v závěru zjišťovacího řízení a stanoví, zda je nutné provést celý proces posouzení, příp. uvede oblasti, které je třeba v rámci dokumentace (vyhodnocení) dopracovat.

U koncepcí, u kterých nebyl stanoviskem OOP vyloučen významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO je v rámci zjišťovacího řízení, resp. jeho závěrem stanoven obsah a rozsah vyhodnocení koncepce.

Podrobný výklad: kapitola 6 – Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO, zejména podkapitola 6.4 – II. etapa: Zjišťovací řízení

Zákonný podklad: § 7 a § 10d ZPV, § 45i odst. 2 a 3 ZOPK

Kritéria pro zjišťovací řízení: příl. č. 2 a příl. č. 8 ZPV

Krok č. 4: Zpracování a rozeslání (připomínkování) dokumentace EIA a vyhodnocení SEA

Cíl: zpracování dokumentace EIA či vyhodnocení SEA a případně posouzení dle § 45i ZOPK se zpracováním požadavků v souladu se závěrem zjišťovacího řízení, poskytnutí dokumentu k vyjádření dotčeným subjektům včetně dotčených OOP

Příslušný úřad: příslušný úřad podle ZPV (MŽP nebo KÚ)

Postup: předkladatel podle ZOPK zajistí na základě oznámení, vyjádření k oznámení a závěru zjišťovacího řízení zpracování dokumentace, resp. vyhodnocení SEA spolu s posouzením vlivu záměru (je-li vyžadováno) či koncepce dle § 45i ZOPK a předloží ji příslušnému úřadu, který zajistí její rozeslání a zveřejnění podle ZPV; doplněné či přepracované posouzení vlivů záměru dle § 45i ZOPK bude součástí dokumentace v případě, že tak příslušný úřad stanoví v závěru zjišťovacího řízení (§ 7 odst. 7 ZPV).

Podrobný výklad: kapitola 6 – Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO, především podkapitola 6.4 – III. etapa: Zpracování dokumentace a vyhodnocení SEA

Zákonný podklad: § 8, § 10e a § 10f ZPV, § 45i odst. 2 a 3 ZOPK

Náležitosti dokumentace záměru a vyhodnocení koncepce: příl. č. 4 ZPV, příl. č. 9 ZPV

Krok č. 5: Zpracování posudku (EIA)

Cíl: zpracování oponentního materiálu (posudku) k dokumentaci záměru (netýká se vyhodnocení SEA koncepce a jejího posouzení dle § 45i ZOPK), který dokumentaci zhodnotí zejména z hlediska její úplnosti a správnosti uvedených údajů, vypořádá vyjádření k dokumentaci, zohlední závěry z případného veřejného projednání a navrhne příslušnému úřadu podle ZPV závěrečné stanovisko

Příslušný úřad: příslušný úřad podle ZPV (MŽP nebo KÚ)

Postup: příslušný úřad podle ZPV smluvně zajistí zpracování posudku osobou s autorizací podle ZPV, v případě, že součástí dokumentace je vyhodnocení vlivů na předměty ochrany

a celistvost EVL a PO dle § 45i ZOPK se na vypracování musí podílet také autorizovaná osoba podle ZOPK

Podrobný výklad: kapitola 6 – Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO, hlavně podkapitola 6.4 – IV. etapa: Zpracování posudku

Zákonný podklad: § 9 ZPV, § 45i odst. 2 a 3 ZOPK

Náležitosti posudku: příl. č. 5 ZPV

Krok č. 6: Závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (EIA) a stanovisko k návrhu koncepce (SEA)

Cíl: závěrečné stanovisko je vyjádřením souhlasu nebo nesouhlasu (v případě souhlasu též za jakých podmínek) se záměrem nebo koncepcí z hlediska vlivů na životní prostředí podle ZPV a z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000 podle ZOPK

Příslušný úřad: příslušný úřad podle ZPV (MŽP nebo KÚ)

Postup: na základě dokumentace, posudku, veřejného projednání (bylo-li konáno) a všech vyjádření vydá příslušný úřad závazné stanovisko EIA; souhlasné stanovisko obsahuje zejména podmínky realizace záměru a odůvodněné výsledky posouzení. Stanovisko SEA k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (tzv. stanovisko k návrhu koncepce), je příslušným úřadem dle ZPV vydáno na základě upraveného návrhu koncepce, vyjádření podaných k návrhu koncepce a závěrů veřejného projednání.

Podrobný výklad: kapitola 6 – Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO, zejm. podkapitola 6.4 – V. etapa: Závěrečné stanovisko podle § 9a odst. 1 ZPV, resp. § 10g ZPV

Zákonný podklad: § 9a odst. 1 ZPV a § 10g ZPV, § 45i odst. 8 ZOPK

Náležitosti stanoviska: příl. č. 6 ZPV

Krok č. 7: Povolování záměru nebo schvalování koncepce

Cíl: schvalování záměrů v navazujících řízeních podle § 3 písm. g) bod 1 – 12 ZPV; ve vztahu k řízení podle ZOPK a dalším taxativně v tomto písmenu neuvedeným předpisům ZPV definuje v § 3 odst. 1 písm. g) bodě 13 ZPV navazující řízení jako „13. řízení, v němž se vydává rozhodnutí nezbytné pro uskutečnění záměru, není-li vedeno žádné z řízení podle bodů 1 až 12“. Schválení záměru v řízení s posouzením vlivů na životní prostředí.

Schválení koncepce orgánem veřejné správy nebo její předložení ke schválení a následné sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

Příslušný úřad: v případě záměrů zejména stavební úřady a báňské úřady (ale i OOP, vodoprávní úřady); v případě koncepcí orgány veřejné správy

Postup: pokud nebyl v průběhu procesu posuzování prokázán významně negativní vliv záměru, resp. koncepce na předměty ochrany nebo celistvost lokalit soustavy Natura 2000, lze

záměr povolit či koncepci schválit; v opačném případě je povolení záměru nebo schválení koncepce podmíněno splněním podmínek podle § 45i odst. 9 – 12 ZOPK

Podrobný výklad: podkapitola 6.5 – Rozhodování o povolení záměru nebo schválení koncepce, 6.6 – coherence stamp

Zákonný podklad: § 3 písm. g) ZPV, § 9b a § 10g odst. 4 ZPV, § 45i odst. 8 (až 12) ZOPK

4.2. Problematika variantních řešení v postupu podle § 45i ZOPK

V rámci procesu dle § 45i ZOPK je v návaznosti na požadavky směrnice o stanovištích nezbytně nutné sledovat prověřování variantních řešení tak, aby u záměru či koncepcí, u kterých je v první fázi identifikován významně negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, byl tento vliv odstraněn, a v případě, že toto není možné, alespoň v co nejvyšší možné míře zmírněn. Ustanovení § 45i odst. 9 ZOPK stanoví, že „*pokud posouzení podle odstavce 2 prokáže významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a neexistuje variantní řešení bez významného negativního vlivu, lze schválit jen variantu s nejmenším možným významným negativním vlivem, a to pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a až po uložení kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy ptačích oblastí a evropsky významných lokalit podle odstavce 11*“. Skutečnost, že záměr má významný negativní vliv na EVL nebo PO, bude konstatována nejdříve v závěru zjišťovacího řízení, a to přesto, že již může být takový vliv předpokládán a oznámení podle toho zpracováno. U koncepce bude tuto informaci možné získat nejdříve ve fázi vyhodnocení SEA, v rámci které je předkládáno též posouzení dle § 45i ZOPK.

Podle § 45i odst. 2 ZOPK „*Nevyloučí-li výsledek posouzení podle tohoto odstavce významný negativní vliv koncepce nebo záměru na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, musí předkladatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je významný negativní vliv vyloučit, nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit; tyto varianty musí být také předmětem posouzení podle tohoto odstavce postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*“. Zároveň podle § 6 odst. 6 ZPV „*oznámení se předkládá ve variantách, pokud z požadavků § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vyplývá nezbytnost jejich zpracování*“. Obě citovaná ustanovení znemožňují předložení invariantního oznámení, resp. posouzení vlivů záměru dle § 45i ZOPK jako jeho součást v případě, že je u záměru autorizovanou osobou vyhodnocen významně negativní vliv na EVL nebo PO a zároveň je jimi před pokračováním eventuálního procesu dle ZPV požadováno zpracování variant. Kontrolu dodržení tohoto požadavku musí s ohledem na výše uvedený limit v § 6 odst. 6 ZPV provést před rozesláním oznámení záměru již příslušný úřad dle ZPV. Každá z předkládaných variant přitom musí být z hlediska vlivů na EVL a PO vyhodnocena ve stejném rozsahu (viz kapitola E příloh č. 3 a 4 ZPV). V případě koncepce je posouzení vlivů dle § 45i ZOPK jako součást vyhodnocení SEA potřebné, pokud má koncepce významně negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000, zpracovat variantně ve vazbě na limit vyplývající z § 45i odst. 2 ZOPK ve spojení s § 45i odst. 9 ZOPK. I tyto varianty musí být vyhodnoceny ve stejném rozsahu (viz bod 6 přílohy č. 9 ZPV).

Varianty nemohou být zpracovány formalisticky, ZOPK jednoznačně stanoví cíl, se kterým je třeba varianty navrhovat – v první řadě se významnému negativnímu ovlivnění zcela vyhnout a až v případě, kdy je nepochybné, že takový cíl nelze splnit, je třeba přistoupit k minimalizaci očekávaných významných negativních vlivů záměru na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Vodítkem pro výklad pojmu „varianty“ je ustanovení § 7 odst. 8 ZPV, které je třeba vztáhnout též pro účely § 45i ZOPK: „*řešení záměru, které se zpravidla liší umístěním, kapacitou, použitou technologií či okamžikem provedení, jestliže je jejich provedení účelné a z technických hledisek možné*“, v případě koncepcí se jedná o „*v úvahu přicházející varianty koncepce*“ (§ 10d odst. 3 písm. a) ZPV). Je tedy zjevné, že prověřování variant předkladatelem záměru či koncepce ve smyslu § 45i odst. 2 ZOPK musí zahrnovat všechny vyčtené aspekty.

V případech, kdy poté, co byly vyčerpávajícím způsobem hledány varianty řešení s cílem významně negativní vliv vyloučit, a přesto není možné předložit variantu řešení, jejíž provedení je účelné a z technických hledisek možné, resp. není možné předložit variantu koncepce, která by byla v úvahu přicházející, lze po důkladném odůvodnění takového postupu výjimečně předložit řešení s významně negativním vlivem v jedné variantě. Předpokladem možnosti schválení takové varianty v souladu se zákonnými požadavky je detailní popis úvahy, se kterou byly vlivy předmětné varianty minimalizovány a z jakého důvodu není možné variantu bez významného negativního vlivu realizovat.

Úvaha o výběru variant záměru, popř. vhodné varianty a jejího řešení musí vstoupit již do zjišťovacího řízení, aby se k ní mohly vyjádřit všechny dotčené orgány státní správy, zejm. OOP. Není-li požadavek na zpracování variant se zákonnými cíli vyloučení či alespoň zmírnění významného negativního vlivu naplněn, příslušný úřad dle ZPV (nejčastěji právě v návaznosti na vyjádření OOP) navrhne v závěru zjišťovacího řízení zpracování variant řešení záměru (viz § 7 odst. 8 ZPV). Takový záměr nemůže být předložen ke schválení, neboť není naplněn zákonný limit v § 45i odst. 9 ZOPK; k záměru musí být v návaznosti na závěr zjišťovacího řízení vedeno posouzení vlivů v rámci procesu EIA (mimo řízení s posouzením vlivů dle SZ), popř. je třeba k němu provést nové zjišťovací řízení s odpovídajícím návrhem a vyhodnocením variant autorizovanou osobou dle ZOPK. Otázka výběru varianty bez, nebo s nejmenším významným negativním vlivem ve vazbě na limity vyplývající z přítomnosti EVL a PO musí být v případě povolování záměru s významně negativním vlivem v řízení s posouzením vlivů podle SZ vyřešena vždy v rámci zjišťovacího řízení dle ZPV (tedy před zahájením tohoto řízení).

5. Stanovisko orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 ZOPK

Ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK stanoví, že *ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 (dále jen „předkladatel“), je povinen návrh koncepce nebo záměru předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Orgán ochrany přírody vydá odůvodněné stanovisko do 30 dnů ode dne doručení žádosti.*

Toto ustanovení ukládá tomu, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr definovaný v § 45h odst. 1 ZOPK, jednoznačnou povinnost („je povinen“) předložit návrh ke stanovisku OOP. Vydání tohoto stanoviska je tedy procesem zahájeným na návrh předkladatele dle ZOPK, přičemž se při jeho vydávání mj. uplatní základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až § 8 SŘ resp. postup podle jeho části čtvrté. Stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK má formu vyjádření ve smyslu § 154 SŘ, k němuž se mj. váží možnosti vyplývající z § 156 SŘ a kromě povinnosti postupovat podle ustanovení části první SŘ (viz výše – základní zásady činnosti správních orgánů) též povinnost obdobné aplikace konkrétně vyčtených ustanovení části druhé a třetí SŘ a přiměřené použití dalších ustanovení SŘ, jsou-li přitom potřebná (viz § 154 SŘ).

Stanovisko OOP je vždy vydáváno na žádost předkladatele záměru nebo koncepce, OOP nemá kompetenci k vydání stanoviska z moci úřední. Je však naopak povinností OOP (zejm. pokud je osloven s žádostí o vydání jiného správního aktu nebo má postavení dotčeného orgánu státní správy ve schvalujícím řízení k záměru) upozornit pořizovatele, resp. předkladatele na nutnost jeho doplnění v případě, že se jedná o záměr naplňující dikci ustanovení § 45h odst. 1 ZOPK a pořizovatel či předkladatel zatím nesplnil zákonnou povinnost, která pro něj z tohoto ustanovení vyplývá.

Jelikož prvotní úvaha, zda je či není nezbytné postupovat podle § 45i odst. 1 ZOPK, leží na předkladateli, nelze vyloučit, že stanovisko orgánu ochrany přírody podle tohoto ustanovení nebude vydáno ani ke koncepci (přestože být vydáno mělo). V případě koncepcí, které vstoupí do procesu SEA bez ohledu na stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK lze potom uvažovat o nápravě nesplnění této zákonné povinnosti v rámci procesu SEA. Takové opomenutí může shledat i orgán SEA sám (resp. za potvrzení jeho domněnky příslušným OOP) již v okamžiku, kdy se podle § 10c odst. 2 ZPV zabývá tím, zda oznámení splňuje náležitosti požadované zákonem. Nelze však ani vyloučit, že orgán SEA zahájí na základě obdrženého oznámení zjišťovací řízení a výše popsané opomenutí povinnosti podle § 45i odst. 1 ZOPK bude shledáno teprve v tomto zjišťovacím řízení na základě došlého vyjádření orgánu ochrany přírody.

S ohledem na již citované ustanovení § 45i odst. 2 ZOPK z právní úpravy vyplývá, že stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK je předpokladem k tomu, že bude provedeno posouzení vlivů podle § 45i ZOPK. V procesu SEA se toto děje ve fázi vyhodnocení koncepce, tj. až ve fázi následující po zjišťovacím řízení. Je tedy možné, aby v tomto případě bylo stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK vydáno v časovém úseku mezi předložením oznámení koncepce a vydáním závěru zjišťovacího řízení (což je mj. v souladu se zásadou hospodárnosti zakotvené v § 6 odst. 2 SŘ). Pokud v průběhu zjišťovacího řízení ze strany dotčených orgánů zazní v rámci jejich vyjádření odůvodněná připomínka, že mělo být a nebylo předloženo stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK, měl by orgán SEA vyzvat předkladatele koncepce k tomu, aby splnil svoji povinnost podle § 45i odst. 1 ZOPK, tj. aby požádal orgán ochrany přírody o vydání stanoviska a následně předložil toto stanovisko orgánu SEA. Bez tohoto stanoviska přitom nelze závěr zjišťovacího řízení vydat, jelikož vydání závěru zjišťovacího řízení umožňuje postoupit do další fáze procesu SEA (vyhodnocení a návrh koncepce), pro niž je charakter koncepce z hlediska § 45i odst. 1 ZOPK určující.

Zatímco povinnost předložit návrh ke stanovisku OOP je v § 45i ZOPK stanovena jednoznačně, samotný obsah definice (návrhu) záměru nebo koncepce, které mají být ke stanovisku OOP předloženy, už tak jednoznačný není. V první fázi je identifikace tohoto obsahu a z něj plynoucí povinnosti na samotném předkladateli. Od něj však nelze očekávat dostatečné odborné znalosti a informace, a proto zde musí hrát nezastupitelnou roli orgány veřejné správy (případně autorizované osoby dle ZOPK), které těmito znalostmi a informacemi disponují. Předkladatel by měl mít v iniciální fázi možnost získat především od OOP informace o lokalitách, které mohou být dotčeny, a o předmětech, resp. cílech jejich ochrany a konzultovat s příslušnými úřady pro posuzování vlivů na životní prostředí (§ 15 ZPV) své plány z hlediska možných vlivů a případný postup posuzování.

Stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK je vyžadováno jako povinná příloha oznámení záměru, oznámení podlimitního záměru, dokumentace záměru a oznámení koncepce (viz příloha č. 3, 3a, 4, 7 ZPV), pokud je vyžadováno dle ZOPK, tedy v případě, že záměr / koncepce by mohl významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO (nikoli tedy vždy). Obdobný režim platí pro žádosti o vydání rozhodnutí ve smyslu vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění pozdějších předpisů, kde je stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK taktéž vyžadováno pouze v případě, pokud jej ZOPK vyžaduje. Cílem této úpravy je předejít nadbytečným žádostem o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK tam, kde záměr nenaplní § 45h odst. 1 ZOPK.

Orgány státní správy (příslušné úřady podle ZPV, úřady stavební, vodoprávní a ostatní orgány příslušné ke konečnému schválení záměrů nebo koncepcí ve smyslu § 45i odst. 8 ZOPK) mají povinnost hájit práva a vynuocovat povinnosti stanovené obecně závaznými právními předpisy v oblasti jejich působnosti s tím, že pokud mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody, činí tak pouze po dohodě s OOP. Povinnost stavebních úřadů postupovat v součinnosti s orgány ochrany přírody a rozhodnout o stavbě či jiné činnosti, u níž nelze vyloučit významný vliv na EVL nebo PO, jen v dohodě, příp. se souhlasem OOP, vyplývá z § 65 ZOPK a § 4 odst. 2 SZ (podle § 65 ZOPK „*orgán státní správy vydávající rozhodnutí podle zvláštních předpisů, jimiž mohou být dotčeny zájmy chráněné tímto zákonem, tak činí jen po dohodě s orgánem ochrany přírody, není-li v tomto zákoně předepsán jiný postup.*“; podle § 4 odst. 2 SZ: „*Orgány územního plánování a stavební úřady postupují ve vzájemné součinnosti s dotčenými orgány chránícími veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů nebo tohoto zákona*“). Skutečnost, že by stavební úřady vydaly rozhodnutí bez této součinnosti nebo dohody, resp. bez případného stanoviska k těmto záměrům by zakládala nezákonnost takového rozhodnutí.

Orgány ochrany přírody příslušnými k vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK jsou podle umístění (průběhu, územního dosahu, ale i rozsahu vlivů) konkrétního záměru nebo koncepce:

- **krajské úřady** (§ 77a odst. 4 písm. n) ZOPK) - mimo území NP nebo CHKO, národních přírodních rezervací nebo národních přírodních památek včetně jejich ochranných pásem a mimo vojenské újezdy a pozemků a staveb, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu

- **správy národních parků** (§ 78 odst. 2 ZOPK) - na území národních parků a jejich ochranných pásem, dále na území CHKO Šumava a CHKO Labské Pískovce
- **regionální pracoviště AOPK ČR** (§ 78 odst. 1 ZOPK) - na území CHKO, národních přírodních rezervací a národních přírodních památek včetně jejich ochranných pásem (vydání stanoviska ke koncepcím s celostátní působností zajistí namísto regionálních pracovišť **ústředí AOPK ČR**),
- **újezdni úřady** (§ 78a odst. 1 ZOPK) - na území vojenských újezdů,
- **Ministerstvo životního prostředí – odbory výkonu státní správy** (§ 79 odst. 3 písm. v) ZOPK – na pozemcích a stavbách, které tvoří součást objektů důležitých pro obranu státu mimo vojenské újezdy (kromě těchto pozemků a staveb, které se nacházejí na území správních obvodů správ národních parků a regionálních pracovišť AOPK ČR).

Pro záměry a koncepce, které mohou mít významný vliv na předměty ochrany nebo celistvost více EVL a PO, musí být při vydávání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK zohledněny vlivy na všechny tyto lokality. Je tedy nutné, aby OOP, který bude požádán o vydání stanoviska, zvážil dle charakteru a rozsahu záměru nebo koncepce, zda tyto nemohou mít významné vlivy i na EVL nebo PO v působnosti jiných OOP. Ke koncepci by se pak měly vyjádřit OOP příslušné pro všechny potenciálně dotčené EVL a PO, tzn. například pro celostátní koncepci (Státní energetická politika, Plán odpadového hospodářství ČR, Dopravní politika ČR, některé operační programy aj.) všechny krajské úřady, správy národních parků, AOPK ČR i újezdni úřady a MŽP (OVSS).

V ZOPK není upraven postup pro případ, kdy bude z hlediska vydání stanoviska existovat více dotčených OOP. Vodítko pro řešení případů, kdy navrhovaná koncepce/zamýšlený záměr mohou mít vliv i na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, které se nacházejí ve správním obvodu OOP odlišného od toho, pro jehož správní obvod se koncepce navrhuje, resp. v jehož správním obvodu má být uskutečněn zamýšlený záměr, poskytuje Komentář k zákonu o ochraně přírody a krajiny autorů Miko, Borovičková a kol., podle nichž se v takovém případě „*doporučuje konzultace s oběma (či více) orgány s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem (rozsah záměru/koncepce, počet dotčených orgánů ochrany přírody, vyhodnocení možných vlivů v podkladech žádosti, kvalita těchto podkladů atd.)*“, vždy však za *dodržení obecných zásad správního řízení (viz § 177 odst. 1 SŘ), lhůt a s ohledem na účel zákona a význam soustavy Natura 2000*“ (Miko, L., Borovičková, H. a kol. Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, 221 s.).

Předkladatel by si měl tedy opatřit stanoviska všech OOP, jejichž správní obvod je navrhovanou koncepcí/zamýšleným záměrem dotčen, ať už ve smyslu umístění záměru/směrování koncepce v tomto obvodu, nebo působením vlivu zamýšleného záměru/navrhované koncepce. OOP, kterému byla doručena žádost o vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK, by měl o této povinnosti vyrozumět předkladatele bez zbytečného odkladu poté, co na základě své činnosti zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že navrhovanou koncepcí/zamýšleným záměrem může být dotčen i předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, které se nacházejí ve správním obvodu jiného, tj. dalšího OOP.

Zároveň OOP, kterému byla doručena žádost, potřebu dožádání jiného orgánu ochrany přírody uvede ve svém stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK, a toto stanovisko zašle OOP, v jehož působnosti se nachází EVL nebo PO oblast, která by rovněž mohla být navrhovanou koncepcí/zamýšleným záměrem významně ovlivněna, na vědomí. Předkladatel potom všechna obstaraná stanoviska předloží úřadům v rámci navazujících postupů (např. příslušnému úřadu podle ZPV pro provedení zjišťovacího řízení, resp. posouzení vlivů nebo stavebnímu úřadu pro schválení záměru v řízení s posouzením vlivů na životní prostředí či v navazujících řízeních apod.).

Může-li v důsledku konkrétního záměru či koncepce, resp. jejich zásahu do území důležitého z hlediska zachování migrační prostupnosti krajiny pro předměty ochrany EVL či PO nastat významné ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 (typicky u velkých savců, létajících savců a některých druhů ptáků), je nutné si obstarat též stanovisko OOP místně příslušného k její ochraně (např. AOPK ČR v případě možného významného ovlivnění předmětu ochrany EVL Beskydy či Správy NP Šumava v případě možného významného ovlivnění EVL Šumava). V takovém případě lze ještě v menší míře očekávat od předkladatele záměru či koncepce potřebnou erudici k vyhodnocení tohoto rizika a kontrolní role OOP vyjádřená v odstavcích výše – tedy upozornění na potřebu opatřit si stanovisko dalších OOP a zaslání stanoviska jim na vědomí – v takové situaci nabývá na významu. Biotopy vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců jsou územně analytickým podkladem dle bodu č. 36b přílohy č. 1 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., a těžiště využití tohoto nástroje bude proto ležet zejména v procesu pořizování ZÚR/ÚP. Ke zprávě o uplatňování ZÚR, příp. k návrhu obsahu aktualizace ZÚR, k návrhu zadání ÚP, příp. k návrhu obsahu změny ÚP je stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK ze strany OOP vydáváno vždy a zvážení rizika ovlivnění migrační prostupnosti krajiny pro tyto druhy ve vazbě na tento podklad je proto klíčovým nástrojem k zachování konektivity populací velkých savců, jenž tvoří předměty ochrany EVL. I v takovém případě je nezbytně nutné pořizovatele (a příslušný orgán dle ZPV) upozornit na potřebu disponovat stanoviskem OOP, v jehož kompetenci je potenciálně dotčená EVL.

5.1. Možnosti postupu vyřizování žádosti o stanovisko orgánu ochrany přírody

Při vydávání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK může v zásadě dojít k některé z následujících situací:

- A. Ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr definovaný v § 45h odst. 1 ZOPK předloží v souladu s § 45i odst. 1 ZOPK jejich návrh orgánu ochrany přírody ke stanovisku před zahájením postupu podle ZPV a povolovacích řízení.
- B. Ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr definovaný v § 45h odst. 1 ZOPK z jakéhokoli důvodu neidentifikuje svou povinnost, stanovenou v § 45i odst. 1 ZOPK, předložit je OOP ke stanovisku. Jestliže tato koncepce nebo záměr podléhají posouzení podle ZPV, může tuto povinnost identifikovat příslušný úřad podle ZPV z oznámení a musí na tuto skutečnost předkladatele/oznamovatele upozornit a vyžadovat doplnění stanoviska OOP ještě před zahájením zjišťovacího řízení. Pokud se tak nestane, příslušný úřad nezahájí k záměru zjišťovací řízení z důvodu nesplnění zákonné povinnosti

vyplývající z § 6 odst. 6 ZPV, tedy nepředložení posouzení dle § 45i ZOPK u záměru, který by mohl významně ovlivnit lokality soustavy Natura 2000. U koncepcce příslušný úřad dle ZPV nerozešle oznámení koncepcce, shledá-li nenaplnění zákonné povinnosti opatřit si stanovisko OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK.

- C. Po rozeslání oznámení příslušným úřadem dle ZPV se příslušné OOP z pozice dotčeného orgánu státní správy vyjádří, že požadují předložení záměru koncepcce k vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK. V rámci zjišťovacího řízení OOP (jako dotčený orgán státní správy) sehraje roli orgánu, který prosazuje zájmy ochrany přírody podle ZOPK a ve svém vyjádření ve zjišťovacím řízení musí případně na nutnost předložení koncepcce/záměru ke stanovisku OOP upozornit. K takovéto situaci nicméně dojde zcela ojediněle a výjimečně, neboť samotný příslušný orgán EIA/SEA podle ZPV musí před rozesláním oznámení záměru či koncepcce (v případě potřeby i v koordinaci s OOP) ověřit, zda záměr nenaplnuje § 45h odst. 1 ZOPK a nevzniká tedy povinnost vyjádřená v § 45i odst. 1 ZOPK (viz bod B.).
- D. Předkladatel podle ZOPK může ještě před předložením oznámení záměru nebo koncepcce požádat příslušný úřad podle ZPV (popřípadě příslušný OOP) o jejich předběžné projednání podle §15 ZPV. Příslušný úřad doporučí předkladateli předložení záměru nebo koncepcce OOP k vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK.
- E. Záměry neuvedené v příloze č. 1 ZPV, které navrhovatel nebo stavebník předkládají přímo úřadům příslušným ke schválení záměru (nejčastěji se jedná o stavební úřady) k vydání rozhodnutí v povolovacích řízeních, které ale přesto mohou mít významný vliv na EVL nebo PO, musí být identifikovány v rámci územního a stavebního řízení. Schvalující úřad musí v případě pochybností o tom, zda lze vyloučit vlivy předkládaného záměru na EVL a PO, konzultovat záměr s OOP nebo si od navrhovatele či stavebníka rovnou vyžádat předložení stanoviska OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK v rámci předložení dokumentace pro povolovací řízení (např. územní rozhodnutí nebo stavební povolení).

V případě, že ve stanovisku OOP nebyly vyloučeny možné významné vlivy záměru na EVL nebo PO, stavební úřad nemůže vydat územní rozhodnutí ani stavební povolení, dokud záměr není posouzen podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV.

Pokud bude oznámení záměru nebo koncepcce předkládáno přímo příslušnému úřadu podle ZPV k zahájení procesu posouzení, aniž by obsahovalo také stanovisko OOP, musí příslušný úřad oznamovatele/předkladatele na toto upozornit a doporučit mu doplnění stanoviska OOP do oznámení, pokud se domnívá, že záměr/koncepcce odpovídá znění § 45h odst. 1 a mohou nastat významné vlivy na EVL nebo PO. Nebude-li tímto stanoviskem vyloučen významný vliv na EVL nebo PO, je nutné k oznámení koncepcce stanovisko OOP přiložit, přičemž posouzení podle § 45i ZOPK bude nutně součástí koncepcce; u záměru je v takové situaci nezbytné přiložit posouzení podle § 45i ZOPK k oznámení a oznámení zpracovat s cílem zohlednit v něm závěry tohoto posouzení.

5.2. Žádost o vydání stanoviska orgánu ochrany přírody

Žádost o stanovisko dle § 45i ZOPK (tedy návrh záměru nebo koncepce ve smyslu § 45i odst. 1 ZOPK) musí být zpracována v takovém rozsahu a s uvedením takových informací, aby měl OOP dostatečné podklady pro svou úvahu a možnost případného vyloučení významných vlivů na EVL nebo PO již ve stanovisku OOP (a nebylo nutné absolvovat zjišťovací řízení nebo celý proces posouzení vlivů jen kvůli obstarání informací, které mohly být již součástí žádosti). To samozřejmě neznamená, že v takových případech bude možné vždy významné vlivy vyloučit. Obecně je žádost o stanovisko podáním ve smyslu § 37 SŘ a musí přiměřeně splňovat náležitosti tímto ustanovením vyžadované (např. z něj tedy musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje).

U záměrů a koncepcí, které je nutné posoudit podle ZPV (resp. těch, u kterých je vyžadováno provedení zjišťovacího řízení), může být pro vydání stanoviska OOP předložena žádost v podobě návrhu oznámení (forma oznámení pro záměry je specifikována v příloze č. 3 ZPV a pro koncepce v příloze č. 7 ZPV). Pokud nebude předloženo oznámení, měla by žádost, aby mohla být považována za dostatečnou, vždy obsahovat minimálně hlavní údaje o záměru či koncepci (viz níže) a popis očekávaných vstupů, výstupů.

Protože zákon nestanoví náležitosti žádosti o stanovisko („návrhu“) dle § 45i odst. 1 ZOPK, neměla by případná nedostatečnost podkladů automaticky vést ke stanovisku OOP, že lze, či nelze vyloučit vlivy na EVL nebo PO. V případě, že podklady, které byly předkladatelem záměru předloženy, jsou nedostatečné a nelze z nich vyvodit jednoznačný závěr, může orgán ochrany přírody v souladu s ustanovením § 37 odst. 3 SŘ požadovat doplnění podkladů. Ustanovení § 37 odst. 3 SŘ („*Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu*“) se přitom v souladu s § 154 SŘ užije obdobně.

Rozhodne-li se tak předkladatel, je přípustné zpracovat jako součást žádosti o stanovisko materiál týkající se možných vlivů záměru či koncepce na EVL nebo PO (autorizovanou osobou dle § 45i ZOPK); v takovém případě se však nejedná o posouzení v rámci zákonného procesu dle § 45i ZOPK. Využije-li OOP takový materiál v rámci své úvahy podle § 45i odst. 1 ZOPK, musí důvody (ne)převzetí jeho závěrů detailně popsat a odůvodnit (tedy mj. uvést, z jakého důvodu se OOP ztotožňuje či neztotožňuje s jeho závěry). Odovědnost za výrok a odůvodnění stanoviska, resp. „rozhodnutí“ o možnosti vyloučit, nebo nevyloučit významné vlivy na EVL a PO leží výhradně na OOP s vědomím skutečnosti, že k záměru či koncepci neproběhne proces dle ZPV, v rámci kterého se vyjadřují další (dotčené) orgány státní správy a není veden příslušným úřadem dle ZPV tak, jak to standardně § 45i odst. 2 ZOPK předpokládá.

Doporučený obsah žádosti o stanovisko OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK

ZOPK neupravuje formu ani obsah žádosti o vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK. Jak již bylo zmíněno výše, kromě základních informací o záměru nebo koncepci by měly být v žádosti uvedeny zejména údaje o vstupech a výstupech spojených se záměrem nebo koncepcí (viz podkapitola 5.3).

Základní údaje o záměru nebo koncepci:

- název
- rozsah (kapacita)
- územní vymezení/působnost (zejm. u záměrů katastrální území a v případě záměrů parcelní čísla dotčených pozemků, je-li to možné)
- popis technického a technologického řešení záměru nebo principy řešení, zaměření a opatření koncepce
- předpokládaný termín zahájení a ukončení pořizování koncepce
- doba platnosti koncepce nebo zahájení a dokončení realizace záměru
- podrobný situační výkres/mapa situace záměru či působnosti koncepce a dotčeného území

Jsou-li k záměru k dispozici studie či dokumentace (např. i pro povolovací řízení), je žádoucí předložit k žádosti o stanovisko OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK právě takové podklady. Z hlediska koncepcí je kromě oznámení koncepce vhodným materiálem též návrh koncepce, resp. taková verze návrhu koncepce, která je v době žádosti k dispozici.

5.3. Stanovisko orgánu ochrany přírody

Při vydávání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK by měly OOP postupně zvážit zejména následující skutečnosti:

- 1) Předpokládané nároky záměru/koncepce (vstupy a výstupy), které by mohly způsobit ovlivnění EVL nebo PO:
 - velikost, příp. měřítko záměru/koncepce,
 - zábor půdy,
 - vzdálenost od EVL nebo PO nebo od klíčových fenoménů těchto lokalit,
 - požadavky na přírodní zdroje (např. čerpání vody apod.),
 - emise do půdy, vody a ovzduší,
 - emise hluku do okolí ve všech fázích záměru
 - požadavky na výkopové práce,
 - dopravní požadavky,
 - doba trvání stavby, doba provozu, délka likvidace apod.,
 - ostatní.
- 2) Pravděpodobné přímé, nepřímé nebo sekundární vlivy záměru/koncepce (samostatně nebo v kombinaci s vlivy jiných záměrů/koncepcí) na EVL nebo PO, které vyplývají z výše uvedených nároků, a jejich významnost:
 - zmenšení rozlohy lokality, resp. přírodního stanoviště nebo biotopu druhu
 - vyrušování druhů,
 - fragmentace stanovišť, biotopů nebo populací druhů,
 - přímé dopady na jedince druhu,
 - změna stanovištních podmínek (hydrologické, mikroklima, apod.)

- 3) Pravděpodobné změny na dotčené lokalitě vyvolané uvedenými vlivy (např. riziko zmenšení populace druhu v důsledku vyrušování apod.).

Vzor stanoviska OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK je v příloze č. 1.

Vybrané zásady pro vydávání stanovisek dle § 45i odst. 1 ZOPK

- V případě stanoviska OOP, že nelze vyloučit možný významný vliv koncepce nebo záměru na EVL nebo PO, je žadatel povinen (hodlá-li záměr nebo koncepci nadále realizovat) podrobit je posouzení podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV postupem popsaným v tomto materiálu (viz § 45i odst. 2 ZOPK).
- V případě stanoviska OOP, že záměr nebo koncepce nemůže mít významný vliv na žádnou EVL nebo PO, není nutné postupovat dále podle § 45i ZOPK. Tím však není dotčena případná povinnost posouzení záměru či koncepce na životní prostředí vyplývající přímo ze ZPV. Stanovisko OOP je podkladem pro následná (navazující) řízení, směřující ke schválení koncepce nebo povolení záměru.
- Stanovisko OOP v žádném případě nemůže nahrazovat to, co má být obsahem posouzení podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV a zabývá se toliko možnostmi existence významných vlivů na lokality soustavy Natura 2000. Významné vlivy je možné ve stanovisku vyloučit pouze ve zcela jasných případech. Nemá-li mít příslušný OOP dostatečnou jistotu, bude to důvod pro vydání stanoviska, že nelze vyloučit významné vlivy. Zároveň OOP v odůvodnění stanoviska jednoznačně vysvětlí, proč významné vlivy nevyloučil.
- Orgán ochrany přírody se ve svém stanovisku zabývá možnou přítomností významného vlivu záměru nebo koncepce; nikoli tedy existence jakéhokoliv (nevýznamného) vlivu na předmět ochrany a celistvost EVL a PO je důvodem k posouzení záměru nebo koncepce v procesu dle ZPV (zjišťovací řízení u záměru, EIA či SEA).
- Stanovisko OOP, jež vyloučí významné vlivy na EVL a PO, nelze vázat na splnění jakýchkoli podmínek.
- OOP posuzuje a vydává stanovisko k záměru nebo koncepci v parametrech, ve kterých mu byl předkladatelem předložen. OOP není oprávněn ve stanovisku předjímat výsledek následného správního řízení nebo předjímat či navrhopvat úpravy technických parametrů záměru nebo koncepce. Případné požadavky orgánu ochrany přírody na úpravy záměru nebo koncepce prostřednictvím zmírňujících opatření mohou být řešeny později v rámci procesu posuzování vlivů záměru nebo koncepce na životní prostředí. V potaz lze vzít pouze podmínky vydaných rozhodnutí k záměru, která nabyly právní moci.
- Ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK jednoznačně stanoví, že stanovisko pouze určí, zda může mít záměr nebo koncepce významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Vlivy záměru nebo koncepce na jiné složky životního prostředí (přírody a krajiny), resp. nástroje jeho ochrany (územní systém ekologické stability, zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, příp. zvláště chráněná území apod.) nejsou předmětem úvahy v rámci stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK.

- Posouzení záměru či koncepce podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV musí být provedeno, pokud ve stanovisku alespoň jednoho dotčeného OOP nebudou možné významné vlivy na některou EVL nebo PO vyloučeny.
- Účelem stanoviska je v souladu s § 45i odst. 1 výhradně stanovit, zda může předkládaný záměr nebo koncepce mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Ve stanovisku není možné uložit povinnost předložení záměrů nebo koncepcí s určitým vztahem k posuzované koncepci v budoucnu ke stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK v budoucnosti. Tato povinnost vyplývá přímo ze ZOPK a platí pro investora záměru nebo předkladatele koncepce v případě, že by tento záměr nebo koncepce mohl mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, jak stanoví § 45h odst. 1 ZOPK.
- V případě, že stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučí významný vliv koncepce, předmětem stanoviska není další úvaha o nevyločení významného vlivu záměrů, které budou realizovány na základě uplatňování posuzované koncepce, pokud tyto nejsou přímo její součástí.

Stanovisko OOP k obecným koncepcím

Předmětem stanoviska OOP je v souladu s § 45i odst. 1 ZOPK návrh koncepce, a to v takové úrovni podrobnosti, ve které je orgánu ochrany přírody předkládána. Úroveň podrobnosti, resp. obecnosti koncepce je jedním z kritérií, podle kterého je nutné se při stanovení možné přítomnosti významného vlivu, resp. jeho vyloučení nebo nevyločení řídit. OOP např. v některých případech dovozují či předjímají, že pokud na základě podpory vyplývající z některých aktivit, resp. provedení některých opatření koncepce budou realizovány záměry, které by mohly významně ovlivnit předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO, nelze vyloučit významný vliv samotné koncepce. Pokud však koncepce tyto záměry neobsahuje nebo nestanovuje rámec či kritéria pro jejich realizaci (a to do takové míry, že je možné identifikovat možný významný vliv koncepce na konkrétní předměty ochrany lokality soustavy Natura 2000), nelze předjímat jejich uskutečnění a odchylovat se tak od úrovně obecnosti koncepce. Je nezbytné jednoznačně rozlišovat mezi cíli, aktivitami, opatřeními či prioritami, které koncepce obsahuje a konkrétními záměry, které součástí koncepce nejsou, resp. koncepce nestanovuje pro jejich povolení rámec. Na základě § 10a odst. 2 ZPV je rámec pro budoucí povolení záměrů jako kritérium dle ZPV dán vždy, pokud koncepce stanoví podmínky pro jejich povolování, zejména pokud jde o umístění, povahu, velikost, provozní podmínky nebo požadavky na přírodní zdroje (nicméně s ohledem na formulaci ustanovení může koncepce stanovit rámec i tehdy, pokud nejsou naplněna uvedená kritéria).

Klíčová je v takové situaci úvaha (nutnost jejího provedení je ostatně zakotvena v článku 6 odst. 3 směrnice o stanovištích, resp. § 45i ZOPK), zda v případě schválení předkládané koncepce může nastat významný vliv na konkrétní předmět ochrany (a jeho ekologické nároky) nebo celistvost EVL nebo PO, a to buď proto, že takový vliv má předmětná koncepce, nebo jej lze očekávat ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi, nebo zda povede schválení této koncepce k realizaci záměru nebo záměrů, které by takový vliv mohly generovat.

Obecný charakter a měřítko návrhu koncepce, který byl orgánu ochrany přírody předložen ke stanovisku, není sám o sobě důvodem k nevyločení významného vlivu. Možnost významného vlivu je potřebné v koncepci identifikovat a ve vztahu k potenciálnímu ovlivnění předmětů ochrany nebo celistvosti dotčených EVL nebo PO ve stanovisku odůvodnit, proč nelze na základě poskytnutých podkladů významný vliv vyloučit. Tím není v žádném případě dotčena zásada, že významný vliv koncepce lze ve stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučit pouze v jednoznačných případech; je třeba rozlišit, kdy skutečně koncepce představuje riziko významného ovlivnění EVL nebo PO. Tzv. princip předběžné opatrnosti nelze s odkazem na obecnost využít tam, kde by se jednalo o předjímání takových skutečností (realizace cílů apod.), které nejsou v koncepci obsaženy.

Při úvaze o možnosti významného vlivu obecné koncepce je možné též vzít v úvahu cíl posouzení, resp. to, do jaké míry může její posouzení podle § 45i ZOPK ve vazbě na režim stanovený § 10g odst. 4 ZPV koncepci s opatřeními definovanými v obecné rovině příznivě ovlivnit.

Do jisté míry samostatným tématem je otázka vlivů koncepcí, které navrhují pro určitá odvětví, popř. přímo záměry či jejich skupiny finanční podporu. Při posuzování možnosti významného vlivu takových materiálů, resp. opatření v nich obsažených je nutné vycházet ze skutečnosti, že závazek finanční podpory či její rámec vyjádřený na úrovni orgánu státní správy je jedním z kroků vedoucích k (umožňujících) realizaci opatření, popř. navazujících záměrů. V tomto kontextu není možné takové koncepce z působnosti § 45h a § 45i ZOPK a následné úvahy ohledně významnosti vlivu ve vztahu k předmětu ochrany nebo celistvosti EVL či PO vyloučit. Úvaha OOP se zde bude řídit zejména charakterem koncepce, konkrétností vymezení podpory a její definice vč. nastavení jejích případných limitů.

5.4. Odůvodnění stanoviska orgánu ochrany přírody

Podle § 45i odst. 1 ZOPK vydá orgán ochrany přírody stanovisko, které je odůvodněné (má formu odůvodněného vyjádření). Na základě ustanovení § 177 SŘ se na vydávání stanoviska dle § 45i odst. 1 ZOPK vztahují základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 SŘ. Stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK je vydáváno formou vyjádření podle § 154 SŘ. Pro odůvodnění stanoviska se tedy v souladu s ustanovením § 154 odst. 1 SŘ použije přiměřeně ustanovení § 68 odst. 3 SŘ, které stanoví požadavky na odůvodnění správního rozhodnutí. Stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK musí být přezkoumatelné a musí obstat samo o sobě, tedy bez nutnosti si k pochopení jeho závěrů obstarat další podklady.

OOP tedy musí v odůvodnění stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK uvést:

- a) podklady, ze kterých při formulaci výroku stanoviska vycházel
- b) úvahu, kterou se řídil při hodnocení podkladů a při výkladu právních předpisů
- c) důvody, které vedly k výroku stanoviska.

Dále je nutné v odůvodnění uvádět:

d) název a předmět záměru či koncepce, pro který je stanovisko vydáváno včetně přesné identifikace umístění záměru či působnosti koncepce

e) název dotčené EVL či PO (absenci tohoto údaje lze připustit u koncepcí s rozsáhlejší územní působností)

f) předměty ochrany EVL či PO a z jakého důvodu budou/nebudou záměrem či koncepcí významně ovlivněny (u EVL či PO s větším počtem předmětu ochrany je třeba se zaměřit zejména na ty, u nichž hrozí možnost významného ovlivnění, tedy jsou relevantní z hlediska vlivů záměru/koncepce)

Pozn. Je zjevné, že cílem není v odůvodnění stanoviska uvést vyčerpávající seznam předmětů ochrany konkrétní EVL, ale zabývat se těmito předměty ochrany ve světle vlivů, které předkládaný záměr/předkládaná koncepce může způsobit.

Zhodnocení, zda může nastat významný vliv konkrétního záměru nebo koncepce jako jediného kritéria, které je v případě úvahy orgánu ochrany přírody vyžadováno ZOPK a článkem 6 odst. 3 směrnice o stanovištích při rozhodování, zda je nutné záměr nebo koncepci v procesu EIA či SEA posoudit dle § 45i ZOPK, je z hlediska výroku stanoviska zásadní úvahou, bez níž (resp. jejího odůvodnění) nelze v žádném případě výrok učinit. Definice pojmu významný vliv nemůže být z jeho podstaty stanovena arbitrárním způsobem, a je tedy na OOP, aby výlučně s ohledem na konkrétní předměty ochrany a celistvost lokalit na základě své odborné erudice a znalosti místních podmínek stanovil, zda se v případě předloženého záměru nebo koncepce může jednat o vliv významný či nikoli. Východiska pro posuzování významnosti vlivu jsou obsažena v části 3.2 tohoto metodického pokynu.

Odůvodnění stanoviska má přímý vztah k jeho výroku, tedy úvaze o dopadech předloženého záměru nebo koncepce mající vazbu, resp. vliv na takové vlastnosti lokality, které podmiňují přítomnost předmětu ochrany (v příznivém stavu) či celistvost lokality a tento stav by mohl být významně dotčen specifickými dopady záměru či koncepce. Odůvodnění stanoviska proto nemůže být obecné a v každém konkrétním případě musí obsahovat přezkoumatelnou úvahu, ze které lze dovodit, z jakého důvodu je/není možné vyloučit významný vliv záměru či koncepce. Nelze v žádném případě akceptovat odůvodnění např. „*orgán ochrany přírody se přesvědčil o neexistenci významného vlivu (...)*“, „*orgán ochrany dospěl na základě svých znalostí k závěru (...)*“, „*orgán ochrany přírody zvážil možné vlivy a konstatuje (...)*“, „*orgán ochrany přírody po prostudování podkladů k záměru/koncepci shledal (...)*“ apod.

Stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK musí být věcně přiléhavě odůvodněno i v případě, že významný vliv záměru nebo koncepce na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO vylučuje. Úvaha, kterou se OOP řídí (resp. její zásady a potřeba náležitého odůvodnění) je v případě stanovisek s vyloučením nebo nevyloučením významného vlivu naprosto totožná.

5.5. Oprava a přezkum stanoviska orgánu ochrany přírody

Jak je uvedeno výše, v souladu s § 177 SŘ se v případě správních aktů vydávaných dle části čtvrté SŘ přiměřeně použije i ustanovení § 68 odst. 3 SŘ, které stanoví náležitosti odůvodnění správního rozhodnutí a uplatní se též základní zásady činností správních orgánů ve smyslu § 2 až § 8 SŘ. Nejsou-li důvody výroku stanoviska ve stanovisku, a to zejm. s ohledem na požadavky § 45i ZOPK a požadavky SŘ, dostatečně popsány, popř. má stanovisko jiné formální i věcné nedostatky, uplatní se postup podle § 156 SŘ.

V případě, že takové stanovisko trpí vadami, které lze opravit, aniž tím bude způsobena újma některé z dotčených osob, správní orgán jej v souladu s § 156 odst. 1 SŘ opraví usnesením, které se pouze poznamená do spisu. Je-li však stanovisko v rozporu s právními předpisy a nelze jej opravit podle § 156 odst. 1 SŘ, zruší jej postupem podle § 156 odst. 2 SŘ usnesením OOP, který je vydal, a to s účinky ode dne, kdy bylo stanovisko vydáno. Přezkumné „řízení“ je v takovém případě zahájeno vždy v případě doručení důvodného podnětu namítajícího nezákonnost stanoviska. V takovém „řízení“ nicméně s ohledem na právní váhu vyjádření dle části čtvrté SŘ postačí vydání usnesení o zrušení stanoviska, kterým „řízení“ končí. V rámci přezkumného „řízení“ je též možné dojít k závěru, že příslušný právní předpis porušen nebyl (v takovém případě se přezkumné „řízení“ zastaví usnesením, které se pouze poznamená do spisu). Na postup podle § 156 odst. 2 SŘ je též možné uplatnit ustanovení § 80 SŘ o ochraně před nečinností, a to vč. atrahování si vydání stanoviska nadřízeným orgánem (MŽP).

6. Postup při posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO

6.1. Vazba na proces posuzování vlivů na životní prostředí

Ustanovení § 45i odst. 2 stanoví, že *jestliže orgán ochrany přírody svým stanoviskem podle odstavce 1 významný vliv podle § 45h odst. 1 nevyloučí, musí být daná koncepce nebo záměr předmětem posouzení podle tohoto odstavce postupem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*, tedy podle § 45i ZOPK postupem podle ZPV. Posouzení dle § 45i ZOPK je vždy součástí oznámení záměru nebo vyhodnocení SEA.

Příslušnými úřady *pro posuzování vlivů záměrů* na životní prostředí podle ZPV jsou:

- **Ministerstvo životního prostředí** pro záměry uvedené v příloze č. 1 sloupci MŽP ZPV a u záměrů, jejichž oznamovatelem je Ministerstvo obrany, i ve sloupci KÚ a jejich změn, záměrů podle § 4 písm. h) ZPV a dále změn záměrů podle § 4 písm. g) ZPV, pokud k těmto záměrům vydalo stanovisko, v případě mezistátního posuzování vlivů na životní prostředí;
- **krajské úřady** pro záměry uvedené v příloze č. 1 sloupci KÚ ZPV a jejich změn, záměrů uvedených v § 4 písm. d), e), f) a h) ZPV a změn záměrů podle § 4 písm. g) ZPV, pokud k těmto záměrům vydaly stanovisko.

Příslušnými úřady *pro posuzování vlivů koncepcí* na životní prostředí podle ZPV jsou:

- **Ministerstvo životního prostředí** v případech, kdy dotčené území zasahuje na území více krajů nebo pokud dotčené území tvoří území celého státu, v případech Politiky územního rozvoje a Zásad územního rozvoje a v případě mezistátního posuzování vlivů na životní prostředí;
- **krajské úřady** v případech, kdy dotčené území zasahuje výlučně do územního obvodu kraje, není-li příslušné ministerstvo a dále u územních plánů obcí.

V souladu s § 23 odst. 5 ZPV si může Ministerstvo životního prostředí vyhradit posuzování vlivů záměru nebo koncepce, k jejichž posouzení je příslušný orgán kraje. Pokud to může přispět k rychlosti a hospodárnosti posouzení, může naopak ministerstvo v odůvodněných případech po dohodě s orgánem kraje přenést posouzení záměrů nebo posuzování koncepce na orgán kraje.

Ustanovení § 4 odst. 3 ZPV upravuje výjimečný případ, ve kterém vláda může rozhodnout, že předmětem posuzování podle ZPV není záměr, u kterého veřejný zájem na jeho provedení výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně životního prostředí a veřejného zdraví, není-li vzhledem k okolnostem možné posouzení záměru provést, aniž by byl nepříznivě ovlivněn účel záměru. Možnost vyloučení takového záměru při splnění výše uvedených podmínek je nástrojem obsaženým ve směrnici EIA, přičemž směrnice o stanovištích takovou výjimku nepřipouští a proto je v ZPV též vyčten postup, kterým je zajištěn soulad právní úpravy s článkem 6 odst. 3 směrnice o stanovištích. Rozhodne-li vláda ve výjimečném případě o tom, že určitý záměr není předmětem posuzování, oznamovatel zajistí v souladu s § 4 odst. 4 ZPV u záměru, který by mohl významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost EVL či PO zpracování posouzení autorizovanou osobou dle § 45i ZOPK, přičemž jeho závěry zahrne orgán příslušný ke schválení záměru do svého rozhodnutí; obdobně se případně použije též § 45i odst. 8 až 11 ZOPK, je-li to s ohledem na konstatovaný významně negativní vliv záměru potřebné.

6.2. Specifika hodnocení podle § 45i ZOPK

- Na rozdíl od procesu posuzování vlivů na ŽP vedeného výlučně podle ZPV se posouzení podle § 45i ZOPK postupem ZPV nezabývá hodnocením vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, ale zaměřuje se pouze na posouzení dopadů:
 - na předměty ochrany jednotlivých lokalit EVL a PO, tedy druhy a přírodní stanoviště, pro které je každá konkrétní lokalita navrhována nebo vyhlášena,
 - na celistvost lokality (viz § 3 odst. 1 písm. u) ZOPK).
- Z dikce ZPV vyplývá, že záměry nebo koncepce musí být hodnoceny v celém rozsahu svých vlivů, tzn. vlivů na ŽP, veřejné zdraví a EVL nebo PO, a to i v případě, že se na ně samotné ZPV přímo nevztahuje a povinnost posouzení pro ně vzejde jen kvůli jejich možným významným vlivům na EVL nebo PO. Pokud nespádají záměry nebo koncepce samy o sobě do působnosti ZPV a jsou posuzovány jen z důvodu možných významných vlivů na EVL nebo PO na základě stanoviska OOP, může být ovlivnění některých složek životního prostředí nebo veřejného zdraví nepatrné, adekvátně k tomu vyhodnocené (např.

při přestavbě půdních prostor objektu s výskytem evropsky významného druhu netopýra lze předpokládat významný vliv na EVL a tím záměr, u kterého je nutné zpracovat posouzení dle § 45i odst. 2 ZOPK, záměr však evidentně nebude odpovídat žádnému záměru z přílohy č. 1 ZPV a je téměř jisté, že závažně neovlivní jinou složku životního prostředí ani veřejné zdraví).

- Záměry či koncepce mohou kromě základního sledovaného účelu příznivě ovlivňovat životní prostředí, a tedy i předmět ochrany nebo celistvost EVL a PO. Za pozitivní vlivy však nelze považovat takové vlivy, o kterých to tvrdí předkladatel, nýbrž ty, které jsou prokázány v procesu posuzování vlivů podle § 45i ZOPK.
- Záměry či koncepce nenaplnující kritéria ZPV z hlediska posuzování vlivů na ŽP (§ 4 a § 10a ZPV) mohou přesto, v případě stanoviska OOP nevylučujícího významné vlivy na EVL a PO, vyžadovat posouzení z hlediska vlivů na EVL a PO. Tyto vlivy jsou samozřejmě předmětem posouzení vždy před vydáním rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, které povoluje umístění nebo provedení záměru v jakémkoli správním či jiném řízení ve smyslu § 45i odst. 8 ZOPK.

6.3. Autorizované osoby

Obecně v souvislosti s posuzováním vlivů záměrů a koncepcí přicházejí v úvahu tři různé autorizace:

1. **Autorizace podle ZPV** je upravena § 19 ZPV a uděluje ji, prodlužuje její platnost a odnímá ji MŽP, ve vyhlášce č. 453/2017 Sb. je pak podrobněji upravena zkouška odborné způsobilosti; pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví uděluje autorizaci Ministerstvo zdravotnictví. Autorizace je vyžadována pro zpracování dokumentace, posudku a pro vypracování vyhodnocení podle přílohy č. 9 ZPV.
2. **Autorizace pro účely posouzení vlivů záměrů a koncepcí na EVL a PO** je upravena v § 45i ZOPK a ve vyhlášce č. 468/2004 Sb.; uděluje ji, prodlužuje její platnost a odnímá ji MŽP. Zvláštní autorizace je nutná vzhledem ke specifčnosti hodnocení vlivů na EVL a PO, neboť autorizace podle ZPV požadavky na tento typ hodnocení nesplňuje, není však vyloučena situace, kdy držitelem obou autorizací bude jedna fyzická osoba.
3. Ve fázi zpracování dokumentace podle ZPV do procesu posouzení přistupuje ještě **osoba autorizovaná k posuzování vlivů na veřejné zdraví**, a to u záměrů uvedených v § 4 odst. 1 písm. a) ZPV nebo ostatních záměrů, u nichž se tak stanoví v závěru zjišťovacího řízení. Podrobnosti uvádí vyhláška č. 353/2004 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, postup při jejich ověřování a postup při udělování a odnímání osvědčení a autorizaci uděluje Ministerstvo zdravotnictví. V případě koncepce ZPV participaci této autorizované osoby neukládá, nicméně je na jejím předkladateli, aby zvážil, zda se vlivy koncepce na veřejné zdraví očekávají či nikoli; pokud ano, je účast této osoby v procesu SEA žádoucí.

Z ustanovení § 9 odst. 4 ZPV vyplývá, že kdo se podílel na zpracování oznámení nebo dokumentace k záměru, nemůže se ani dílčím způsobem podílet na zpracování posudku;

zpracovatel posudku zároveň dle § 9 odst. 5 ZPV nesmí posuzovanou dokumentaci přepracovávat ani ji doplňovat.

6.4. Základní kroky procesu posuzování vlivů

Základní kroky procesu podle ZPV zahrnují zpracování oznámení, provedení zjišťovacího řízení, zpracování dokumentace - v případě koncepcí se jedná o vyhodnocení - zpracování posudku (pouze u záměrů) a vydání závěrečného stanoviska EIA/stanoviska SEA (u záměrů má stanovisko charakter závazného stanoviska podle SŘ. Podle ustanovení § 3 písm. l) ZPV se posouzením vlivů záměru na životní prostředí rozumí proces, který sestává z vypracování a projednání dokumentace, zpracování posudku, vydání stanoviska a jeho zahrnutí do příslušného rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení. Závěrečné stanovisko EIA je nutným podkladem pro navazující řízení vedoucí k povolení záměru, stanovisko SEA je nutným podkladem pro schválení koncepce. Zjišťovací řízení probíhá (u záměrů a koncepcí vyjmenovaných v ZPV) vždy, vč. primárně odlišného cíle u „povinně“ posuzovaných záměrů a koncepcí (viz dále). Výjimkou je postup podle § 6 odst. 5 ZPV (předložení dokumentace s náležitostmi dle přílohy č. 4 ZPV místo oznámení záměru), který nicméně nelze uplatnit v případě záměrů, u kterých nebyl OOP vyloučen významný vliv na EVL a PO. Součástí procesu posuzování je i odpovídající zapojení veřejnosti, které zahrnuje zveřejňování informací a dokumentů, uplatňování a vypořádávání připomínek a případně též veřejné projednání.

I pro účely posuzování vlivů dle § 45i ZOPK platí s ohledem na absolutní procesní vazbu ustanovení § 10b odst. 3 ZPV, které stanoví, že při posuzování koncepce podle ZPV mohou být využity údaje z jiného posuzování, pokud údajům podle ZPV odpovídají.

S ohledem na cíl této metodiky je dále věnována pozornost téměř výhradně samotnému postupu v procesu posouzení vlivů na EVL a PO, přestože v procesu podle ZPV a § 45i ZOPK musí být posuzovány jak vlivy na EVL a PO, tak vlivy na složky životního prostředí a veřejné zdraví.

V souvislosti s přijetím zákona č. 225/2017 Sb., kterým se s účinností od 1. ledna 2018 novelizoval SZ, došlo k podstatným změnám též z hlediska možné chronologie postupů při schvalování záměru, posuzování vlivů záměru na životní prostředí a vzájemných vazeb těchto procesů. Zatímco dle dosavadní právní úpravy bylo zjišťovací řízení, nebo celý proces EIA toliko podkladem pro navazující řízení, po novele SZ účinné od 1. ledna 2018 je možné (nikoli obligatorní) pro záměr povolovaný podle SZ využít též institut:

- společného územního a stavebního řízení s posouzením vlivů na životní prostředí (viz § 94q - § 94z SZ), nebo
- územního řízení s posouzením vlivů na životní prostředí (viz § 94a - § 94i SZ).

V rámci těchto řízení s posouzením vlivů postupuje příslušný úřad dle ZPV v součinnosti se stavebním úřadem, neboť zároveň probíhá jak povolování záměru, tak jeho posouzení vlivů na životní prostředí a závazné stanovisko o posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí, které je podkladem pro vydání rozhodnutí v řízení s posouzením vlivů, je vydáno

v rámci společného územního a stavebního řízení s posouzením vlivů na životní prostředí nebo územního řízení s posouzením vlivů na životní prostředí; postup je blíže upraven ustanovením § 10 ZPV. Žádost o stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK, resp. obecně jeho opatření je v takovém případě jedním z vůbec prvních úkonů, které musí předkladatel záměru učinit v rámci kroků směřujících k realizaci záměru.

Stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK, kterým byl vyloučen významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO se v takovém případě připojí k žádosti o vydání společného povolení či územního rozhodnutí, potažmo je podkladem pro zjišťovací řízení dle ZPV (probíhající před zahájením řízení s posouzením vlivů na životní prostředí).

Nebyl-li stanoviskem dle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučen významný vliv záměru, je předkladatel vždy povinen v souladu s § 45i odst. 2 ZOPK a § 6 odst. 6 ZPV **opatřit posouzení dle § 45i ZOPK zpracované autorizovanou osobou ve smyslu tohoto ustanovení, zohlednit závěry tohoto posouzení v oznámení a toto posouzení přiložit k oznámení**, které následně předá příslušnému úřadu dle ZPV k provedení zjišťovacího řízení. Z citované věty § 6 odst. 6 ZPV vyplývají pro předkladatele záměru ve smyslu § 45i ZOPK dvě klíčové povinnosti. První z nich je přiložení „naturového“ posouzení vždy již k oznámení, druhou je zohlednění závěrů posouzení podle § 45i ZOPK v oznámení.

S ohledem na dikci vyhlášky č. 142/2018 Sb. má posouzení podle § 45i ZOPK dva závěry, a to závěr posouzení z hlediska opatření k prevenci, vyloučení a snížení očekávaných nepříznivých vlivů záměru, včetně odůvodnění jejich stanovení (§ 1 písm. m) vyhlášky) a závěr posouzení z hlediska významnosti vlivu záměru a konstatování, zda záměr má nebo nemá významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (§ 1 písm. o) vyhlášky). **Přestože tímto není dotčena obecná povinnost a nutnost v oznámení reflektovat posouzení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 jako jednu ze součástí (složek) životního prostředí (viz příloha č. 3 ZPV), důraz je kromě jasného uvedení závěru ohledně významnosti vlivu záměru kladen na zohlednění právě tzv. zmírňujících opatření tak, aby mohly být do oznámení, resp. záměru zapracovány a s ohledem na to mohl být vydán závěr zjišťovacího řízení.** ZPV tímto ukládá autorizovaným osobám podle § 45i ZOPK povinnost maximální součinnosti a koordinace se zpracovatelem oznámení EIA za účelem adekvátního zohlednění závěrů „naturového“ posouzení a kontroly způsobu tohoto zohlednění tak, aby požadavku citovaného ustanovení mohlo být vyhověno.

V případě, že příslušný OOP svým stanoviskem dle § 45i odst. 1 ZOPK významný vliv nevyloučil, proběhne zjišťovací řízení před zahájením řízení s posouzením vlivů vždy. Postup dle § 6 odst. 5 ZPV, tedy předložení dokumentace vlivů záměru na životní prostředí namísto oznámení není možné u záměrů, u kterých nebyl stanoviskem dle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučen významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, využít – vždy musí být provedeno zjišťovací řízení.

V rámci zjišťovacího řízení je posouzení dle § 45i ZOPK rozesláno k vyjádření dotčeným orgánům (včetně příslušných OOP). Závěrem zjišťovacího řízení by potom měl být vysloven závěr ohledně přítomnosti či absence významného negativního vlivu na EVL nebo PO jako

podklad pro případné schválení záměru postupem podle § 45i odst. 8 ZOPK či § 45i odst. 9 – 11 ZOPK.

V závěru zjišťovacího řízení zároveň může v souladu s § 7 odst. 7 ZPV příslušný úřad dle ZPV požadovat, aby posouzení dle § 45i ZOPK bylo též součástí dokumentace, a to zejména s ohledem na obsah vyjádření obdržných v rámci zjišťovacího řízení, případně obsah tohoto posouzení. V takovém případě je předkladatel záměru povinen opatřit posouzení dle § 45i ZOPK též jako součást dokumentace vlivů záměru na životní prostředí. Aplikace ustanovení § 7 odst. 7 ZPV má za účel požadovat v rámci fáze dokumentace zhojení nedostatků, které byly (zejména na základě obdržných vyjádření směrem k obsahu posouzení podle § 45i ZOPK) v rámci zjišťovacího řízení vneseny ze strany dotčených orgánů (v tomto smyslu budou hrát klíčovou roli především orgány ochrany přírody). Je proto zjevné, že k naplnění tohoto požadavku příslušného úřadu EIA bude třeba posouzení přepracovat, popřípadě opatřit posouzení nové.

Dále k uplatnění postupu podle § 7 odst. 7 (tedy požadavku na předložení posouzení podle § 45i ZOPK též jako součástí dokumentace) dojde vždy, je-li posouzením ve fázi oznámení hodnocen významně negativní vliv záměru na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

Proběhlo-li posouzení dle § 45i ZOPK jako součást postupu dle ZPV, ať už v rámci zjišťovacího řízení, nebo též ve fázi dokumentace, příslušný úřad dle ZPV vždy zohlední jeho závěry (viz vyhláška č. 142/2018 Sb.) ve svém závazném stanovisku dle § 9a odst. 1 ZPV (dokumentace se v souladu s § 8 odst. 1 ZPV zpracovává též na základě oznámení a závěru zjišťovacího řízení; na základě dokumentace je dle § 9a odst. 1 ZPV potom vydáváno právě závazné stanovisko EIA). At' už byly vlivy na lokality soustavy Natura 2000 hodnoceny výhradně v rámci oznámení, nebo bylo posouzení podle § 45i ZOPK též součástí dokumentace EIA a posudku EIA, v závazném stanovisku EIA je vždy vlivům na evropsky významné lokality a ptačí oblasti věnována samostatná část reflektující závěry posouzení podle § 45i ZOPK. Je-li proces posuzování vlivů podle § 45i ZOPK ukončen ve fázi zjišťovacího řízení (tedy posouzení vlivů podle § 45i ZOPK přiložené k oznámení je z hlediska věcné správnosti a obsahové úplnosti v pořádku), ale záměr přesto s ohledem na jeho zařazení v rámci přílohy č. 1 (kategorie I) či s ohledem na potřebu dále vyhodnotit vlivy na jiné složky životního prostředí podléhá procesu posouzení vlivů na životní prostředí (tedy bude k němu zpracována dokumentace, posudek a vydáno stanovisko EIA), je posouzení podle § 45i ZOPK zpracované ve fázi oznámení **nadále klíčovým podkladem v tomto procesu**. Mělo by proto tvořit přílohu dokumentace a vlivy v něm konstatované by měly být zapracovány do dokumentace k hodnocení vlivů záměru na životní prostředí – dokumentace je zpracovávána mj. na základě oznámení a závěrů zjišťovacího řízení, jehož součástí bude i shrnutí výsledků hodnocení podle § 45i ZOPK; těžiště zapracování vlivů záměru na lokality soustavy Natura 2000 do dokumentace bude potom zřejmě v kapitolách B.I.5., B.II.5., B.III., C.1., C.2., D.I.7., D.III., D.IV., F a G.

I. etapa: Zpracování oznámení a zahájení zjišťovacího řízení

Proces posouzení dle § 45i ZOPK je zahájen předložením oznámení příslušnému úřadu podle ZPV. Náležitosti oznámení jsou dány přílohou č. 3 ZPV pro záměry a přílohou č. 7 ZPV pro koncepce. Dle § 6 odst. 6 ZPV je u záměrů, u kterých nebyl stanoviskem OOP dle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučen významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, oznamovatel povinen si opatřit posouzení dle § 45i ZOPK, zohlednit závěry tohoto posouzení v oznámení a toto posouzení k oznámení přiložit. Oznamovatel proto před zahájením kroků podle ZPV zajistí u OOP k záměru, který naplní § 45h ZOPK, stanovisko OOP. Není-li tímto stanoviskem vyloučena možnost významných vlivů záměru, předkladatel přiloží posouzení podle § 45i ZOPK k oznámení záměru, které předá příslušnému úřadu dle ZPV.

Pokud není stanovisko OOP dle § 45i odst. 1 ZOPK k dispozici před zahájením zjišťovacího řízení, vychází příslušný úřad dle ZPV v otázce (ne)potřeby jeho doplnění z (před rozesláním oznámení) vlastní úvahy či konzultace s OOP, případně (po rozeslání oznámení) vyjádření dotčených subjektů ve zjišťovacím řízení.

V případě koncepcí je posouzení dle § 45i ZOPK předkládáno až jako samostatná součást SEA vyhodnocení koncepce, tedy ve fázi rozeslání návrhu koncepce.

Předložení posouzení dle § 45i ZOPK jako součást oznámení lze uvažovat (tedy je možností, kterou ZPV přímo nevylučuje) u změn koncepcí ve smyslu § 10a písm. b) a c) ZPV, u kterých OOP nevyločil významný vliv na EVL a PO. Tyto změny koncepcí podléhají dle § 10a odst. 1 písm. c) ZPV posouzení, stanoví-li se tak ve zjišťovacím řízení.

Směrnice o stanovištích přitom v článku 6 odst. 3 stanoví, že příslušné orgány mohou plán, který nebude mít nepříznivý účinek na celistvost lokalit soustavy Natura 2000 schválit mj. s přihlédnutím k výsledku hodnocení. Tento požadavek je v rámci procesu strategického posuzování vlivů na životní prostředí naplňován u „nových“ koncepcí prostřednictvím § 10g odst. 4 ZPV, v důsledku jehož aplikace dochází k zapracování podmínek stanoviska SEA do koncepce. Má-li dojít ke schválení změny koncepce na základě závěru zjišťovacího řízení, je nezbytné, aby stále došlo k naplnění tohoto požadavku směrnice. Přestože tedy z výše uvedeného vyplývá, že u změn koncepcí je možné přiložení posouzení podle § 45i ZOPK k oznámení změny koncepce a následné ukončení procesu SEA závěrem zjišťovacího řízení, je nezbytné, aby toto posouzení bylo zpracováno k materiálu na takové úrovni podrobnosti a konkrétnosti, aby byly skutečně vyhodnoceny možné vlivy změny koncepce na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti a závěry posouzení dle § 45i odst. 1 ZOPK byly do změny koncepce, která je v tomto případě nezbytnou součástí podkladů pro zjišťovací řízení, zapracovány.

V opačném případě nebude možné naplnit ani výše popsany požadavek směrnice, ani požadavek ZOPK, dle kterého příslušné orgány mohou koncepci (resp. její změnu) schválit, jen pokud na základě stanoviska, případně závěru zjišťovacího řízení, podle ZPV taková koncepce (resp. její změna) nebude mít významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti – tj. až poté, co byly možné vlivy skutečně vyhodnoceny. Jelikož v případě koncepcí, u kterých nebyl příslušným OOP vyloučen významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 je posouzení podle § 45i ZOPK součástí vyhodnocení koncepce a je tedy zpracováváno (stejně jako vyhodnocení samotné)

k návrhu koncepce, musí i posouzení podle § 45i ZOPK ke změně koncepce vycházet z podkladu ve stejné míře podrobnosti/konkrétnosti, jako je návrh koncepce.

Stejně jako v případě záměrů, nelze-li možný významný vliv koncepce na životní prostředí (včetně významného negativního vlivu na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti) vyloučit, je samozřejmě dle § 10d odst. 1 věty druhé ZPV nezbytné změnu koncepce podrobit plnému posouzení vlivů na životní prostředí.

Náležitosti oznámení:

- Povinné údaje dané přílohou č. 3 ZPV; údaje o vlivech na EVL nebo PO budou v případě nevyločení významných vlivů ve stanovisku OOP uvedeny v samostatném posouzení v části oznámení zpracované dle vyhlášky o náležitostech č. 142/2018 Sb. a Metodiky hodnocení vlivů při posuzování podle § 45i ZOPK (bude-li významný vliv OOP ve stanovisku vyloučen, bude tato skutečnost uvedena v textu oznámení); u koncepcí jsou náležitosti oznámení stanoveny přílohou č. 7 ZPV.
- Stanovisko(a) OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK, je-li vyžadováno dle ZOPK.

Příslušný úřad pro posuzování vlivů provede kontrolu úplnosti oznámení, a pokud oznámení splňuje všechny náležitosti, zahájí zjišťovací řízení.

II. etapa: Zjišťovací řízení

Záměry, které podléhají posouzení dle ZPV vždy:

Cílem zjišťovacího řízení u **záměrů uvedených v příloze č. 1 ZPV a změn těchto záměrů**, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhne příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena, je upřesnění informací, které je vhodné uvést do dokumentace, a to se zřetelem na povahu konkrétního záměru nebo druh záměru, faktory životního prostředí uvedené v § 2 ZPV, které mohou být provedením záměru ovlivněny, současný stav poznatků a metody posuzování.

Záměry, které podléhají posouzení dle ZPV, stanoví-li se tak v závěru zjišťovacího řízení:

- a) V případě **změn záměru uvedeného v příloze č. 1 ZPV kategorii I, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí**, zejména pokud má být významně zvýšena jeho kapacita a rozsah nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu nebo způsob užívání a nejedná-li se o změny podle § 4 odst. 1 písm. a) (záměry podléhající posouzení dle ZPV vždy), je cílem zjištění, zda záměr nebo jeho změna může mít významný vliv na životní prostředí, a tedy podléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí podle ZPV.
- b) V případě **záměrů uvedených v příloze č. 1 ZPV kategorii II a změn těchto záměrů**, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhne příslušné limitní hodnoty, je-li v příloze uvedena, nebo které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí (zejména pokud má být významně zvýšena jeho kapacita a rozsah nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu nebo způsob užívání), je cílem zjištění, zda záměr nebo jeho změna může mít významný vliv

na životní prostředí, a tedy podléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí podle ZPV.

c) U **podlimitních záměrů**, které dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, nacházejí se ve zvláště chráněném území nebo jeho ochranném pásmu podle ZOPK a příslušný úřad dle ZPV stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení a u změn podlimitních záměrů, které vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, v jejichž důsledku podlimitní záměr současně naplní příslušnou limitní hodnotu nebo kritéria a příslušný úřad dle ZPV stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení, je cílem zjištění, zda záměr nebo jeho změna může mít významný vliv na životní prostředí, a tedy podléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí podle ZPV.

d) U **změn záměru, které by podle závazného stanoviska příslušného úřadu vydaného podle § 9a odst. 6 ZPV mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí** je cílem zjišťovacího řízení zjistit, zda změna může mít významný vliv na životní prostředí, a tedy podléhá posouzení dle ZPV.

e) U **částí nebo etap záměru** podle § 9a odst. 5 ZPV, které by v důsledku změn podmínek v dotčeném území nebo poznatků a metod posuzování mohly mít dosud neposouzené významné vlivy na životní prostředí, je cílem zjišťovacího řízení zjistit, zda část nebo etapa může tyto vlivy mít, a tedy podléhá posouzení dle ZPV.

f) u záměrů naplňujících **§ 3 písm. a) bodu 2 ZPV**, tedy u záměrů, u kterých nebyl stanoviskem dle § 45i odst. 1 ZOPK vyloučen významný vliv na EVL a PO, je cílem zjišťovacího řízení zjistit, zda záměr může samostatně nebo ve spojení s jinými mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO (a na životní prostředí obecně).

Podléhají-li záměry z přílohy I ZPV, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, záměry z přílohy II ZPV a jejich změny, podlimitní záměry, záměry, které by podle závazného stanoviska příslušného úřadu vydaného podle § 9a odst. 6 ZPV mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, části nebo etapy záměru dle § 9a odst. 5 ZPV či záměry naplňující § 3 písm. a) bod 2 ZPV na základě závěru zjišťovacího řízení posouzení dle ZPV, je cílem zjišťovacího řízení (stejně jako u záměrů uvedených v příloze č. 1 ZPV v kategorii I a jejich změn dosahujících příslušné limitní hodnoty) též upřesnění informací, které je vhodné uvést do dokumentace, a to se zřetelem na povahu konkrétního záměru nebo druh záměru, faktory životního prostředí uvedené v § 2 ZPV, které mohou být provedením záměru ovlivněny, současný stav poznatků a metody posuzování. Nebyl-li stanoviskem OOP vyloučen významný vliv na lokality soustavy Natura 2000, je cílem zjišťovacího řízení i určení, zda záměr může samostatně nebo ve spojení s jinými mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

Ve zjišťovacím řízení k záměru je informace o oznámení zveřejněno a rozesláno dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům, tzn. také všem OOP, vč. těch, které vydaly k záměru nebo koncepci stanovisko podle § 45i odst. 1 ZOPK. Je třeba, aby se OOP ve zjišťovacím řízení k oznámení vyjádřil; OOP se z hlediska ochrany lokalit soustavy Natura

2000 zaměří na obsah a úplnost (dostatečnost) posouzení dle § 45i ZOPK ve vazbě na vyhlášku č. 142/2018 Sb. a Metodiku hodnocení vlivů při posuzování podle § 45i ZOPK, zároveň u záměrů kontroluje zohlednění závěrů posouzení dle § 45i ZOPK v oznámení, zejm. zpracování opatření k prevenci, vyloučení a snížení očekávaných nepříznivých vlivů záměru.

Pokud jsou konstatovány významné negativní vlivy na EVL nebo PO, měly by být ve vyjádření OOP uvedeny:

- a) stanovisko z hlediska věcné správnosti a dostatečnosti posouzení, a to u všech zpracovaných variant (zda byl skutečně naplněn požadavek ZOPK na prověření a zpracování variant bez významně negativního vlivu, popř. s nejmenším možným negativním vlivem a jsou-li tyto varianty adekvátně vyhodnoceny), popř. jejich preference ve vztahu k ochraně EVL a PO, je-li více variant hodnoceno jako významně negativní. Toto OOP provede s ohledem na náležitosti vyžadované od posouzení podle § 45i ZOPK vyhláškou č. 142/2018 Sb.
- b) případné další požadavky na proces posuzování vlivů záměru – bližší požadavky na obsah a rozsah posouzení podle § 45i ZOPK, které by mělo být součástí dokumentace, zejm. na co by se mělo posouzení zaměřit vzhledem ke konkrétní lokalitě a jejím předmětům ochrany.

Na základě všech vyjádření vydá k záměru nejdéle do 45 dnů od zveřejnění informace o oznámení příslušný úřad podle ZPV závěr zjišťovacího řízení (v odůvodněných, zvláště složitých případech, může být tato lhůta překročena, nejdéle však o 25 dnů), ve kterém musí být část týkající se posouzení vlivů na lokality EVL a PO jasně odlišitelná od dalších částí dokumentu. Tzv. negativní závěr zjišťovacího řízení (tedy že záměr posuzován dle ZPV nebude) je rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení vedeném podle SŘ. Pozitivní závěr zjišťovacího řízení (záměr bude posuzován dle ZPV) má formu odůvodněného písemného závěru.

- Pokud jsou ve zjišťovacím řízení konstatovány významné negativní vlivy záměru na EVL nebo PO, je nezbytné jeho další posouzení v celém procesu EIA. Zároveň může být v závěru zjišťovacího řízení vznesen požadavek na zpracování dalších variant záměru s menším negativním vlivem nebo bez něj, pokud již nebyly v oznámení předloženy a vyhodnoceny (vč. odůvodnění jejich výběru vzhledem k limitům z hlediska EVL a PO; viz § 45i odst. 2 ZOPK a § 7 odst. 8 ZPV).
- Jestliže bude v rámci zjišťovacího řízení, resp. v oznámení autorizovanou osobou podle § 45i ZOPK konstatováno, že záměr, jeho změna, etapa atp. bude mít pozitivní vlivy nebo nebude mít významný negativní vliv na PO a EVL a o tomto závěru nejsou důvodné pochybnosti (zejm. na základě vyjádření OOP), není nutné záměr dále posuzovat z hlediska vlivů na EVL a PO.
- U záměrů, které podle stanoviska dle § 45i odst. 1 ZOPK mohou významně ovlivnit EVL nebo PO, může v závěru zjišťovacího řízení příslušný úřad dle ZPV požadovat, aby posouzení dle § 45i ZOPK bylo též součástí dokumentace EIA, a to zejména s ohledem na obsah obdržených vyjádření (např. OOP), případně obsah posouzení zpracovaného autorizovanou osobou dle § 45i ZOPK (viz § 7 odst. 7 ZPV). Tento postup je potřebné

využít zejména v situaci, kdy se ve zjišťovacím řízení vyjádřil dotčený orgán směrem k posouzení vlivů podle § 45i ZOPK a zpochybnil jeho obsah, resp. věcnou správnost a lze se tedy např. na základě tohoto vyjádření domnívat, že závěry o neexistenci významně negativních vlivů nejsou uspokojivě podloženy. V takovém případě bude nutné předmětné nedostatky zhojit a ve fázi dokumentace předložit nové či přepracované posouzení podle § 45i ZOPK (viz výše – kapitola 6.4. Základní kroky procesu posouzení vlivů).

Cílem zjišťovacího řízení u **konceptů**, které podléhají posouzení dle ZPV je upřesnění obsahu a rozsahu vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (příp. také požadavek na zpracování variant) a v případě konceptů uvedených v § 10a odst. 1 písm. b) a c) také zjištění, zda bude koncepce nebo změna koncepce dále posuzována podle ZPV. Závěr zjišťovacího řízení vydán na podkladě oznámení, vyjádření k němu podaných a podle kritérií dle přílohy č. 8 ZPV vydán nejpozději do 35 dnů ode dne zveřejnění oznámení koncepce. Vždy se jedná o odůvodněný písemný závěr, bez ohledu na to, zda je tento závěr negativní nebo pozitivní.

- Pokud byt' jeden z oslovených OOP nevyloučil významný vliv koncepce na EVL nebo PO, bude závěrem zjišťovacího řízení k oznámení koncepce stanovena povinnost předložit v souladu s § 45i odst. 2 ZOPK jako součást vyhodnocení SEA posouzení dle § 45i ZOPK.
- OOP se k oznámení koncepce vyjádří z hlediska dostatečnosti té části oznámení, která se týká očekávaných vlivů koncepce na EVL a PO a vyjádří se z hlediska dalších požadavků ve vztahu k vyhodnocení SEA, resp. obsahu a rozsahu posouzení podle § 45i ZOPK, které bude jeho součástí, zejm. na co by se mělo posouzení zaměřit vzhledem ke konkrétní lokalitě a jejím předmětům ochrany.

III. etapa: Zpracování dokumentace (EIA) a vyhodnocení (SEA)

Pokud je závěrem zjišťovacího řízení podle ZPV stanovena povinnost dalšího posuzování:

- a) zajistí oznamovatel záměru na základě oznámení, vyjádření k oznámení a závěru zjišťovacího řízení zpracování dokumentace dle § 8 ZPV,
- b) je předkladatel koncepce povinen zajistit autorizovanou osobu dle § 19 ZPV, která bude zpracovávat vyhodnocení SEA a nejpozději současně s předáním návrhu koncepce a tohoto vyhodnocení o tom informovat příslušný úřad dle ZPV. Podle § 10e odst. 5 ZPV předkladatel spolupracuje při zpracování návrhu koncepce s posuzovatelem s cílem zohlednit v koncepci posuzovatelem doporučená opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci negativních vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví.

Dokumentaci EIA/vyhodnocení SEA musí vypracovat osoba s autorizací podle § 19 ZPV. Pokud jsou hodnoceny také vlivy na EVL nebo PO, musí být tato nedílná část dokumentace/vyhodnocení zpracována osobou, která je držitelem autorizace podle § 45i ZOPK. Dokumentace záměru musí obsahovat náležitosti uvedené v příloze č. 4 ZPV, vyhodnocení koncepce musí obsahovat náležitosti uvedené v příloze č. 9 ZPV. Případné posouzení vlivů na EVL a PO bude samostatnou částí dokumentace, příp. vyhodnocení (resp.

samostatným dokumentem), a to s náležitostími dle vyhlášky č. 142/2018 Sb. a dle Metodiky hodnocení vlivů při posuzování podle § 45i ZOPK. Závěry hodnocení vlivů na EVL a PO musí být zapracovány do závěrů dokumentace/vyhodnocení.

Náležitosti posouzení dle § 45i ZOPK stanoví vyhláška č. 142/2018 Sb. Jedná se na jedné straně o nástroj, který je podkladem pro autorizované osoby dle § 45i ZOPK, ale i pro OOO, kteří jako dotčené orgány státní správy v rámci všech fází procesu posouzení dle ZPV kontrolují soulad předloženého posouzení s požadovanými náležitostmi dle vyhlášky. Principy a zásady hodnocení významnosti vlivu při posuzování dle § 45i ZOPK podrobněji upravuje metodický pokyn MŽP Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i ZOPK, dostupný na webových stránkách MŽP v rubrice Natura 2000 – Posuzování vlivů.

Oznamovatel záměru předá dokumentaci k záměru příslušnému úřadu podle ZPV, který provede kontrolu úplnosti dokumentace. V rámci procesu SEA předá předkladatel koncepcí příslušnému úřadu vyhodnocení. Jsou-li splněny všechny náležitosti, je dokument rozeslán dotčeným územním samosprávným celkům a dotčeným orgánům včetně OOP, které vydaly k návrhu záměru nebo návrhu koncepce stanovisko podle § 45i ZOPK.

OOO by ve svém vyjádření k dokumentaci (vyhodnocení) měly zhodnotit část zabývající se posouzením vlivů záměru či koncepce na EVL nebo PO s ohledem na předmět ochrany a celistvost, resp. cíle ochrany konkrétní lokality. V případě nedostatečného zpracování dokumentace (vyhodnocení) by měly dotčené OOP uvést, jak je hodnocení zapotřebí doplnit (ve vazbě na vyhlášku č. 142/2018 Sb. a Metodiku hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i ZOPK). Bude-li dokumentace nebo vyhodnocení zpracováno sice dostatečně, ale zároveň budou identifikovány možné významné negativní vlivy na EVL nebo PO a případné předložené varianty (nejedná-li se o řízení s posouzením vlivů dle SZ, které je vedeno k jedné variantě záměru) nebudou dle názoru OOP dostačující (nebudou mít menší nebo nulové negativní vlivy na EVL nebo PO), mohou být ve vyjádřeních vzneseny požadavky na zpracování dalších variant, v případě koncepce i na přepracování návrhu koncepce. V takovém případě příslušný úřad po zvážení odůvodněnosti těchto požadavků přistoupí k vrácení dokumentace záměru oznamovateli k přepracování či doplnění (viz § 8 odst. 5 ZPV).

U záměrů je zároveň je v případě, kdy příslušný úřad dle ZPV obdržel odůvodněné nesouhlasné vyjádření veřejnosti k dokumentaci, nařízeno veřejné projednání. Informaci o veřejném projednání zveřejní příslušný úřad podle § 16 ZPV a zašle dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům nejméně 5 pracovních dnů před jeho konáním. Nařízené veřejné projednání se koná nejpozději 30 dnů po uplynutí lhůty pro vyjádření k dokumentaci.

U koncepcí se veřejné projednání návrhu koncepce zajišťované předkladatelem koná nejdříve po uplynutí 30 dnů ode dne předložení návrhu koncepce příslušnému úřadu dle ZPV; na základě návrhu koncepce a vyjádření veřejnosti k oznámení může však příslušný úřad od veřejného projednání upustit. Zároveň v souladu s § 10f odst. 8 ZPV předkladatel ve spolupráci s posuzovatelem zajistí vypořádání všech vyjádření k návrhu koncepce

a upravený návrh koncepce včetně informace o způsobu vypořádání všech vyjádření zašle předkladatel bez zbytečného odkladu příslušnému úřadu dle ZPV.

IV. etapa: Zpracování posudku (EIA)

Součástí procesu posuzování záměrů na ŽP je zpracování posudku, který má funkci oponentního materiálu k dokumentaci. V procesu posuzování vlivů koncepcí na ŽP se posudek nezpracovává. Pokud dokumentace EIA obsahuje všechny náležitosti, příslušný úřad podle ZPV zajistí zpracování posudku. Posudek je podkladem pro příslušný úřad dle ZPV a je zveřejňován spolu se stanoviskem EIA dle ZPV.

Na zpracování posudku k části dokumentace týkající se vlivů na EVL a PO se musí podílet autorizovaná osoba podle § 45i ZOPK (též výklad V-155 uveřejněný ve Věstníku MŽP č. 8/2005). Ten, kdo se podílel na zpracování oznámení nebo dokumentace se nemůže ani dílčím způsobem podílet na zpracování posudku. Posudek v samostatné části věnované vlivům na EVL a PO musí být zpracován s náležitostmi dle vyhlášky č. 142/2018 Sb. a respektovat Metodiku hodnocení vlivů při posuzování podle § 45i ZOPK. Tento návrh by měl být v dostatečném předstihu předložen autorizované osobě podle § 19 ZPV, které bude sloužit jako podklad ke zpracování konečného návrhu stanoviska příslušného úřadu podle § 9a odst. 1 ZPV.

V. etapa: Závěrečné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru podle § 9a odst. 1 ZPV a stanovisko k návrhu koncepce podle § 10g ZPV

Na základě dokumentace, vyjádření k dokumentaci, veřejného projednání (bylo-li nařízeno) a posudku vydá příslušný úřad stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle § 9a odst. 1 ZPV. Stanovisko dle § 9a odst. 1 ZPV k záměru má formu závazného stanoviska podle § 149 SŘ, které není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgán, který vede navazující řízení, musí převzít všechny podmínky stanoviska dle § 9a odst. 1 ZPV, které se vztahují k předmětu a typu navazujícího řízení. V případě koncepcí jsou podklady pro vydání stanoviska podle § 10g ZPV upravený návrh koncepce (tj. včetně vyhodnocení), vyjádření k návrhu koncepce a závěrů jejího veřejného projednání (pokud se konalo).

Příslušný úřad tedy při vypracování stanoviska podle § 9a odst. 1 ZPV a § 10g ZPV bere v potaz všechny zmíněné podklady a je výhradně na jeho zvážení, jak rozhodne v případě možných názorových rozdílů, které se v průběhu procesu posouzení mohou vyskytnout. Tento přístup lze dobře demonstrovat v procesu EIA na vztahu mezi posudkem a dokumentací - s ohledem na poslání posudku jako v zásadě oponentury k dokumentaci je možné očekávat odlišné závěry obou dokumentů (a to i v případě posouzení podle § 45i ZOPK), avšak je na příslušném úřadu (a je na jeho odpovědnosti), aby se s oběma podklady ve svém stanovisku vypořádal.

Pokud bylo součástí hodnocení vlivů na ŽP (ať už jen ve fázi oznámení, dokumentace, posudku k záměru, nebo vyhodnocení koncepce) také hodnocení vlivů na EVL nebo PO, musí

stanovisko, kromě části věnované posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, obsahovat jasně odlišitelnou část týkající se vlivů na tyto lokality. V této části zohlední příslušný úřad všechna vyjádření OOP podaná v průběhu procesu posouzení vlivů. Stanovisko bude „souhlasné“, pokud bude z hlediska vlivů na EVL a PO vybrána varianta bez významných negativních vlivů (a zároveň negativní vlivy nevyplnou z procesu posouzení vlivů na jiné složky ŽP). Souhlasné stanovisko zároveň obsahuje podmínky, za jejichž splnění je možné záměr povolit, resp. koncepci schválit. Pokud z procesu posuzování vlivů na EVL a PO vyplyne, že záměr nebo koncepce má významně negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, nelze vydat stanovisko „souhlasné“.

Je-li k záměru vydáno nesouhlasné závazné stanovisko dle § 9a odst. 1 ZPV z důvodu shledání významného negativního vlivu na EVL a PO a dojde-li ke splnění podmínek § 45i odst. 9 – 11 ZOPK, nesouhlasné závazné stanovisko EIA se nepovažuje za stanovisko ve smyslu § 149 odst. 3 SR, které znemožňuje vyhovět žádosti („*Jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje vyhovět žádosti, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne*“) a toto ustanovení se v těchto případech neuplatní. Pro tyto případy může i nesouhlasné závazné stanovisko EIA obsahovat podmínky pro přípravu, realizaci a provoz záměru (tedy takové, které neslouží ke kompenzaci vlivů na lokality soustavy Natura 2000, ale zmírňují jiné dopady záměru), neboť může být splněním zákonných podmínek ZOPK „překonáno“ a je podkladem v navazujících řízeních.

Stanovisko dle § 9a odst. 1 ZPV je podkladem pro vydání rozhodnutí v navazujících řízeních a oznamovatel jej předkládá v žádosti jako jeden z podkladů pro toto navazující řízení. Stanovisko musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni a jeho platnost je 7 let ode dne jeho vydání, přičemž jeho platnost lze za stanovených podmínek (§ 9a odst. 4 ZPV) i opakovaně o 5 let prodloužit.

Bez stanoviska SEA ke koncepci podle § 10g ZPV nemůže být koncepce schválena. Schvalující orgán je povinen zohlednit požadavky a podmínky vyplývající ze stanoviska ke koncepci, popřípadě pokud toto stanovisko požadavky a podmínky obsahuje a do koncepce nejsou zahrnuty nebo jsou zahrnuty pouze zčásti, je povinen svůj postup odůvodnit. Ustanovení § 10g odst. 5 ZPV ukládá předkladateli povinnost schválenou koncepcí zveřejnit včetně prohlášení, které obsahuje zejména informaci, jak byly zohledněny požadavky a podmínky ze stanoviska SEA či jak bylo zohledněno vyjádření dotčeného státu, byla-li koncepce předmětem mezistátního posuzování (§ 14a ZPV), odůvodnění vybrané varianty, pokud byl návrh koncepce variantně zpracován, informaci o účasti veřejnosti a o přijatých opatřeních pro zajištění sledování a rozboru vlivů koncepce ve smyslu § 10h ZPV.

6.5. Rozhodování o povolení záměru nebo schválení koncepce

Dle § 45i odst. 8 ZOPK *orgán, který je příslušný ke schválení koncepce nebo záměru uvedeného v § 45h, jej může schválit, jen pokud na základě stanoviska, případně závěru zjišťovacího řízení, podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) taková koncepce nebo záměr nebude mít významný negativní vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, anebo za podmínek stanovených v odstavci 9, popřípadě v odstavci 10.*

V případě vydání závěru zjišťovacího řízení, kterým jsou vyloučeny významné negativní vlivy záměru na EVL a PO, v případě souhlasného stanoviska podle § 9a odst. 1 ZPV a § 10g ZPV k vlivům záměru, resp. koncepce na EVL a PO a po zohlednění závěrů posouzení dle § 45i ZOPK lze záměr povolit nebo koncepci schválit.

Pokud je v (nesouhlasném) stanovisku konstatován významný negativní vliv záměru nebo koncepce na EVL nebo PO, lze záměr povolit nebo koncepci schválit jedině za podmínek specifikovaných v § 45i odst. 9 nebo 10 ZOPK, tedy za předpokladu, že se jedná o variantu s nejmenším významným negativním vlivem na EVL a PO a dojde k prokázání naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu uvedených v § 45i odst. 9, příp. 10 ZOPK. V případě záměru zahájí OOP, v jehož působnosti se nacházejí dotčené lokality, na základě dožádání orgánu veřejné správy příslušného k povolení záměru řízení, jehož výsledkem bude po splnění podmínky prokázání a posouzení převahy veřejných zájmů rozhodnutí o stanovení kompenzačních opatření nezbytných pro zajištění celkové soudržnosti soustavy PO a EVL dle § 45i odst. 11 ZOPK. V případě koncepcí stanoví kompenzační opatření včetně návrhu opatření k jejich zajištění vyjádřením rovněž příslušný OOP.

Je nutné zdůraznit značný rozdíl mezi „kompenzačními opatřeními“ podle § 45i odst. 11 ZOPK a „opatřeními k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů“ ve smyslu ZPV.

Opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů podle ZPV jsou stanovována ještě před vydáním stanoviska EIA/SEA autorizovanou osobou dle ZOPK a ZPV a jsou v něm zapracována. Z tohoto pohledu je nutné kompenzační opatření tak, jak o nich hovoří ZPV chápat jako opatření zmírňující (mitigation measures), jak o nich hovoří metodické materiály Evropské komise k článku 6 směrnice o stanovištích. Jejich splněním je určitým způsobem usměrněn vliv záměru/koncepce s nevýznamnými, ale přesto do jisté míry negativními vlivy. Pro potřeby hodnocení vlivů na EVL a PO se tedy jedná o ekvivalent opatření zmírňujících, která se stanovují v případě, že má záměr nebo koncepce mírně negativní vliv a slouží k další minimalizaci ovlivnění předmětů ochrany nebo celistvosti EVL nebo PO ve vztahu k jednotlivým fázím záměru/koncepce. Tato opatření ve vztahu k EVL a PO stanovuje autorizovaná osoba dle § 45i ZOPK a jsou příslušným úřadem následně přejímána do stanoviska EIA/SEA. Ze závazného stanoviska EIA dle § 9a odst. 1 ZPV jsou následně beze zbytku přebírána do podmínek rozhodnutí v navazujících řízeních; neznámá to, že jsou převzaty všechny v každém navazujícím řízení, ale měly by být převzaty všechny v rámci souhrnu všech navazujících řízení, kdy v každém navazujícím řízení jsou převzaty ty podmínky, které se vztahují k předmětu a typu toho kterého navazujícího řízení, což vyplývá z povahy stanoviska jako závazného stanoviska dle § 149 SŘ (jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí vydávaného příslušným správním orgánem v navazujícím řízení). Pokud tedy stanovisko obsahuje podmínky týkající se vlivů záměru na EVL nebo PO, budou tyto podmínky předkladateli uloženy v rozhodnutích vydaných v navazujících řízeních dle § 3 písm. g) ZPV. Tímto způsobem je postaveno na jisto, že veškeré závěry OOP, resp. autorizovaných osob dle ZOPK (zejména stanovená opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení negativního vlivu záměru) budou odpovídajícím

způsobem zohledněny v rámci přípravy realizace záměru. Režim přejímání podmínek stanoviska SEA ke koncepci dle § 10g ZPV je volnější (viz § 10g odst. 4 ZPV).

Naproti tomu **kompensační opatření ve smyslu § 45i odst. 11 ZOPK** (*compensatory measures* ve smyslu čl. 6.4 směrnice o stanovištích) se stanovují až po ukončení procesu posouzení vlivů nesouhlasným stanoviskem (kterým byly prokázány významné negativní vlivy na EVL a PO), a to při splnění všech ostatních podmínek § 45i odst. 9 nebo 10 ZOPK. Kompensační opatření v tomto smyslu tedy neznamenají pouhé „zmírnění“ negativních vlivů, ale plnohodnotnou náhradu škody na EVL a PO vyvolané těmito významnými negativními vlivy. Kompensační opatření pro účely záměru i koncepce stanovuje příslušný OOP, a to optimálně ve spolupráci s předkladatelem záměru (pořizovatelem koncepce) a případně též autorizovanou osobou dle § 45i ZOPK po prokázání naléhavých důvodů veřejného zájmu převažujícího nad zájmy ochrany významně negativně ovlivněných lokalit soustavy Natura 2000. Při jejich návrhu je vhodným podkladem též rámcové zhodnocení jejich možností uvedené v provedeném posouzení podle § 45i ZOPK (§ 1 písm. p), § 3 písm. m), § 4 písm. j), § 5 písm. n), § 6 písm. n) vyhlášky č. 142/2018 Sb.). V posouzení se nicméně v žádném případě nejedná o jejich stanovení *de iure*, které je v kompetenci příslušného OOP v rámci správního řízení; účelem tohoto ustanovení vyhlášky je pouze uvést v posouzení podle § 45i ZOPK úvahu ohledně kompenzovatelnosti vlivů záměru či koncepce jako výchozí podklad pro OOP.

V souladu s § 45i odst. 9 ZOPK se „*kompensačními opatřeními pro účely koncepce rozumí zajištění možnosti nahradit lokalitu dotčenou realizací koncepce v obdobném rozsahu a kvalitě a se stejnou mírou závaznosti a konkrétnosti, jakou má schvalovaná koncepce nebo její jednotlivé části*“; ustanovení § 45i odst. 11 ZOPK stanoví, že „*kompensační opatření podle odstavce 9 pro účely koncepce, včetně návrhu opatření k jejich zajištění, stanoví orgán ochrany přírody. Tato kompenzační opatření musí být zahrnuta do koncepce před jejím schválením*“. Pokud se jedná o záměr, pro tyto účely se dle § 45i odst. 9 ZOPK kompenzačními opatřeními rozumí „*vytvoření podmínek pro zachování nebo zlepšení záměrem ovlivněných předmětů ochrany ve stejné lokalitě nebo nahrazení lokality jinou lokalitou v obdobném rozsahu a kvalitě a jejich součástí mohou být opatření směřující k nahrazení možných dočasných ztrát na předmětu ochrany*“ a v souladu s odst. 11 je „*včetně způsobu a doby sledování nezbytných pro vyhodnocení jejich účinnosti, stanoví rozhodnutím orgán ochrany přírody na základě podnětu orgánu příslušného ke schválení záměru*“. V případě záměrů jsou tedy kompenzační opatření ukládána v samostatném správním řízení, u koncepcí je OOP stanoví vyjádřením, tedy úkonem dle části čtvrté SŘ, jehož věcná závaznost je stanovena přímo zákonem. Adekvátnost ukládaných kompenzačních opatření, resp. obecně aplikaci postupů podle § 45i odst. 9 – 12 ZOPK pro záměry či koncepce, ke které musí docházet z podstaty výjimečně, je potřebné konzultovat též s MŽP. Nelze-li kompenzační opatření jako jednu ze zákonných podmínek schválení záměru či koncepce stanovit (tedy pokud se významně negativní vlivy záměru či koncepce ukáží jako nekompenzovatelné, což je s ohledem na specifické ekologické nároky a existenční podmínky řady fenoménů v zájmu směrnic o stanovištích a o ptácích možné), není v souladu se ZOPK a směrnicí o stanovištích záměr nebo koncepci možné schválit.

V této souvislosti je potřebné uvést, že na základě judikatury Evropského soudního dvora nemohou být kompenzační opatření zahrnuta do záměru samotného, resp. před provedením vyhodnocení jeho vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a do tohoto posouzení zahrnuty jako kritérium pro posouzení významnosti vlivu. Dle rozsudku ve věci C-521/12 „Briels“ musí být článek 6 odst. 3 směrnice o stanovištích vykládán v tom smyslu, že „*plán nebo projekt, který (...) předvídá opatření k vytvoření stejně velkého nebo většího areálu tohoto typu stanoviště v uvedené lokalitě, má nepříznivý účinek na celistvost uvedené lokality. Takováto opatření lze případně kvalifikovat jako „kompenzační opatření“ ve smyslu odstavce 4 tohoto článku pouze tehdy, pokud jsou splněny podmínky stanovené v uvedeném ustanovení*“. Důvodem je zejména skutečnost, že „*Případné pozitivní účinky budoucího vytvoření nového stanoviště, které má kompenzovat ztrátu plochy a kvality tohoto typu stanoviště v chráněné lokalitě, přestože má nové stanoviště větší rozlohu a lepší kvalitu, lze zpravidla jen stěží s jistotou předvídat, a každopádně budou viditelné až za několik let. Účinek ochranných opatření uvedených v článku 6 směrnice má spočívat v předcházení tomu, aby příslušný vnitrostátní orgán prostřednictvím tzv. „zmírňujících“ opatření, která však ve skutečnosti odpovídají kompenzačním opatřením, obcházel zvláštní postupy stanovené v tomto článku tím, že na základě odstavce 3 uvedeného článku schválí projekty, které mají nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality a že odstavec 4 článku 6 směrnice jakožto ustanovení upravující výjimku z kritéria schválení stanoveného v druhé větě odstavce 3 tohoto článku se může použít až po tom, co byly důsledky plánu nebo projektu posouzeny podle odstavce 3*“.

6.6. Coherence stamp

ZPV žadateli v § 9a odst. 6 ukládá povinnost předložit příslušnému úřadu podle ZPV nejdříve 90 dní před podáním žádosti o zahájení navazujícího řízení, nejpozději však v den podání této žádosti, dokumentaci pro toto řízení včetně úplného popisu případných změn oproti záměru, ke kterému bylo vydáno stanovisko podle § 9a odst. 1 ZPV, a to v rozsahu části nebo etapy záměru, která je předmětem toho konkrétního navazujícího řízení. Příslušný úřad dle ZPV vydává toto stanovisko, tzv. „coherence stamp“ v každém navazujícím řízení a jestliže nedošlo ke změnám záměru podle věty druhé, vydá souhlasné závazné stanovisko; ZPV dává v rámci tohoto procesu příslušnému úřadu dle ZPV též pravomoc určit, které z podmínek stanoviska EIA jsou v důsledku jiných změn záměru neproveditelné, a to případně v součinnosti s příslušnými dotčenými orgány.

Příslušný úřad v případě, že došlo ke změnám záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí vč. vlivů na EVL nebo PO, zejména ke zvýšení jeho kapacity a rozsahu nebo ke změně jeho technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání, je oprávněn vydat nesouhlasné závazné stanovisko. Tyto změny jsou předmětem posuzování podle § 4 odst. 1 písm. g) ZPV; součástí takového procesu může být v návaznosti na opětovně vyžádané stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK též posouzení vlivu dle § 45i ZOPK. Jak stanoví § 149 odst. 3 SŘ, je-li v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, správní orgán předmětnou žádost zamítne. Je tedy v zájmu oznamovatele, aby včas příslušnému úřadu dle ZPV předkládal dokumentaci pro navazující řízení s úplným popisem změn a aby identita záměru, který byl posouzen dle ZPV, příp.

ZOPK byla pokud možno totožná, nebo alespoň nebyla natolik odlišná, aby splňovala výše uvedené a zakládala tedy důvod pro vydání nesouhlasného závazného stanoviska.

7. Posuzování vlivů politiky územního rozvoje, zásad územního rozvoje a územních plánů na EVL a PO

7.1. Základní východiska

V souladu s § 45i odst. 2 ZOPK se při posuzování PÚR a ÚPD postupuje podle zvláštního právního předpisu – SZ; tento postup je upraven též v ZPV v § 10i ZPV. SZ definuje v § 2 odst. 1 písm. n) pojem územně plánovací dokumentace. Dle tohoto ustanovení se za ÚPD považuje ZÚR, ÚP a regulační plán; regulační plán nicméně oproti PÚR, ZÚR a ÚP nepodléhá posuzování vlivů na ŽP, resp. hodnocení vlivů na EVL a PO. Vzhledem k tomu, že na rozdíl od ostatních typů koncepcí je postup zpracování a projednání PÚR, ZÚR a ÚP jasně stanoven SZ, je i proces posuzování vlivů PÚR, ZÚR a ÚP na životní prostředí navržen tak, aby respektoval jednotlivé kroky a fáze pořizování těchto dokumentů. I v případě dokumentů, jejichž pořizování upravuje SZ, je tedy v našem právním řádu dodržen požadavek směrnice o stanovištích, aby jakýkoli plán, který může mít na lokality soustavy Natura 2000 významný vliv, podléhal odpovídajícímu hodnocení. Z hlediska možných vlivů na EVL nebo PO musí být posouzena PÚR, všechny ZÚR a ÚP a jejich aktualizace, resp. změny, a to vč. jejich úprav v pozdější fázi procesu jejich pořizování, u kterých na základě stanoviska OOP podle § 45i odst. 1 ZOPK nebyl vyloučen možný významný vliv na lokality soustavy Natura 2000.

V souvislosti s procesem SEA k PÚR, ZÚR a ÚP je důležité zmínit několik základních skutečností:

- a) Podle § 45i odst. 1 ZOPK se ke stanovisku OOP podle tohoto ustanovení předkládá v případě PÚR a ÚPD zpráva o jejím uplatňování, její zadání, anebo návrh obsahu aktualizace či změny ÚPD.
- b) posouzení vlivů na předměty ochrany a celistvost EVL a PO je součástí tzv. Vyhodnocení vlivů PÚR, ZÚR nebo ÚP na udržitelný rozvoj území dle přílohy č. 5 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, v části B, které se zpracovává ve fázi návrhu předmětného dokumentu. Tato část se zpracovává pouze v případě, že OOP svým stanoviskem nevyloučí významný vliv návrhu PÚR/ZÚR/ÚP na předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO; v případě, kdy se zpracovává část B, automaticky je zpracována také část A (Vyhodnocení vlivů PÚR/ZÚR/ÚP na životní prostředí), a tedy i ostatní části VVURÚ. Náležitosti posouzení PÚR/ZÚR/ÚP stanoví vyhláška č. 142/2018 Sb.
- c) Samotné posouzení vlivů PÚR, ZÚR a ÚP ve formě VVURÚ je dle dikce § 19 odst. 2 SZ jedním z úkolů územního plánování.

Pořizovatelem PÚR je Ministerstvo pro místní rozvoj, příslušným úřadem ve smyslu ZPV je MŽP. Požadavek na vyhotovení VVURÚ je v SZ pro PÚR stanoven obligatorně, v případě aktualizace PÚR je tato předmětem posuzování pouze pokud to MŽP uvede ve svém

stanovisku ke Zprávě o uplatňování PÚR (§ 35 odst. 2 písm. f) SZ), příp. pokud OOP nevyloučí svým stanoviskem dle § 45i odst. 1 ZOPK její významný vliv (§ 32 odst. 2 písm. e) SZ).

V případě ZÚR je pořizovatelem krajský úřad co by orgán územního plánování, příslušným úřadem ve smyslu ZPV je MŽP. Podle dikce SZ musí být VVURÚ součástí ZÚR vždy; vyhodnocení aktualizace ZÚR z hlediska vlivů na životní prostředí je nutné zpracovat pouze, uvede-li to MŽP ve svém stanovisku ke Zprávě o uplatňování ZÚR v uplynulém období, resp. pokud OOP nevyloučí svým stanoviskem dle § 45i odst. 1 ZOPK její významný vliv (§ 42 odst. 1 SZ),

Pořizovatelem ÚP je většinou obecní úřad, příp. obecní úřad obce s rozšířenou působností. Pokud se VVURÚ zpracovává, příslušným úřadem ve smyslu ZPV je krajský úřad. Ten však musí nejprve ve svém stanovisku k návrhu zadání dle § 47 odst. 2 SZ uplatnit požadavek na jeho vyhotovení. Dotčeným orgánem státní správy je ve fázi návrhu zadání samozřejmě i příslušný OOP, který může nutnost posouzení vlivů ÚP na EVL a PO vyvolat nevyloučením významného vlivu ve svém stanovisku dle § 45i odst. 1 ZOPK.

Novelou SZ s účinností od 1. ledna 2018 (zákon č. 225/2017 Sb.) byla zavedena též možnost pořizování aktualizace ZÚR (§ 42a - § 42b SZ) a změny ÚP (§ 55a - § 55b SZ) zkráceným postupem. Této možnosti je využito vždy v případě, že pořizování nevyžaduje varianty řešení (tedy samozřejmě vč. situace, kdy povinnost zpracovat varianty řešení vyplývá z požadavků § 45i odst. 2 ZOPK, viz kapitola 4.3). Zkrácený postup navazuje na zprávu o uplatňování ZÚR/ÚP v uplynulém období, nebo na rozhodnutí zastupitelstva kraje zastupitelstva obce o pořízení aktualizace ZÚR/změny ÚP a o jejím/jeho obsahu. V druhém případě se zpráva o uplatňování ZÚR/zpráva o uplatňování ani zadání změny ÚP nepořizují a příslušný OOP vydává stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK k návrhu obsahu změny ÚP/návrhu obsahu aktualizace ZÚR. Toto stanovisko je dle SZ součástí návrhu na pořízení aktualizace ZÚR/změny ÚP a k tomuto stanovisku v souladu s § 42a odst. 2 písm. e), resp. § 55a odst. 2 písm. e) přihlédne též příslušný úřad dle ZPV, který stanoví, zda má být návrh aktualizace ZÚR/změny ÚP posuzován z hlediska vlivů na životní prostředí (a případně uvede podrobnější požadavky podle § 10i ZPV).

7.2. Vydávání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK v rámci postupů podle SZ a samotný proces posuzování

Za jakousi analogii oznámení koncepce dle § 10c ZPV lze v případě PÚR, ZÚR a ÚP považovat zprávu o uplatňování PÚR nebo ZÚR a návrh zadání ÚP či návrh obsahu jejich aktualizace či změny. Právě v této fázi uplatňuje příslušný OOP/uplatňují příslušné OOP stanovisko dle § 45i odst. 1 ZOPK, tedy určují, zda bude nutné zpracovat část B VVURÚ (v případě nevyloučení významného vlivu) či nikoli (pokud byl významný vliv ve stanovisku vyloučen).

OOP vydávají v režimu SZ stanoviska dle § 45i odst. 1 ZOPK v následujících případech:

- stanovisko ke zprávě o uplatňování PÚR (§ 35 odst. 2 písm. e) SZ),

- stanovisko v případě, že KÚ jako orgán územního plánování dojde na základě výsledků projednání ZÚR k závěru, že je potřebné pořídit nový návrh ZÚR (§ 38 odst. 3 SZ),
- stanovisko v případě, že na základě výsledků veřejného projednání dojde k podstatné úpravě návrhu ZÚR (§ 39 odst. 5 SZ),
- stanovisko ke zprávě o uplatňování ZÚR (§ 42 odst. 1 SZ), příp. k návrhu obsahu aktualizace ZÚR (§ 42a odst. 2 písm. d) SZ)
- stanovisko k návrhu zadání ÚP (§ 47 odst. 2 SZ), příp. k návrhu obsahu změny ÚP (§ 55a odst. 2 písm. d) SZ)
- stanovisko v případě, že pořizovatel ÚP (obecní úřad, popř. obecní úřad obce s rozšířenou působností) na základě projednání dojde k závěru, že je potřebné pořídit nový návrh ÚP (§ 51 odst. 3 SZ).

Pokud nelze vyloučit významné vlivy na EVL nebo PO:

- v případě aktualizace PÚR uvede MŽP ve svém stanovisku dle § 35 odst. 2 písm. f) SZ, že je nutné zpracovat část A a B VVURÚ
- v případě aktualizace ZÚR uvede MŽP ve svém stanovisku dle § 42 odst. 1 SZ, resp. § 42a odst. 2 písm. e) SZ, že je nutné zpracovat část A a B VVURÚ
- v případě pořizování či aktualizace ÚP uvede KÚ jako orgán SEA ve svém stanovisku dle § 47 odst. 2 SZ, resp. § 55a odst. 2 písm. e) SZ, že je nutné zpracovat část A a B VVURÚ.

Obsah stanoviska včetně jeho odůvodnění se řídí stejnými principy a má stejné náležitosti, jako je tomu v případě záměrů a koncepcí. Možnost významných vlivů je nicméně odvozována ve vztahu k podrobnosti ZÚR a ÚP, tedy zejm. na úrovni ploch a koridorů a jejich navrhovaného využití (nikoli na základě technických parametrů konkrétních záměrů).

Na vydání stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK se v procesu aktualizace ZÚR a pořizování ÚP vztahuje zákonná lhůta, která je speciální vůči úpravě v ZOPK, jež vyžaduje vydání stanoviska ve třicetidenní lhůtě. Zatímco v souladu s ustanovením § 42 odst. 1 SZ, resp. § 47 odst. 2 SZ má MŽP nebo KÚ jako příslušný úřad dle ZPV 30 dnů na vydání stanoviska, ve kterém určí, zda má být návrh ZÚR nebo ÚP posouzen z hlediska vlivů na životní prostředí a stanoví podrobnější požadavky podle § 10i odst. 2 ZPV, OOP je povinen doručit stanovisko podle § 45i ZOPK pořizovateli a KÚ, resp. MŽP jako příslušnému úřadu dle ZPV nejpozději 7 dní před uplynutím této lhůty. Účelem této úpravy je zajistit, aby byl jeho obsah náležitě zohledněn ve stanovisku MŽP v případě ZÚR a KÚ v případě ÚP (coby příslušných úřadů dle ZPV). V případě zkrácených postupů se nicméně tato lhůta neuplatní a OOP vydává stanovisko k návrhu obsahu aktualizace ZÚR/změny ÚP ve třicetidenní lhůtě od doručení žádosti.

Pokud je stanoviskem MŽP nebo KÚ stanovena povinnost posouzení aktualizace PÚR, ZÚR nebo ÚP na životní prostředí, resp. EVL a PO, musí být součástí návrhu aktualizace PÚR, ZÚR nebo ÚP vyhodnocení vlivů na životní prostředí zpracované autorizovanou osobou podle ZPV (část A VVURÚ), popř. vyhodnocení vlivů na EVL nebo PO zpracované osobou autorizovanou podle § 45i ZOPK. Vyhodnocení musí obsahovat náležitosti uvedené v příloze

č. 9 ZPV a část B VVURÚ, tedy část zabývající se důsledky na EVL a PO, musí být zpracována samostatně. Pokud byly posuzovány vlivy PÚR, ZÚR, ÚP nebo jejich aktualizace či změny na EVL nebo PO, musí závěrečné stanovisko příslušného úřadu dle ZPV obsahovat jasně odlišitelnou část týkající se vlivů na tyto lokality. V této části zohlední příslušný úřad dle ZPV všechna stanoviska OOP uplatněná ke zprávě o uplatňování PÚR/ZÚR, či k návrhu zadání ÚP a posouzení vlivů dle § 45i ZOPK (část VVURÚ B), která se týkala vlivů na lokality soustavy Natura 2000.

7.3 Významný negativní vliv PÚR a ÚPD

I pro PÚR, ZÚR a ÚP samozřejmě platí v případě jejich významného negativního vlivu režim ustanovení § 45i odst. 9 – 12 ZOPK (viz § 33 odst. 7 SZ, § 37 odst. 7 SZ a § 50 odst. 6 SZ), přičemž v souvislosti s těmito dokumenty nejsou tyto zákonné požadavky nijak odlišné:

- Lze schválit (vydat) jen variantu PÚR, ZÚR nebo ÚP s nejmenším možným významným negativním vlivem, a to pouze pokud neexistují variantní řešení bez negativního vlivu. Neexistence takových (realizovatelných) řešení musí být přitom prokázána a veškeré v úvahu přicházející varianty je nutno hledat a posoudit z hlediska svých vlivů na EVL a PO. Varianta s nejmenším možným významným negativním vlivem zároveň může být schválena pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, které musí být prokázány před uložením a zajištěním kompenzačních opatření. Pokud se jedná o významný negativní vliv na lokalitu s prioritními typy stanovišť nebo prioritními druhy, lze PÚR, ZÚR či ÚP vydat jen z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí. V případě, že se jedná o jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu, lze PÚR, ZÚR nebo ÚP schválit jen na základě souhlasného stanoviska Evropské Komise.
- V souvislosti s PÚR, ZÚR a ÚP se použijí ustanovení týkající se kompenzačních opatření pro účely koncepce; těmi se v souladu s § 45i odst. 9 ZOPK rozumí *zajištění možnosti nahradit lokalitu dotčenou realizací koncepce v obdobném rozsahu se stejnou mírou závaznosti a konkrétnosti, jako má schvalovaná koncepce nebo její jednotlivé části* a musí být do PÚR, ZÚR či ÚP zpracována před jejich vydáním. Kompenzační opatření pro účely PÚR a ZÚR stanovuje MŽP, pro účely ÚP pak příslušný OOP a tato uvede orgán příslušný k jejich stanovení ve stanovisku podle § 4 odst. 2 písm. b) SZ, tedy stanovisku, které není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro PÚR, ZÚR a ÚP.
- O uložených kompenzačních opatřeních a způsobu jejich zajištění v případě ÚP informuje příslušný OOP neprodleně MŽP.

Výše zmíněné koncepce v úzkém slova smyslu neumísťují v území konkrétní záměry a neřeší jejich technické provedení a charakteristiky; v příslušném měřítku ale vymezují plochy a koridory, ve kterých se bude následně umístění záměru upřesňovat, a stanovují jejich využití. Tuto skutečnost je třeba respektovat nejen při vypracovávání hodnocení vlivů PÚR, ZÚR a ÚP na EVL a PO, ale i při případném stanovování kompenzačních opatření. Plochu

nebo koridor s vyhodnoceným významně negativním vlivem na lokality soustavy Natura 2000 lze proto kompenzovat opět pouze na úrovni plochy se stanoveným způsobem využití. Lokalizace kompenzace významně negativních vlivů záměru se řídí pravidly uvedenými v samostatném metodickém pokynu, ze kterého lze dovodit též shodné principy pro účely ÚPD. Z hlediska ÚPD není nezbytné, aby plochy potřebné kompenzace a podrobnosti jejich využití byly navrhovány v rámci správního území kraje či obce, pro který je ZÚR/ÚP či její aktualizace, resp. změna řešena. V takovém případě však stále platí limit ZOPK, dle kterého není možné ÚP či ZÚR s významným negativním vlivem vydat, dokud nebudou kompenzační opatření zajištěna jejich zanesením do závazné části jiné vydané ZÚR/ÚP. Projednávání takových kompenzačních opatření a synchronizace procesů pořizování dvou ÚP či dvou ZÚR bude nicméně vyžadovat značné úsilí.

I u PÚR, ZÚR a ÚP je vzhledem ke specifické problematice kompenzačních opatření a aplikace příslušných ustanovení žádoucí konkrétní řešení vhodné vždy konzultovat s MŽP.

Příloha č. 1: Vzor stanoviska podle § 45i odst. 1 ZOPK

Stanovisko s vyloučením významného vlivu na lokality soustavy Natura 2000:

Správa národního parku/Regionální pracoviště AOPK ČR/krajský úřad/újezdni úřad/MŽP-odbor výkonu státní správy I-IX jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 78 odst. 2/78 odst. 1/§ 77a odst. 4 písm. n)/§ 78a odst. 1/§ 79 odst. 3 písm. v) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v návaznosti na žádost č. j. ..., doručenou dne..., po posouzení návrhu koncepce/záměru ... v místě..., žadatele ..., adresa..., vydává podle § 45i odst. 1 zákona toto stanovisko:

koncepce/záměr nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality ani ptačí oblasti.

Odůvodnění:

Podložená úvaha, z jakého důvodu nebudou konkrétní EVL a/nebo PO a konkrétní předměty ochrany těchto lokalit předkládaným záměrem/koncepcí významně ovlivněny.

„Podpis vedoucího úřadu“

Stanovisko, kterým nebyly vyloučeny významné vlivy na lokality soustavy Natura 2000:

Správa národního parku/Regionální pracoviště AOPK ČR/krajský úřad/újezdni úřad/MŽP-odbor výkonu státní správy I-IX jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 78 odst. 2/§ 78 odst. 1/§ 77a odst. 4 písm. n)/§ 78a odst. 1/§ 79 odst. 3 písm. v) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v návaznosti na žádost č. j. ..., doručenou dne..., po posouzení návrhu koncepce/záměru ... v místě..., žadatele ..., adresa..., vydává podle § 45i odst. 1 zákona toto stanovisko:

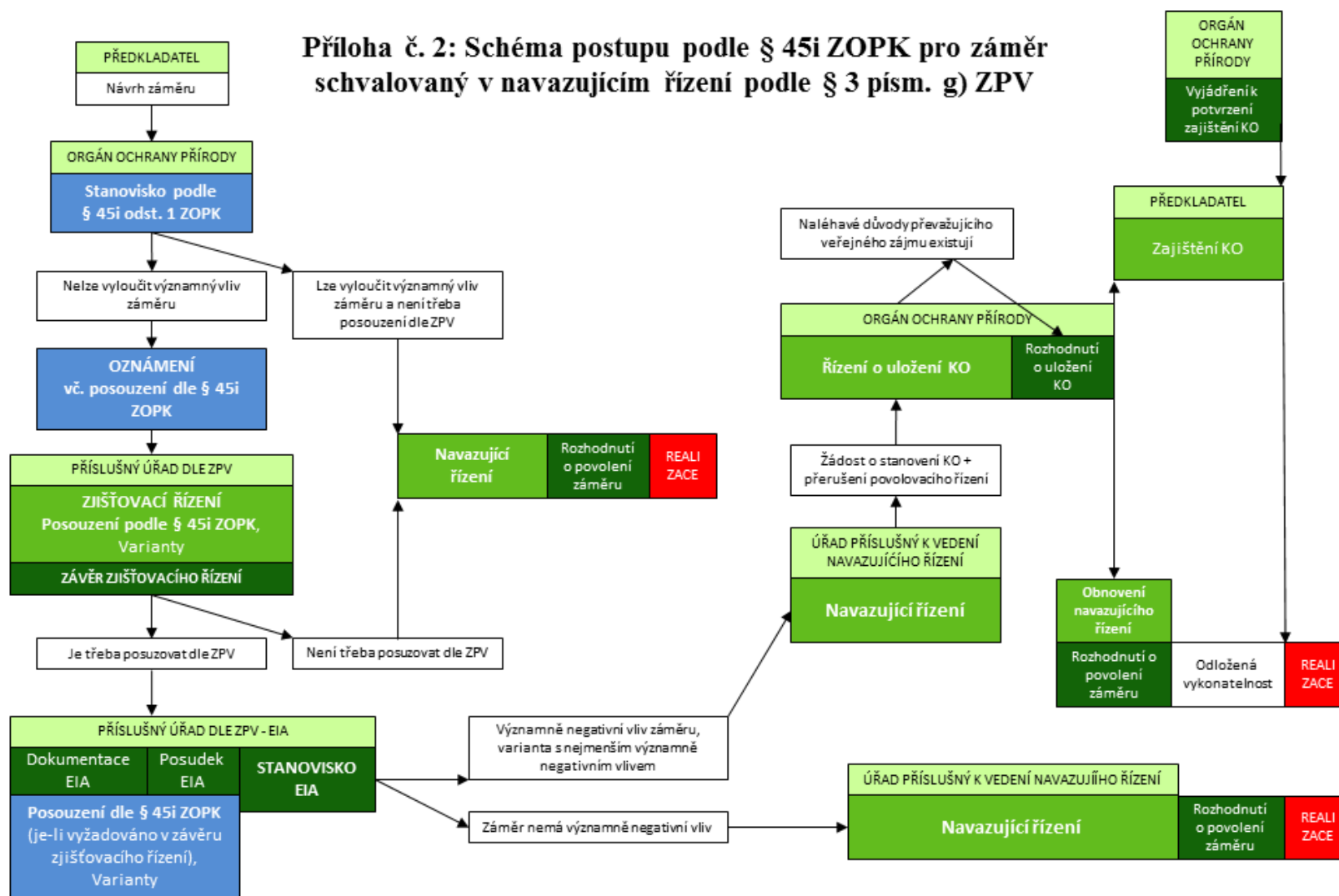
nelze vyloučit, že koncepce / záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

Odůvodnění:

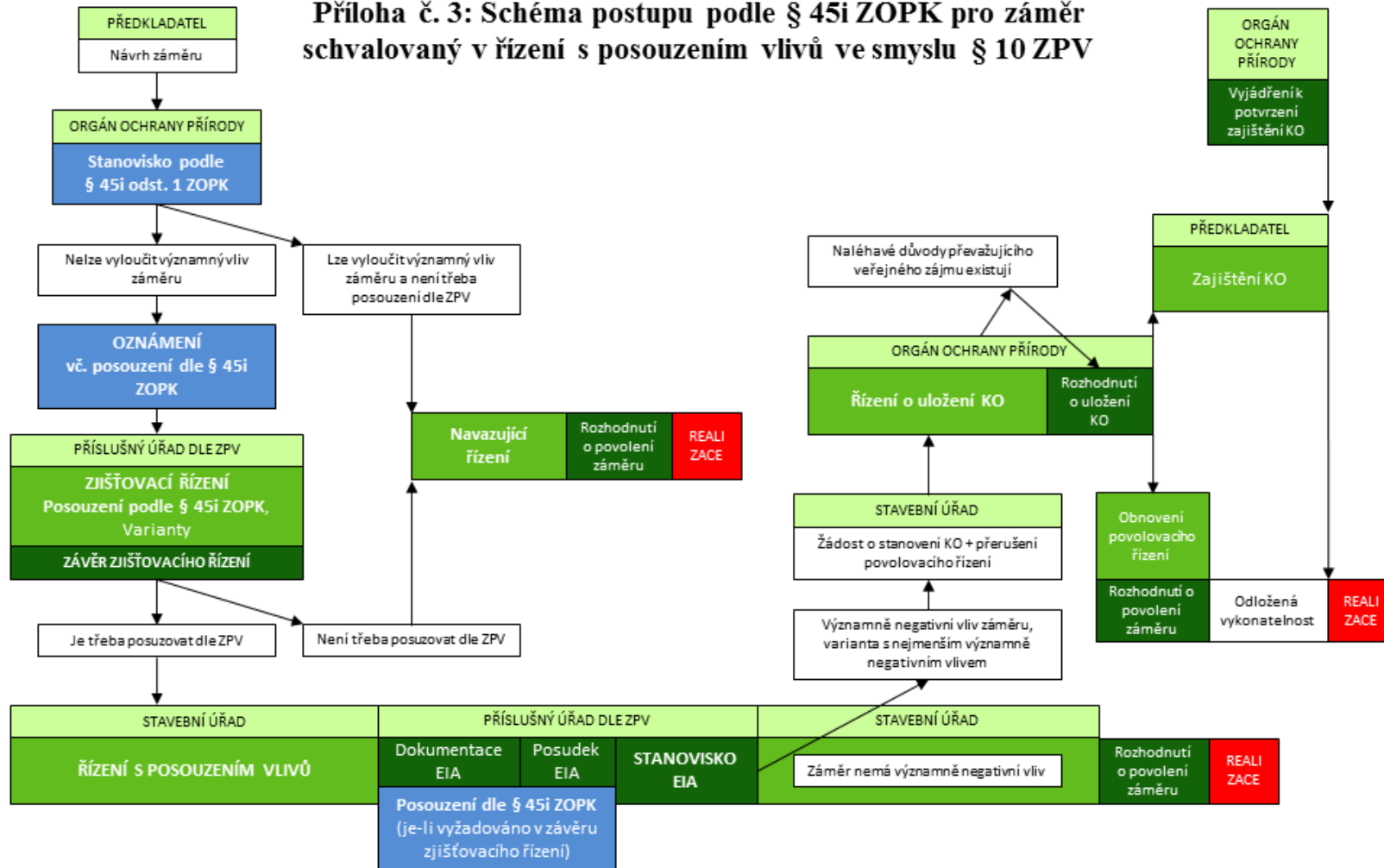
Podložená úvaha, z jakého důvodu budou konkrétní EVL a/nebo PO a konkrétní předměty ochrany těchto lokalit předkládaným záměrem/koncepcí významně ovlivněny.

„Podpis vedoucího úřadu“

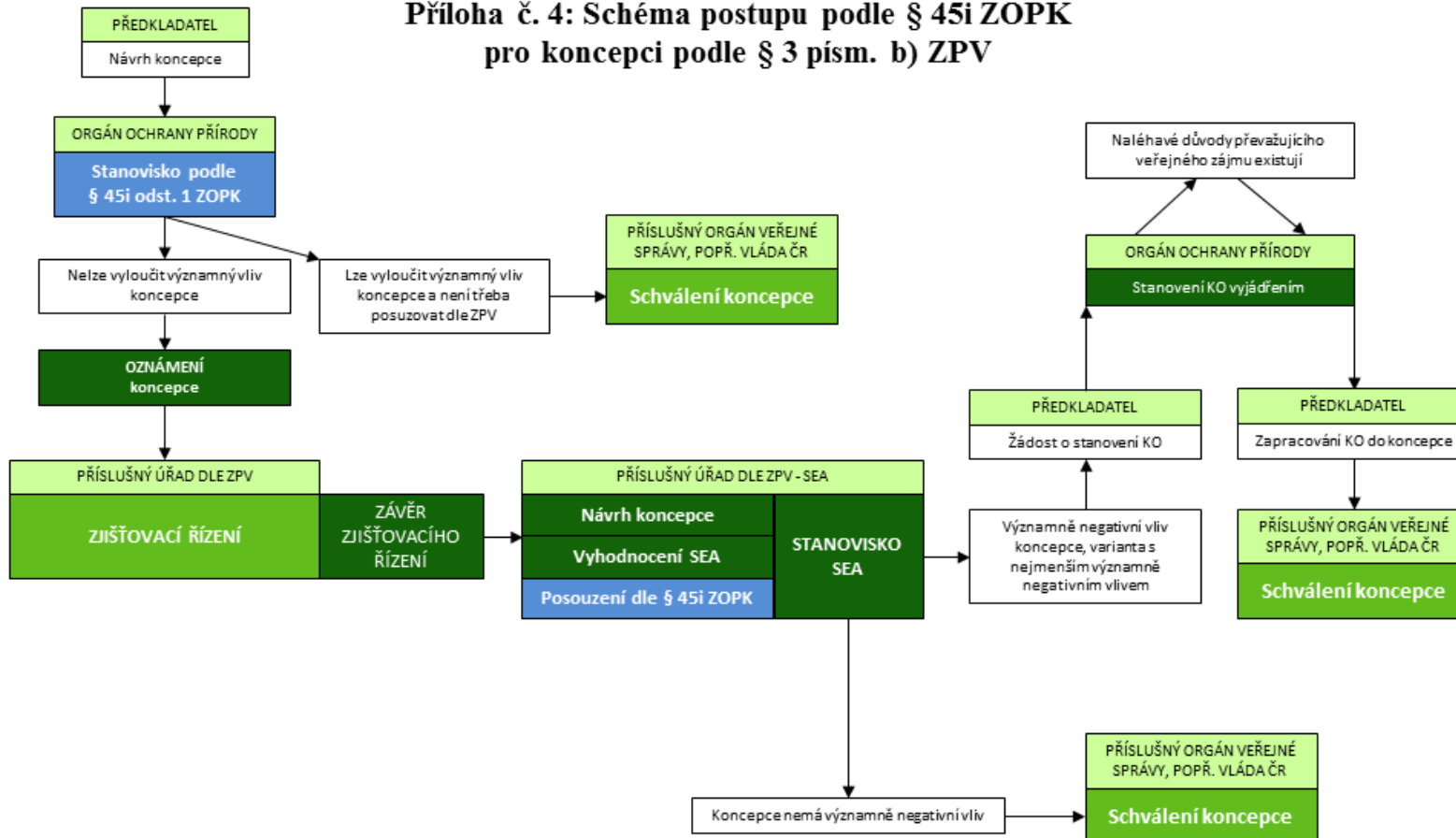
Příloha č. 2: Schéma postupu podle § 45i ZOPK pro záměr schvalovaný v navazujícím řízení podle § 3 písm. g) ZPV

Příloha č. 3: Schéma postupu podle § 45i ZOPK pro záměr schvalovaný v řízení s posouzením vlivů ve smyslu § 10 ZPV

**Příloha č. 4: Schéma postupu podle § 45i ZOPK
pro koncepci podle § 3 písm. b) ZPV**

Metodický pokyn
sekce ochrany přírody a krajiny MŽP
k přípravě a zpracování plánů péče o národní přírodní rezervace,
přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich
ochranná pásma“ (dále jen „Pokyn“)

Článek 1

Úvodní ustanovení

1.

Tento Pokyn je určen příslušným orgánům ochrany přírody a stanoví odpovědnost a některé povinnosti při zpracování plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma, podle § 38 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Článek 2

Účel a způsob uplatnění

1.

Závazným podkladem pro zpracování plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma je „Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“ (dále jen „Osnova“), která je přílohou tohoto Pokynu.

2.

Osnova je zpracována v souladu s ustanovením § 38 zákona a vyhláškou č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území a slouží k obsahovému a vizuálnímu sjednocení plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma.

3.

Plány péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma zpracovávají vlastními silami nebo s využitím externích dodavatelů a předkládají orgánům ochrany přírody k projednání a schválení musí být zpracovány v souladu s Osnovou. Postup podle tohoto pokynu se nevztahuje na návrhy plánů péče zpracované před datem účinnosti tohoto Pokynu a předložené orgánům ochrany přírody k projednání a schválení nejdéle 6 měsíců po datu účinnosti tohoto Pokynu.

Článek 3

Závěrečná a přechodná ustanovení

1.

Změny a doplňky tohoto pokynu schvaluje náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny formou dodatku.

2.

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2019.

Ing. Vladimír Dolejský, PhD. v. r.
náměstek pro řízení sekce ochrany
přírody a krajiny

**Metodický pokyn
sekce ochrany přírody a krajiny MŽP
ke zpracování a projednání zásad péče o národní parky ČR**

**Článek 1
Úvodní ustanovení**

1. Tento metodický pokyn sjednocuje postup příslušných orgánů ochrany přírody při zpracování a projednání zásad péče o národní parky a jejich ochranná pásma (dále jen „zásady péče“) podle § 38a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“).
2. Účelem zásad péče je stanovení rámcových zásad péče nezbytných pro zachování nebo zlepšení stavu předmětů ochrany národních parků a v ochranných pásmech pro zabezpečení národních parků před nepříznivými vlivy z okolí a zároveň stanovení postupu a způsobu naplňování dlouhodobých cílů ochrany národních parků a jejich poslání.
3. Zásady péče schvaluje Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) podle ustanovení § 38a odst. 6 ZOPK protokolem.

**Článek 2
Právní východiska zpracování zásad péče**

Při zpracování a projednání zásad péče postupují orgány ochrany přírody zejména v souladu s těmito ustanoveními ZOPK:

1. Z ustanovení § 15 odst. 3 a 4 ZOPK vyplývá, že:
 - dlouhodobými cíli ochrany národního parku jsou:
 - a) zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území,
 - b) zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna trvalou činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území,
 - posláním národního parku je:
 - a) naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků,

b) umožnit využití území národních parků k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsobem, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku.

2. Z ustanovení § 38a odst. 1 ZOPK vyplývá, že:

- zásady péče jsou koncepční odborné dokumenty ochrany přírody, které na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu ekosystémů národních parků a jejich ochranných pásem stanoví rámcové zásady péče nezbytné pro zachování nebo zlepšení stavu předmětů ochrany národních parků a v ochranných pásmech pro zabezpečení národních parků před nepříznivými vlivy z okolí,
- zásady péče stanoví postup a způsob naplňování dlouhodobých cílů ochrany národních parků a jejich poslání,
- zásady péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů (např. pro územně plánovací dokumentaci, lesní hospodářské plány) a pro rozhodování orgánů ochrany přírody.

3. Z ustanovení § 8 a § 9 vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území (dále jen „vyhláška“) vyplývá, že:

- zásady péče mají stanoven obsah,
- zásady péče včetně příloh se zpracovávají v listinné podobě a zároveň v digitální podobě uložené na technickém nosiči dat v obecně převoditelných formátech datových souborů stanovených v příloze č. 3 vyhlášky,
- orgán ochrany přírody příslušný k zajištění zpracování zásad péče zahájí zpracování návrhu zásad péče nejméně dva roky před ukončením platnosti dosavadních zásad péče tak, aby oznámení o možnosti seznámit se s návrhem zásad péče bylo vydáno nejméně jeden rok před ukončením platnosti dosavadních zásad péče,
- v případě, že dojde ke schválení nových zásad péče před koncem platnosti dosavadních zásad péče, končí platnost dosavadních zásad péče posledním dnem roku, v kterém došlo ke schválení nových zásad péče. Platnost nově schválených zásad péče začíná dnem následujícím. Ministerstvo může při schválení zásad péče stanovit i jiný termín ukončení platnosti dosavadních zásad péče a počátku platnosti nových zásad péče,
- změna zásad péče se projedná a schválí stejným postupem jako návrh zásad péče.

4. Z přechodného ustanovení zákona č. 123/2017 Sb. (čl. II, bod 8) vyplývá, že:

- plány péče o národní parky a jejich ochranná pásma schválené podle ZOPK, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. zákona č. 123/2017 Sb., tudíž před 1. červnem 2017), platí po dobu v nich uvedenou, nejdéle však 10 let ode dne účinnosti tohoto zákona, nebo do doby schválení zásad péče podle § 38a ZOPK.

Článek 3

Postup zpracování zásad péče

1. Zpracování zásad péče zajišťuje příslušná správa národního parku (dále jen „správa“).
2. V rámci přechodného období, kdy pro území národních parků a jejich ochranná pásma ještě nejsou k dispozici schválené a tedy platné zásady péče, kdy aktuálně platí plány péče o národní parky a jejich ochranná pásma, se použije ustanovení § 9 odst. 2 a 3 vyhlášky obdobně.
3. Návrh zásad péče se zpracovává podle osnovy, která je přílohou č. 1 tohoto metodického pokynu. Tato osnova je pro zpracování zásad péče závazná.

Článek 4

Postup projednání zásad péče

1. Správa zašle zpracovaný návrh ministerstvu v elektronické formě. Ministerstvo vyhodnotí soulad návrhu zásad péče se ZOPK, vyhláškou a tímto metodickým pokynem a v případě nesouladu návrh vrátí správě k úpravě.
2. V případě, že ministerstvo vyhodnotí, že návrh zásad péče je v souladu se ZOPK, vyhláškou a tímto metodickým pokynem, vydá správě písemný souhlas, a to formou přípisu ředitele odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny.
3. Správa po doručení souhlasu ministerstva neprodleně vydá oznámení o možnosti seznámit se s návrhem zásad péče, který zveřejní na portálu veřejné správy a zašle dotčeným obcím, které jej zveřejní na svých úředních deskách, a dále jej zašle dotčeným krajům. Připomínky k návrhu zásad péče může podat každý ve lhůtě 60 dnů ode dne zveřejnění oznámení na portálu veřejné správy.
4. Správa vyhodnotí připomínky došlé ve lhůtě podle § 38a odst. 3 ZOPK a případně návrh zásad péče upraví. Vypořádání došlých připomínek zveřejní správa na svých internetových stránkách a na portálu veřejné správy. Upravený návrh zásad péče dohodne správa s radou národního parku (§ 38a odst. 4 ZOPK). Dohodnuté zásady péče předloží správa ministerstvu ke schválení.
5. Nedojde-li k dohodě podle § 38a odst. 4 ZOPK, předloží rada národního parku prostřednictvím správy neprodleně rozpor se svým stanoviskem ministerstvu, které na základě shromážděných podkladů může návrh upravit (§ 38a odst. 5 ZOPK). Ministerstvo po projednání s radou národního parku může návrh upravit na základě nesouladu daného návrhu se ZOPK, vyhláškou nebo tímto metodickým pokynem.

6. Výsledný návrh zásad péče upravený podle § 38a odst. 5 ZOPK ministerstvo schválí.
7. Schválené zásady péče uloží ministerstvo podle ustanovení § 38a odst. 6 ZOPK v ústředním seznamu ochrany přírody a předá v elektronické podobě na technickém nosiči dat dotčeným obcím a krajům.

Článek 5

Závěrečná a přechodná ustanovení

1. Kontrolu dodržování tohoto metodického pokynu provádí ministerstvo, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny.
2. Změny a doplňky tohoto metodického pokynu schvaluje náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny formou dodatku.
3. Na základě zásad péče mohou správy NP zpracovávat krátkodobé koncepční dokumenty (např. koncepce péče o bezlesí), které podrobněji rozvedou obsah zásad péče a stanoví jednotlivá opatření v konkrétních plochách na území NP, případně jeho ochranného pásma, a to zpravidla na období 3 - 5 let.
4. Zásady péče nemohou obsahovat části ani přílohy, které nemají přímou vazbu na obsah zásad péče stanovený vyhláškou. V případě potřeby takovýchto dokumentů je nezbytné je řešit jako samostatné koncepce.
5. Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem 1. 11. 2018.
6. Tímto metodickým pokynem ministerstva se zrušuje Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí č. 11/2008, zveřejněný ve Věstníku Ministerstva životního prostředí.

Ing. Vladimír Dolejský, PhD. v. r.
náměstek pro řízení sekce ochrany
přírody a krajiny

Metodika
odboru odpadů MŽP
k přeshraniční přepravě použitých elektrozařízení

1 Úvod

Použitá elektrozařízení jsou častým předmětem přeshraniční přepravy a při vývozu do rozvojových zemí jsou často deklarována jako tzv. second-hand zboží. Velká část elektrozařízení přitom obsahuje drahé kovy, jako jsou zlato, stříbro, platina a jiné cenné suroviny. U předmětných vývozů existuje značné riziko, že nebudou v zemi dovozu použita k původnímu účelu, **ale bude s nimi nakládáno jako s odpadem z důvodu získání druhotných surovin**. K takovému nakládání dochází často neodborně (vypalování v otevřeném prostoru, tavení v kotlících, mechanické drcení) za rizika uvolňování nebezpečných látek, jež ohrožují lidské zdraví a životní prostředí. Po vytěžení zpeněžitelných komodit nebo zpeněžitelných součástí k opětovnému použití navíc zůstává řada zbytkových odpadů, které jsou následně odstraňovány spalováním nebo živelným skládkováním, s vysokým rizikem kontaminace daného území.

Z výše uvedeného patří problematika přeshraniční přepravy použitých elektrozařízení **z hlediska rozlišení odpad / neodpad** mezi sledované oblasti. Profesionální vývoz (business to business, dále „B2B“) použitých elektrozařízení za jiným účelem než za účelem přímého opětovného použití, a ve vymezených případech za účelem reklamace, opravy nebo renovace, je třeba vždy považovat za vývoz odpadu ve smyslu Nařízení o přepravě odpadů¹.

Při posuzování přepravovaných zásilek použitých elektrozařízení existuje řada indikátorů, na jejichž základě lze předpokládat úmysl držitele přepravovat elektrozařízení za jiným účelem než za účelem opětovného použití. Zjištění takových skutečností při vizuální kontrole by mělo vést k podrobnějšímu prověření zásilky.

Některé prvotní znaky ještě nemusí znamenat, že jde skutečně o odpad, například odbyt některých použitých elektrozařízení a morální zastaralost může být odlišná v zemích EU a v třetích zemích. **Hlavní kritéria posuzování přepravy použitých elektrozařízení** jsou proto s ohledem na vyšší právní jistotu všech zúčastněných stran harmonizována přílohou VI Směrnice o OEEZ² a v návaznosti na tento předpis **upravena zákonem o odpadech³ a vyhláškou o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady⁴**. Tato pravidla pokrývají i rizika možného ohrožení bezpečnosti osob při následném běžném provozu použitých elektrozařízení po uskutečnění přepravy, mezi něž patří úraz elektrickým proudem s možným ohrožením života nebo nežádoucí zahřátí spotřebičů, které může způsobit popáleniny osob nebo zapříčinit požár.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů, v platném znění (dále „Nařízení o přepravě odpadů“)

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (dále „Směrnice o OEEZ“)

³ § 37r zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o odpadech“)

⁴ část čtvrtá vyhlášky č. 352/2005 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (dále „vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady“)

Ministerstvo životního prostředí (dále jen „Ministerstvo“) považuje za důležité vyjasnění základních pravidel, která se týkají **posuzování použitých elektrozařízení při jejich přeshraniční přepravě**.

Metodika je inspirována technickými návody připravenými pod Basilejskou úmlouvou⁵ a návody připravenými skupinou kontaktních subjektů k Nařízení o přepravě odpadů⁶.

2 Cíl metodiky

Metodika shrnuje technicko - administrativní požadavky, které je třeba splnit ze strany osob podílejících se na přeshraniční přepravě použitých elektrozařízení za účelem jejich předání/prodeje k opětovnému použití, a kritéria posuzování zásilek, u nichž vzniká důvodné podezření, že nebudou dále užívána k původnímu účelu a je nutné je považovat za odpad se všemi právními důsledky vyplývajícími z této skutečnosti (nedovolená přeprava odpadů).

Cílem metodiky je sjednocení výkonu veřejné správy v oblasti odpadového hospodářství podle zákona o odpadech, ve spojení s Nařízením o přepravě odpadů. Metodika je určena zejména orgánům zapojeným do kontrol⁷, tj. České inspekci životního prostředí, Celní správě, Policii ČR, a dále krajským úřadům vykonávajícím v rámci přenesené působnosti veřejnou správu podle zákona o odpadech. Dále je metodika určena osobám zúčastněným na přepravě použitých elektrických a elektronických zařízení, tj. zejména vývozcům a dovozcům použitých elektrozařízení.

Ministerstvo není oprávněno vydávat konečný výklad k obecně závazným právním předpisům, přestože je jejich věcným gestorem; takové oprávnění má pouze nezávislý soud.

3 Přeprava použitých elektrozařízení z hlediska obsahu nebezpečných látek

3.1 Použitá elektrozařízení, která je zakázáno přepravovat

Vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady uvádí výčet elektrozařízení, která **nesmějí být přepravována jako použitá elektrozařízení**⁸.

Zákaz přepravy se vztahuje na elektrozařízení obsahující tyto nebezpečné látky:

- 1) **regulované látky** podle zvláštních právních předpisů pro zacházení s látkami, které poškozují ozonovou vrstvu⁹ – zejména starší chladicí zařízení obsahující média na bázi CFC a HCFC,

⁵ <http://www.basel.int/Implementation/Ewaste/TechnicalGuidelines/DevelopmentofTGs/tabid/2377/Default.aspx>

⁶ http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/pdf/correspondence_guidelines_1.pdf

⁷ čl. 50 odst. 4a a 4b Nařízení o přepravě odpadů

⁸ § 14f vyhlášky o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady

⁹ Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, v platném znění.

- 2) **PCB**¹⁰ – zejména kapaliny v transformátorech a dielektrické kapaliny v kondenzátorech,
- 3) **konstrukční součásti s obsahem azbestu** – zejména elektrozařízení s izolací na bázi azbestu (výskyt např. u paměťových topných těles u starších pečících zařízení nebo u elektromotorů starších vysavačů),
- 4) **radioaktivní látky.**

3.2 Vývoz použitých elektrozařízení do třetích zemí

Vedle zákazu přepravy použitých elektrozařízení uvedených v kapitole 3.1 platí **zákaz vývozu** elektrozařízení **s přidanou rtutí do třetích zemí**, stanovený Nařízením o rtuti¹¹. Zákaz se vztahuje na následující elektrozařízení¹²:

- a) spínače a relé, s výjimkou velmi přesných měřicích můstek kapacit a odporu a vysokofrekvenčních spínačů a relé v monitorovacích zařízeních a v řídicích modulech s maximálním obsahem rtuti 20 mg na můstek, spínač nebo relé (*zákaz vývozu platí od 31. 12. 2020*)
- b) kompaktní zářivky (CFL) pro všeobecné osvětlení (*zákaz vývozu platí od 31. 12. 2018*)
 - CFL.i ≤ 30 wattů s obsahem rtuti vyšším než 2,5 mg na startér
 - CFL.ni ≤ 30 wattů s obsahem rtuti vyšším než 3,5 mg na startér
- c) následující trubicové zářivky (LFL) pro všeobecné osvětlení (*zákaz vývozu platí od 31. 12. 2018*)
 - trifosfátové zářivky < 60 wattů s obsahem rtuti vyšším než 5 mg na zářivku
 - halofosfátové zářivky ≤ 40 wattů s obsahem rtuti vyšším než 10 mg na zářivku
- d) vysokotlaké rtuťové výbojky (HPMV) pro všeobecné osvětlení (*zákaz vývozu platí od 31. 12. 2018*)
- e) následující zářivky se studenou katodou a zářivky s externí elektrodou (CCFL a EEFL) s přidanou rtutí určené pro elektronické displeje (*zákaz vývozu platí od 31. 12. 2018*)
 - krátké (≤ 500 mm) s obsahem rtuti vyšším než 3,5 mg na zářivku
 - střední (> 500 mm a ≤ 1 500 mm) s obsahem rtuti vyšším než 5 mg na zářivku
 - dlouhé (> 1 500 mm) s obsahem rtuti vyšším než 13 mg na zářivku.

Vzhledem k tomu, že Nařízení o POPs¹³ neumožňuje prodej výrobků s obsahem POPs třetím osobám, platí rovněž **zákaz vývozu** použitých elektrozařízení **obsahujících perzistentní organické znečišťující látky** (mj. bromované zpomalovače hoření, např. tzv. PBDE) vyjmenované v příloze I Nařízení o POPs, v případě PBDE v koncentracích nad 1000 ppm (0,1% hm.). Hlavním dřívějším použitím PBDE (zejm. jeho komerční směsi c-octaBDE) bylo

¹⁰ § 26 písm. a) zákona o odpadech

¹¹ čl. 5 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 (dále „Nařízení o rtuti“)

¹² S výjimkou spínačů a relé, zářivek se studenou katodou a zářivek s externí elektrodou (CCFL a EEFL) pro elektronické displeje a měřicí zařízení, je-li jich použito k výměně součástí většího zařízení a za předpokladu, že pro danou součást neexistuje schůdná bezrtuťová alternativa, v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/65/EU o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS (dále „Nařízení o POPs“)

v polymerech, zejm. akrylonitril-butadien-styrenu (ABS), což představovalo cca 95% veškerého c-octaBDE použití v EU. Ošetřený ABS se používal hlavně pro plastové chassis/kryty elektrických a elektronických zařízení, zejména pro CRT obrazovky a kancelářskou techniku jako kopírky a tiskárny. Další menší využití bylo ve vysoce houževnatém polystyrenu (HIPS), polybutylentereftalátu (PBT) a polyamidových polymerech. Typické koncentrace v hlavních aplikacích byly v rozmezí od 12% hm. do 18% hm. Výroba c-octaBDE byla ukončena v roce 2004, jeho používání cca o rok později. Je zřejmé, že pokud jsou vyvážena novější elektrozařízení (rok výroby 2005 a novější), neměla by tyto látky již obsahovat.

3.3 Dovoz použitých elektrozařízení do ČR ze státu mimo EU

V případě, že jsou použita elektrozařízení **dovážena do České republiky ze státu mimo Evropskou unii nebo Evropský hospodářský prostor** a výrobky vstupují na unijní trh poprvé, nesmí v nich na základě nařízení vlády o RoHS¹⁴ být použity (vedle látek uvedených v kapitole 3.1) níže uvedené nebezpečné látky:

- 1) **olovo,**
- 2) **rtuť,**
- 3) **kadmium,**
- 4) **šestimocný chrom,**
- 5) **polybromované bifenyly (PBB),**
- 6) **polybromované difenylethery (PBDE),**
- 7) **bis(2-ethylhexyl)ftalát (DEHP),** *(zákaz uvedení na trh platí od 22. 6. 2019)*
- 8) **butylbenzylftalát (BBP),** *(zákaz uvedení na trh platí od 22. 6. 2019)*
- 9) **dibutylftalát (DBP),** *(zákaz uvedení na trh platí od 22. 6. 2019)*
- 10) **diisobutylftalát (DIBP).** *(zákaz uvedení na trh platí od 22. 6. 2019)*

Maximální hodnota hmotnostní koncentrace tolerovaná v homogenních materiálech je u všech nebezpečných látek 0,1%, s výjimkou kadmia, kde je 0,01%.

K dokumentaci požadované při přepravě použitých elektrozařízení musí být v takovém případě připojeny doklady **prokazující splnění požadavků stanovených nařízením vlády o RoHS¹⁵**. Dovozce musí **obdobně jako u nových elektrozařízení** vyhotovit technickou dokumentaci, provést příslušný postup posouzení shody, přiložit požadované doklady – prohlášení o shodě v českém jazyce a technickou dokumentaci – a označit elektrozařízení včetně označení CE (včetně plnění dalších požadavků na výrobek).

¹⁴ Nařízení vlády č. 481/2012 Sb. o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních – (Restriction of Hazardous Substances – RoHS) (dále „nařízení vlády o RoHS“)

¹⁵ § 8 nařízení vlády o RoHS; podrobnosti ohledně problematiky RoHS jsou uvedeny v návodu Ministerstva průmyslu a obchodu a dostupném z <https://www.mpo.cz/cz/prumysl/prumysl-a-zivotni-prostredi/rohs-elektrozariadeni/zakladni-informace-k-problematice-rohs--158558/>

3.4 Uvedení použitých elektrozařízení na trh v ČR z jiného členského státu EU

V případě, kdy použitá elektrozařízení pochází a za účelem opětovného použití jsou **dodávána na trh do České republiky z jiného členského státu Evropské unie**, nařízení vlády o RoHS dle kapitoly 3.3 se na ně **nevztahuje**. To neplatí v případě, pokud by takové použité elektrozařízení prošlo podstatnými změnami nebo opravou za účelem změny původní výkonnosti, účelu nebo typu poté, co bylo uvedeno do provozu, přičemž tyto změny mají významný dopad na jeho soulad s harmonizačními právními předpisy Evropské unie¹⁶. Za podstatné změny by neměly být považovány standardní opravy při přípravě na opětovné použití, jako jsou výměny baterie nebo akumulátoru, výměna paměti nebo zdroje napájení i za předpokladu, že uvedené součásti budou mít vyšší výkon než součásti původní. Tyto součásti by nicméně měly splňovat požadavky na náhradní díly stanovené nařízením vlády o RoHS nebo spadat mezi stanovené výjimky.

4 Posuzování přepravovaného elektrozařízení – jedná se o odpad či nikoliv

4.1 Hlavní indikátory k prověření zásilky

- **Cílová destinace**

První indikace pro prověření zásilky použitého zboží může vycházet z identifikace cílové destinace zásilky. Typickými příjemci použitého zboží jsou státy Afriky (např. Nigérie, Togo, Benin, Zanzibar, Keňa), kde existuje reálná poptávka po použitém zboží. Naopak do asijských států (zejm. Čína, Hong Kong, státy jihovýchodní Asie) je elektrozařízení přepravováno obvykle za účelem recyklace a případná deklarace jako „neodpadu“ může být snahou o vyhnutí se povinností stanoveným Basilejskou úmlouvou¹⁷ a Nařízením o přepravě odpadů.

- **Uspořádání nákladu, balení jednotlivých kusů** (viz kap. 5.2)
 - neukotvení zásilky,
 - neuspořádání zásilky,
 - nedostatečné zabalení jednotlivých kusů.
- Elektrozařízení jsou viditelně **poškozená nebo opotřebená**, přičemž
 - jsou nefunkční,
 - jejich fyzické poškození zhoršuje funkčnost nebo bezpečnost a nemůže být opraveno za vynaložení přiměřených nákladů,
 - jejich opotřebení prakticky vylučuje jejich prodejnost.
- Elektrozařízení jsou **nekompletní** tj.
 - elektrozařízením chybí základní součásti,
 - v daném stavu bez doplnění daného dílu nemohou plnit základní funkce.
- Elektrozařízení jsou **zastaralá** nebo morálně opotřebená do té míry, že u nich lze očekávat

¹⁶ Sdělení Komise „Modrá příručka“ k provádění pravidel EU pro výrobky 2016 (2016/C 272/01); dostupné z [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52016XC0726\(02\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:52016XC0726(02))

¹⁷ Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování; www.basel.int

- neprodejnost,
- využití zařízení pouze na náhradní díly.
- Za podezřelou je třeba považovat i zásilku deklarovanou jako zboží, u níž je **deklarovaná cena nižší**, než by mohla být očekávána za plně funkční elektrozařízení prodávané za účelem opětovného použití.

Posuzování zásilek a skutečnosti, zda se jedná na základě okolností přepravy o zboží nebo o odpad, se může lišit případ od případu¹⁸.

V případě podezření na nedovolenou přepravu odpadu mohou celní orgány nařídit přerušení přepravy a odstavení vozidla na místo k tomu určené, zadržet doklady k vozidlu a k nákladu, zakázat pokračování v jízdě a/nebo zabránit v další jízdě použitím technického prostředku.

4.2 Prokazování

Držitel použitých elektrozařízení musí na požádání celního orgánu nebo České inspekce životního prostředí při přepravě **prokázat, že přepravované zboží není odpadem**.¹⁹ Použitá elektrozařízení jsou **považována za elektroodpad** vždy, když je naplněna jedna z níže uvedených podmínek:

- I. Držitel **nepředloží a neprokáže**, že dané elektrozařízení není odpadem, a to na základě:
 - čestného prohlášení (že přepravované elektrozařízení není odpadem), dokumentace (protokol o zkoušce funkčnosti a vyhodnocení přítomnosti nebezpečných látek), kopie daňového dokladu a kopie smlouvy o převodu vlastnictví k přepravovanému elektrozařízení *v případě přepravy za účelem dalšího prodeje (viz kap. 5 a příloha 1)*
 - čestného prohlášení (že přepravované elektrozařízení není odpadem) a prokázání jedné ze zákonem o odpadech stanovených výjimek²⁰ *v případě přepravy pro osobní potřebu, darování, opravu nebo diagnostiku (viz kap. 4.2.1 a příloha 1)*

¹⁸ Elektrozařízení by mělo být dle Technických návodů k přeshraniční přepravě elektroodpadů a použitého elektrozařízení, zejména ve vztahu k rozlišení odpad/ne-odpad⁵ vypracovaných pod Basilejskou úmluvou obvykle považováno za odpad, pokud:

- a) je určeno k využití/odstranění nebo recyklaci místo analýzy hlavní příčiny závady/poruchy nebo opětovného použití, nebo je jeho určení nejasné,
- b) je nekompletní – chybí základní součásti a zařízení nemůže vykonávat klíčové funkce,
- c) se u něj projevuje porucha, která podstatně ovlivňuje jeho funkčnost a zařízení selhává v příslušné zkoušce funkčnosti,
- d) vykazuje známky fyzického poškození, které zhoršuje jeho funkčnost nebo bezpečnost dle příslušných standardů, a nemůže být opraveno za přijatelných nákladů,
- e) ochrana proti poškození během přepravy, nakládky a vykládky je nevhodná, např. obal a uspořádání zásilky jsou nedostatečné,
- f) je obzvláště opotřebované nebo poškozené a jeho vzhled snižuje jeho prodejnost,
- g) obsahuje nebezpečné součásti, jejichž využití/odstranění je vyžadováno národní legislativou nebo jež je zakázáno vyvážet nebo jejichž použití v takových zařízeních je zakázáno národní legislativou (viz kap. 3),
- h) elektrozařízení není předmětem běžné poptávky na trhu,
- i) elektrozařízení je určené k demontáži (za účelem získání náhradních dílů),
- j) cena za elektrozařízení je podstatně nižší než by se dalo očekávat za plně funkční elektrozařízení určené k opětovnému použití.

¹⁹ § 37r odst. 1 zákona o odpadech ve spojení s čl. 50 4(a) Nařízení o přepravě odpadů

²⁰ § 37r odst. 2 a 3 zákona o odpadech

II. **Není-li zajištěna ochrana** přepravovaných elektrozařízení **před poškozením** (viz kap. 5. 2))

Dle Nařízení o přepravě odpadů²¹ mohou celní orgány nebo Česká inspekce životního prostředí v dané věci stanovit závěr, že dotyčný předmět je odpadem, pokud:

- požadované doklady nebyly předloženy **ve lhůtě jimi stanovené**
- považují předložené **doklady za nedostatečné**, nebo
- považují **ochranu** přepravovaných věcí před poškozením **za nedostatečnou**.

Za těchto okolností se převoz dotyčného předmětu nebo přeprava dotyčného odpadu považuje za nedovolenou přepravu dle Nařízení o přepravě odpadů se všemi jejími důsledky (viz kap. 7).

4.2.1 Výjimky z provádění zkoušek funkčnosti, vyhodnocení přítomnosti nebezpečných látek, zpracování dokumentace k jednotlivým kusům a předkládání daňových dokladů a smluv

Výjimka se uplatňuje v případě, kdy jsou použítá elektrozařízení přepravována **k soukromým nebo osobním účelům, pro rodinné příslušníky nebo mají sloužit jako dar**. Pro posouzení takových zásilek je potřeba zhodnotit povahu a množství elektrozařízení, ochranu před poškozením v průběhu přepravy (ukotvení, zabalení), což může i v těchto případech indikovat, že se jedná o přepravu odpadu. Typickým příkladem je volně ložený mix různého použitého zboží v zásilce určené k soukromým účelům (části automobilů, elektrozařízení, použité pneumatiky atd.), kdy způsob uložení a zabalení nezajišťuje ochranu použitých věcí během přepravy.

Výjimka se dále uplatní v případě, kdy jsou použítá elektrozařízení přepravována k **opravě (vadná zařízení v rámci záruky)**, B2B elektrozařízení k **renovaci nebo opravě** do zemí OECD nebo B2B elektrozařízení k **analýze hlavní příčiny závady**. Vždy jde o zaslání výrobci, osobě, která si výrobek nechala vyrobit a uvádí na něm svoji značku nebo třetí osobě jednající jejím jménem.

Přehled těchto výjimek v závislosti na účelu přepravy je znázorněn v Příloze 1.

²¹ čl. 50 odst. 4b Nařízení o přepravě odpadů

5 Požadavky při přepravě použitých elektrozařízení, která nejsou odpadem

5.1 Zpracování dokumentace

5.1.1 Protokol o provedené zkoušce funkčnosti elektrozařízení a doklad o provedeném vyhodnocení přítomnosti obsahu nebezpečných látek je součástí **dokumentace** ke každému kusu přepravovaného použitého elektrozařízení.

Dokumentace musí obsahovat:

- název elektrozařízení a výrobce, pokud je znám,
- údaj o skupině a podskupině elektrozařízení,
- identifikační nebo typové číslo položky, pokud existuje,
- rok výroby, pokud je znám,
- jméno a příjmení nebo obchodní firma nebo název osoby odpovědné za provedení zkoušky funkčnosti a adresa sídla této osoby,
- výsledek zkoušky funkčnosti provedené podle § 14d vyhlášky o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, její typ a datum provedení, a
- údaje o obsahu nebezpečných látek v elektrozařízení.

Upevnění dokumentace

Dokumentace musí být bezpečně, nikoli však nastálo, upevněna buď přímo na nebalená elektrozařízení, nebo na jejich obal tak, aby byla čitelná bez nutnosti jejich rozbalení. Zkušenosti z praxe ukázaly, že vzhledem k velmi malým rozměrům některých elektrozařízení může být obtížné připevnění kompletních dokumentů na zařízení nebo jeho obal. Z uvedeného důvodu je možné v určitých případech připustit jako část dokumentace připevněné na dané zařízení i identifikační štítek s číslem položky v rámci zásilky (viz výše identifikační nebo typové číslo položky), který je bezpečně upevněn na daném kusu zařízení nebo jeho obalu, pokud umožňuje jednoznačné spárování s ostatními částmi dokumentace.

Provedení zkoušky funkčnosti použitých elektrozařízení

Zkoušky funkčnosti se provádí u každého přepravovaného kusu použitého elektrozařízení minimálně ověřením funkčnosti hlavních funkcí.

Zkouška funkčnosti použitých elektrozařízení přepravovaných z České republiky musí být provedena osobou, která je **odborně způsobilá, má platné osvědčení pro revizní techniky elektrických zařízení** podle § 9 vyhlášky č. 50/1978 Sb. vydané Technickou inspekcí České republiky (TIČR) (**činnost provádění revizí**)²² a je držitelem **živnostenského oprávnění k podnikání v oboru „Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení“**. Postup při provádění zkoušky funkčnosti je uveden v příloze č. 11 vyhlášky o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady.

V osvědčení způsobilé osoby vydané TIČR je uveden:

²² Počty platných osvědčení revizních techniků k 31. 12. 2016: 13 417

- rozsah, co smí osoba revidovat,
- datum platnosti osvědčení a
- evidenční číslo.

Testování použitých elektrozařízení přepravovaných do České republiky nebo přes Českou republiku musí být provedeno osobou, která má vydáno platné osvědčení v oblasti bezpečnosti práce a revizí elektrospotřebičů **v obdobném rozsahu v zemi vývozu jako osoba uvedená v předchozím odstavci.**

Provedení vyhodnocení přítomnosti nebezpečných látek

V případě dovozu použitých elektrozařízení ze států mimo Evropskou unii do ČR dokládá držitel vyloučení obsahu nebezpečných látek **prohlášením o shodě** dle kap. 3.3, v případě pochybností doplněným technickou dokumentací. Jako doklad o obsahu nebezpečných látek v přepravovaném elektrozařízení v případě ostatních přeprav může sloužit například průvodní technická dokumentace k výrobku poskytovaná výrobcem, pokud tyto údaje obsahuje, nebo toto hodnocení může provést např. osoba odborně způsobilá, která provádí zkoušku funkčnosti elektrozařízení (minimálně posouzením, zda použité elektrozařízení nespadá mezi typy elektrozařízení, ve kterých látky uvedené v kapitole 3.1, příp. 3.2, mohly být použity – např. starší chladicí zařízení, starší vysavače s azbestovou izolací).

V případě přepravy použitého elektrozařízení z České republiky se **pro vypracování dokumentace a dokladů k zásilce použije formulář uvedený v příloze 2** této metodiky (vzor formuláře dle přílohy č. 12 vyhlášky o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady). Formulář vychází z návodů připravených pod Basilejskou úmluvou a jeho použití je tudíž doporučeno i při přepravě do České republiky nebo přes Českou republiku.

Pokud revizní technik testuje homogenní zásilku složenou z elektrozařízení stejného typu (např. monitory), lze připustit **sloučení** jednotlivých položek pod stejnou hlavičkou (část B formuláře v příloze 2 této metodiky s vynecháním např. položky výrobce), pokud všechna elektrozařízení prošla stejným testem, vyhovují, a lze je v rámci dokumentace a zásilky jednoznačně identifikovat. Část B formuláře pak musí být spárována se seznamem s položkami strukturovanými např. jako níže uvedená tabulka a každý list bude orazítkován a podepsán revizním technikem.

Značka	Identifikační číslo položky	Paleta č.	Specifikace zařízení	Sériové číslo

5.1.2 Příložením dalších dokumentů k zásilce

Ke každé zásilce přepravovaných použitých elektrozařízení, kterou tvoří zejména přepravní kontejner nebo nákladní vozidlo, se přiloží

- příslušný přepravní doklad, například nákladní list podle Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR) nebo Úmluvy o mezinárodní železniční přepravě (COTIF),
- seznam přepravovaných elektrozařízení,
- seznam nebezpečných látek obsažených v přepravovaných elektrozařízeních a
- prohlášení držitele přepravovaných elektrozařízení o jeho odpovědnosti za splnění povinností podle § 37r zákona o odpadech.

Pro vypracování výše uvedené dokumentace a dokladů se rovněž použije **formulář uvedený v příloze 2** této metodiky.

Těmito doklady musí být vybaven řidič vozidla, strojvedoucí vlaku, vůdce plavidla nebo velitel letadla po celou dobu přepravy.

5.2 Balení zásilků

Elektrozařízení patří mezi výrobky citlivé k účinkům **mechanického namáhání a klimatickým vlivům**, a tudíž musí být zajištěna jejich odpovídající ochrana před poškozením během přepravy a manipulace. Výběr obalů přiměřené odolnosti a ochranné účinnosti by měl být proveden s ohledem na rizika mechanického namáhání (rázy při volném pádu, horizontální rázy, tlaky při stohování, lokální stlačení, opakované vibrace) v průběhu celé přepravy²³, a to s ohledem na druh dopravy a doby trvání jednotlivých způsobů dopravy.

5.2.1 Ochrana a fixace jednotlivých elektrozařízení

Každý kus elektrozařízení by měl být zabalen samostatně, přičemž přepravní balení celé zásilky by mělo být kombinací několika fixačních systémů. Elektrozařízení by měla být přednostně balena do krabic. Uvnitř krabic je třeba použít výplňový fixační systém pro poddajnou fixaci. Doporučují se zejména pěnové fólie, vzduchové polštářky nebo FLO-PAK tělíška. Použité kartonové krabice a proložky by měly být z vícevrstvé lepenky. V případě těsného vyskládání výrobků a použití poddajné fixace lze akceptovat u některých výrobků (například adaptéry) vyskládání více kusů v rámci jednoho balení (jedné krabice).

Tablety, monitory, mobilní telefony a notebooky se před vložením do krabice odpovídající velikosti doporučuje vložit nejprve do sáčku z bublinkové či pěnové fólie, pro zvýšení pevnosti obalení smršťovací fólií nebo oblepení lepicí páskou. Některé díly (rukojeti, stojany) je vhodné s ohledem na možné poškození pro účely přepravy demontovat.

²³ Např. ČSN 77 0910 Mechanické namáhání přepravního balení v přepravních řetězcích

V případě uspořádání zásilky mimo krabice musí být použita kombinace obalů – např. bublinkové fólie, kartonové hrany nebo hrany z pěnového polyethylenového profilu (pěnové profily k ochraně hran a rohů) a strečové fólie. Jednotlivé výrobky musí být vyskládány vodorovně těsně na sobě s proložkou z vícevrstvé lepenky nebo vzduchových polštářů.

5.2.2 Ochrana a fixace celé zásilky

Zásilku se doporučuje uspořádat tak, že se na dřevěnou paletu ukládá podkladový papír, každá vrstva krabic nebo dostatečně obalených výrobků se stabilně uloží na paletě, mezi jednotlivé vrstvy se vloží protiskluzový papír a vše se převáže vázací strečovou fólií a/nebo PP páskou. V rámci kontejneru by mělo dojít k ukotvení pomocí vázacích popruhů.

Příklady doporučeného balení a fixace jednotlivých elektrozařízení

Doporučené balení jednotlivých kusů:

Obrázek 1 – Fixace elektrozařízení v obalu pomocí pěnových fólií

Obrázek 2 – Fixace elektrozařízení v obalu pomocí FLO-PAK tělísek

Doporučená demontáž a balení výrobků a dílů citlivých na mechanické poškození:

Obrázek 3 – Demontáž stojanu monitoru před zabalením

Obrázek 4 – Před vložením do krabice a fixací je LCD monitor obalen bublinkovou fólií

Příklady doporučeného uspořádání zásilky a přípustného balení více kusů v jednom obalu

Obrázek 5 – Přípustné balení více výrobků v rámci jedné krabice

Obrázek 6 – Vhodné zajištění uspořádání zásilky

Příklady nevhodného uspořádání zásilky a nedostatečného balení použitých elektrozařízení

Obrázek 7 – Nevyhovující – Volně ložená zásilka

Obrázek 8 – Nevyhovující – Zásilka je uspořádaná, ale elektrozařízení nejsou samostatně balena a vhodně zafixována

Obrázek 9 – Nevyhovující – Paleta je obalena strečovou fólií a zajištěna fixačním pásem, ale nejsou zabaleny a zabezpečeny jednotlivé kusy elektrozařízení a jejich citlivé části

Obrázek 10 – Nevyhovující – Jednotlivé kusy jsou zabalené pouze do strečových fólií nebo nejsou zabaleny vůbec

6 Použitá elektrozařízení jako odpad

V případech, kdy jsou použítá elektrozařízení přepravována jako odpad, se jejich přeprava řídí zejména:

- a) Nařízením o přepravě odpadů;
- b) Nařízením č. 1418/2007²⁴;
- c) zákonem o odpadech;
- d) vyhláškou č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů a o změně vyhlášky č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů.

Na úrovni EU platí pro zpracovatele elektroodpadu jednotná pravidla vyplývající ze směrnice o OEEZ z hlediska náležitého zpracování (čl. 8 a příloha VII). Zpracování elektroodpadu ve státě, který není členským státem Evropské unie, lze zahrnout do plnění požadavků stanovených v § 37m zákona o odpadech, doloží-li vývozce, že využití, opětovné použití nebo materiálové využití proběhlo za podmínek srovnatelných s podmínkami stanovenými tímto zákonem.

6.1 Zařazování odpadního elektrozařízení určeného k využití pro účely přeshraniční přepravy

Odpadní elektrozařízení, která neprošla před přepravou zpracováním²⁵, je potřeba zařadit pod jednu z položek podle příloh Nařízení o přepravě odpadů uvedených v tabulce níže. Elektroodpady vzniklé zpracováním mohou být zařazeny pod jiné vhodné položky dle skutečných vlastností odpadu. V případě pochybností o zařazení lze zařazení konzultovat s Ministerstvem.²⁶

²⁴ Nařízení Komise č. 1418/2007 o vývozu některých odpadů určených k využití, uvedených v příloze III nebo IIIA nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006, do některých zemí, na které se nevztahuje rozhodnutí OECD o kontrole pohybů odpadů přes hranice, v platném znění, (dále „Nařízení č. 1418/2007“)

²⁵ Jakákoli operace prováděná po převzetí elektroodpadu do zařízení ke zpracování elektroodpadu za účelem jeho dekontaminace, demontáže, drcení, využití nebo přípravy na odstranění nebo jakákoli jiná činnost provedená s cílem využití nebo odstranění elektroodpadu

²⁶ Pro účely zařazování odpadů byly vydány dvě příručky - „Přeshraniční přeprava odpadů“ a „Manuál pro zařazování odpadů do Zeleného seznamu“, dostupné na http://www.mzp.cz/cz/preshranicni_preprava_odpadu

Přeprava mezi státy EU a z EU do států, na které se vztahuje Rozhodnutí OECD²⁷

Příloha III (Zelený seznam odpadů)

GC010 Elektrická zařízení sestávající pouze z kovů nebo slitin

GC020 Elektronický odpad (např. desky s plošnými spoji, elektronické součástky, drát atd.) a zhodnocované elektronické součástky vhodné k opětovnému získání drahých a ostatních kovů

Příloha IV (Žlutý seznam odpadů)

A1020 Odpady obsahující jako složky nebo kontaminované kteroukoliv z následujících položek, vyjma odpady kovů v masivní formě:

- antimon, sloučeniny antimonu
- berylium, sloučeniny berylia
- kadmium, sloučeniny kadmia
- olovo, sloučeniny olova
- selen, sloučeniny selenu
- tellur, sloučeniny telluru

A1030 Odpady obsahující jako složky nebo kontaminované kteroukoliv z následujících položek:

- arsen, sloučeniny arsenu
- rtuť, sloučeniny rtuti
- thalium, sloučeniny thalia

A1180 Odpadní elektrická a elektronická zařízení obsahující složky jako akumulátory a baterie uvedené v seznamu A, rtuťové spínače, sklo z obrazovek, ostatní aktivované sklo a PCB kondenzátory, nebo znečištěné složkami z přílohy I (např. kadmium, rtuť, olovo, polychlorované bifenyly) v takové míře, že vykazují některou z vlastností uvedených v příloze III

A2010 Odpad skla z obrazovek a jiných aktivovaných skel

A3180 Odpady, látky a předměty obsahující, sestávající, nebo znečištěné polychlorovanými bifenyly (PCB), polychlorovanými terfenyly (PCT), polychlorovanými naftaleny (PCN) nebo polybromovanými bifenyly (PBB) nebo kterýmikoliv jinými polybromovanými analogickými sloučeninami, v koncentraci 50 mg/kg nebo vyšší

Odpady nezařazené pod žádnou z položek uvedených v přílohách Nařízení o přepravě odpadu (tzv. nezařazené odpady).

Vývoz do zemí, na které se nevztahuje Rozhodnutí OECD (uplatní se omezení a zákazy podle čl. 36 a 37 ve spojení s přílohou V Nařízení o přepravě odpadů)

Příloha V, Část 1

Seznam A (zakázáno vyvážet)

Odpady zařazené v Příloze IV (Žlutý seznam odpadů) – viz výše

²⁷ Rozhodnutí Rady OECD C (2001)107/v konečném znění o revizi rozhodnutí C(92)39/v konečném znění o kontrole pohybu odpadů určených k využití přes hranice (dále „Rozhodnutí OECD“). Členské země OECD: Austrálie, Belgie, Česko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chile, Irsko, Island, Itálie, Izrael, Japonsko, Jižní Korea, Kanada, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Mexiko, Německo, Nizozemsko, Norsko, Nový Zéland, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko, USA, Velká Británie.

Příloha V, Část 1

Seznam B (potenciálně povoleno k vývozu)

B1040 Odpadní zařízení pro výrobu elektrické energie, nekontaminovaná mazacími oleji, PCB nebo PCT v množství, které by je činilo nebezpečnými

B1110 Elektrická a elektronická zařízení:

- elektronická zařízení sestávající pouze z kovů nebo slitin
- odpadní elektrická a elektronická zařízení (včetně desek s plošnými spoji) neobsahující složky, jako např. akumulátory a baterie uvedené na seznamu A, rtuťové spínače, sklo z obrazovek a ostatní aktivované sklo a PCB-kondenzátory, nebo které nejsou kontaminovány složkami z přílohy I (např. kadmium, rtuť, olovo, PCB), nebo ze kterých byly tyto složky odstraněny do té míry, že neprojevují žádnou z vlastností uvedených v příloze III
- elektrická a elektronická zařízení (včetně desek s plošnými spoji, elektronických součástek a drátů) určená pro přímé opětovné použití, nikoliv k recyklaci nebo k odstranění²⁸

6.2 Přepravní režimy

Přepravní režim elektroodpadů za účelem jejich využití se odvíjí od zařazení odpadu do příloh Nařízení o přepravě odpadu a od země vývozu a dovozu. Přehled přepravních režimů je uveden v tabulce níže. Tabulka neřeší situace, kdy jsou elektroodpady převáženy za účelem odstranění. Obecně platí, že přeshraniční přeprava odpadů do České republiky za účelem odstranění je zakázána. Vývoz odpadů za účelem odstranění by bylo možné povolit jen do členských států EU příp. států ESVO, které jsou zároveň smluvními stranami Basilejské úmluvy, pokud by v ČR nebyla kapacita pro jejich environmentálně správné odstranění. Takový vývoz by vždy podléhal postupu předchozího písemného oznámení a souhlasu.

Pravidla a povinnosti související s přeshraniční přepravou odpadů jsou podrobně zpracovány na webových stránkách Ministerstva http://www.mzp.cz/cz/preshranicni_preprava_odpadu. V případech, kdy je vyžadováno předchozí písemné oznámení a získání souhlasu pro uskutečnění přepravy, je v České republice příslušným orgánem Ministerstvo.

²⁸ Pokud je některá ze zúčastněných zemí považuje za odpad

Přehledová tabulka režimů dovozu a vývozu elektroodpadu (elektrozařízení nebo odpadu z jejich zpracování) za účelem využití podle Nařízení o přepravě odpadů			
Země původu nebo určení	Zařazení	Vývoz z ČR	Dovoz do ČR
Státy EU	Odpady uvedené v příloze III, IIIB, směsi uvedené v příloze IIIA	Postup dle čl. 18	Postup dle čl. 18
	Odpady uvedené v příloze IV a nezařazené odpady	Předchozí písemné oznámení a souhlas	Předchozí písemné oznámení a souhlas
Státy, na které se vztahuje Rozhodnutí OECD	Odpady uvedené v příloze III a směsi uvedené v příloze IIIA	Postup dle čl. 18	Postup dle čl. 18
	Odpady uvedené v příloze IV a nezařazené odpady	Předchozí písemné oznámení a souhlas	Předchozí písemné oznámení a souhlas
Třetí země (ne EU, ne Rozhodnutí OECD)	Dle zařazení v příloze V	Odpady uvedené v seznamu A a nebezpečné odpady: ZÁKAZ	Veškeré odpady ze zemí, které jsou smluvními stranami Basilejské úmluvy ²⁹ : obdoba dovozu ze zemí, na které se vztahuje rozhodnutí OECD
		Odpady uvedené v příloze III, směsi uvedené v příloze IIIA: režim dle Nařízení č. 1418/2007. Postup konzultovat ³⁰	Veškeré odpady ze zemí, které nejsou smluvními stranami Basilejské úmluvy ³¹ : ZÁKAZ
		Odpady / země neuvedené v Nařízení č. 1418/2007 a nezařazené odpady, nevztahuje-li se na ně zákaz vývozu: Předchozí písemné oznámení a souhlas	

²⁹ Smluvními stranami Basilejské úmluvy je většina zemí světa

³⁰ Režimy podle Nařízení č. 1418/2007: zákaz dovozu / postup předchozího písemného oznámení a souhlasu / žádná kontrola v zemi určení / s kontrolou podle vnitrostátních předpisů v zemi určení. V konkrétním případě lze postup konzultovat s Ministerstvem, ve sporných případech i s příslušným orgánem země určení.

³¹ Např. Kosovo, Haiti, Sierra Leone. Zákaz platí, pokud není s těmito zeměmi uzavřena mnohostranná nebo dvoustranná dohoda ve smyslu čl. 43 odst. 1 a 2 Nařízení o přepravě odpadů.

7 Nedovolená přeprava elektroodpadu

Pokud jsou přepravována použitá elektrozařízení, která jsou považována za odpad, aniž bylo dodrženo Nařízení o přepravě odpadů, jedná se o nedovolenou přepravu odpadů (čl. 2 (35) Nařízení o přepravě odpadů). Při nedovolené přepravě se postupuje podle článků 24 a 25, jež stanoví povinnosti osoby, která je za nedovolenou přepravu odpovědná, zejména povinnost zajistit řádné využití nebo odstranění odpadu z nedovolené přepravy a povinnost převzít odpad zpět, pokud je nedovolená přeprava zjištěna v jiném státě. Hierarchii odpovědnosti za využití nebo odstranění odpadu z nedovolené přepravy a případného převzetí odpadů zpět ilustruje tabulka uvedená níže.³²

Jestliže se příslušné orgány v zemi odeslání a určení neshodnou na rozlišení, zda se jedná o odpad nebo výrobek, pohlíží se na předmět posuzování jako na odpad.

Subjekt zodpovědný za nedovolenou přepravu dle Nařízení o přepravě odpadů	
Oznamovatel	Příjemce
1. Odpad převezme zpět oznamovatel, nebo pokud nebylo podáno oznámení:	1. Odpad využije nebo odstraní způsobem šetrným k životnímu prostředí příjemce, nebo pokud to není možné:
2. Odpad převezme zpět oznamovatel de iure (jenž měl oznámení provést), nebo pokud to není možné:	2. Samotný příslušný orgán nebo fyzická nebo právnická osoba jednající jeho jménem.
3. Odpad převezme zpět samotný příslušný orgán místa odeslání nebo fyzická nebo právnická osoba jednající jeho jménem, nebo pokud to není možné:	
4. Bude jiným způsobem využit nebo odstraněn v zemi určení nebo zemi odeslání samotným příslušným orgánem místa odeslání nebo fyzickou nebo právnickou osobou jednající jeho jménem, nebo pokud to není možné:	
5. Bude jiným způsobem využit nebo odstraněn v jiné zemi samotným příslušným orgánem místa odeslání nebo fyzickou nebo právnickou osobou jednající jeho jménem, pokud s tím všechny dotčené příslušné orgány souhlasí.	

³² Pokud splnění povinností podle čl. 24 nebo 25 Nařízení o přepravě odpadů zajistí příslušný orgán, uloží úhradu nákladů osobám, které za nedovolenou přepravu odpovídají. Tyto osoby odpovídají za úhradu nákladů společně a nerozdílně.

8 Kontakty

Ministerstvo životního prostředí

Odbor odpadů

Vršovická 1442/65

100 10 Praha 10

Oddělení přeshraničního pohybu odpadů a mezinárodní spolupráce

tel.: + 420 267 122 014

e-mail: Jana.Samkova@mzp.cz

Oddělení zpětného odběru

tel: + 420 267 122 557

e-mail: Marketa.Michalova@mzp.cz

Česká inspekce životního prostředí - ředitelství

Oddělení odpadového hospodářství

Na Břehu 267

190 00 Praha 9

tel.: + 420 222 860 230

e-mail: lukas.kus@cizp.cz, martin.zemek@cizp.cz

Celní správa České republiky

Generální ředitelství cel - Oddělení Netarifních opatření GŘC

Budějovická 70

140 96 Praha 4

tel: + 420 261 332 223

e-mail: p.kramarik@cs.mfcr.cz

Ministerstvo průmyslu o obchodu (problematika RoHS)

Odbor ekologie

Na Františku 32

110 15 Praha 1

tel: + 420 224 852 351

havlice@mpo.cz

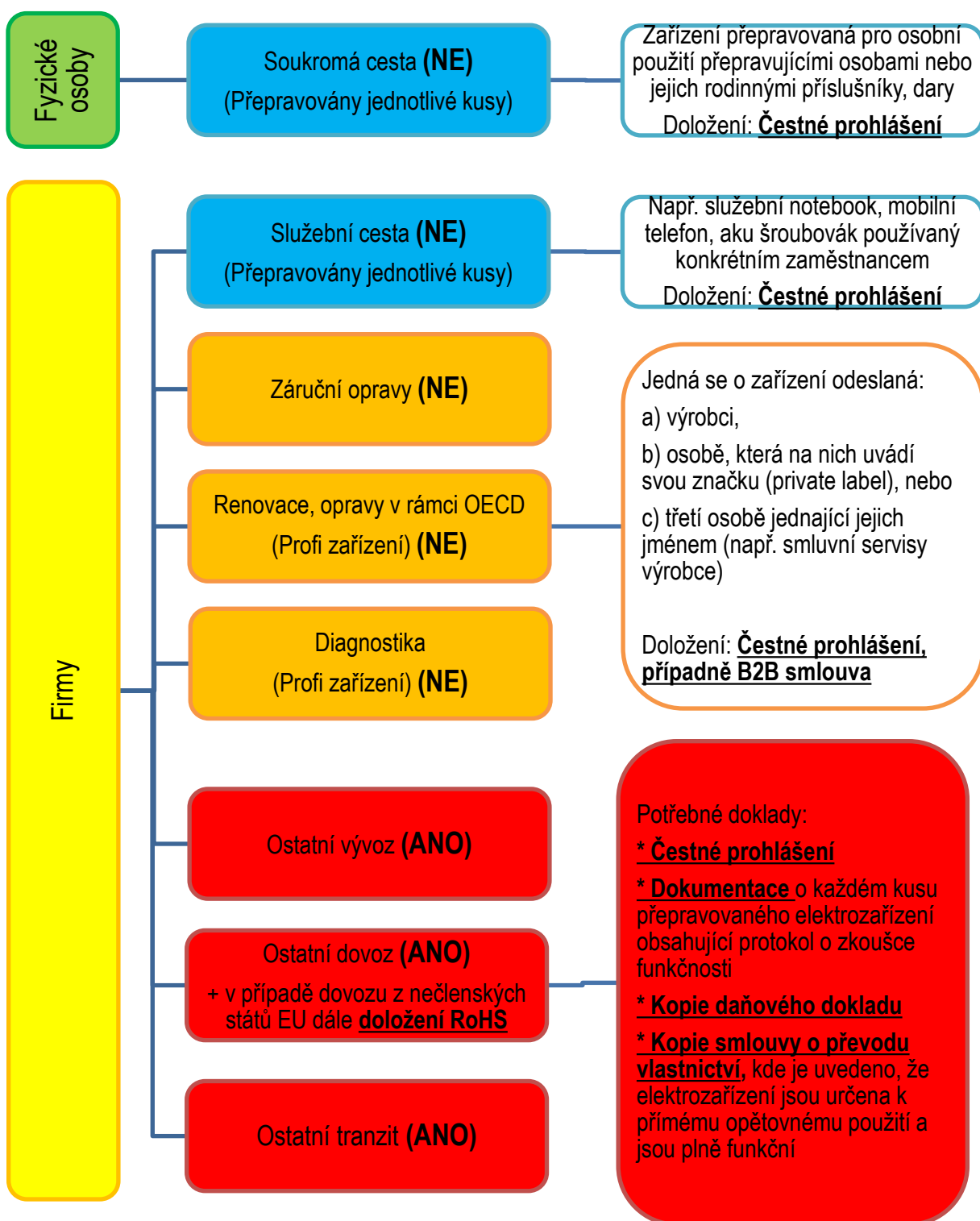
9 Užitečné zdroje informací

Webové stránky Ministerstva věnované přeshraniční přepravě odpadů a odpadním elektrozařízením:

http://www.mzp.cz/cz/preshranicni_preprava_odpadu

<https://www.mzp.cz/cz/elektrozarizeni>

Příloha 1 – Požadavek na zkoušky funkčnosti a vypracování dokumentace dle účelu přepravy

Obrázek 11 – Povinnost provedení zkoušek funkčnosti a zpracování dokumentace k použitým elektrozařízením dle účelu jejich přepravy (ANO – zkoušky funkčnosti se provádí, NE – zkoušky funkčnosti se neprovádí)

Příloha 2 – Vzor dokumnetace¹

Dokumentace a další doklady přikládáné k nákladu přepravovaných použitých elektrozařízení

Documentation and other documents accompanying load of shipped used equipment

A. Doklady přikládáné k nákladu přepravovaných použitých elektrozařízení

Documents accompanying load of shipped used equipment

Tabulka č. 1: Údaje o odesílateli/držiteli/příjemci přepravovaných elektrozařízení

Information on dispatcher/holder/consignee of shipped equipment

Odesílatel elektrozařízení <i>Dispatcher of equipment</i>	Držitel elektrozařízení <i>Holder of equipment</i>	Příjemce elektrozařízení <i>Consignee of equipment</i> <i>(retailer/distributor)</i>
Obchodní firma/název/jméno a příjmení: <i>Name:</i> IČO: <i>National ID</i>	Obchodní firma/název/jméno a příjmení: <i>Name:</i> IČO: <i>National ID</i>	Obchodní firma/název/jméno a příjmení: <i>Name:</i>
Adresa: <i>Address</i>	Adresa: <i>Address</i>	Adresa: <i>Address:</i>
Tel: E-mail:	Tel: E-mail:	Stát vývozu: <i>Country of export:</i> Tel: E-mail:

Tabulka č. 2: Seznam přepravovaných elektrozařízení

List of shipped equipment

Pořadové číslo položky <i>Item number</i>	Název elektrozařízení, výrobce, značka <i>Name of equipment, Producer, Brand name</i>	Datum provedení zkoušky funkčnosti <i>Functionality testing date</i>	Číslo protokolu o zkoušce funkčnosti <i>Functionality testing protocol number</i>

Tabulka č. 3: Seznam nebezpečných látek obsažených v přepravovaných elektrozařízeních

List of hazardous substances in shipped equipment

Pořadové číslo položky <i>Item number</i>	Název elektrozařízení, výrobce, značka <i>Name of equipment, Producer, Brand name</i>	Nebezpečné látky obsažené v elektrozařízení <i>Hazardous substances in shipped equipment</i>

Tabulka č. 4: Prohlášení držitele přepravovaných elektrozařízení o jeho odpovědnosti za splnění povinností podle § 37r zákona:

A declaration by the holder of shipped equipment on its responsibility for fullfiling of duties according to § 37r of the Act

Prohlášení držitele přepravovaných elektrozařízení o jeho odpovědnosti za splnění povinností podle § 37r zákona

Níže podepsaná osoba prohlašuje, že je držitelem elektrozařízení uvedených v příloženém seznamu přepravovaných elektrozařízení odpovědným za splnění povinností podle § 37r zákona a že tato elektrozařízení nejsou odpadem ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o odpadech.

A declaration by the holder of shipped equipment on its responsibility for fullfiling of duties according to § 37r of the Act No. 185/2001 Coll. on Waste

I, the undersigned, hereby declare that I am the holder of equipment listed in enclosed list of shipped equipment responsible for fullfiling of duties according to § 37r of the Act and that none of the material or equipment within the consignment is Waste according to § 3(1) of the Act on Waste.

Držitel elektrozařízení:

Holder of equipment

Jméno a příjmení statutárního orgánu držitele:

Name and surname of statutory body of holder

Datum:

Date

Podpis:

Signature

¹ Dle přílohy č. 12 vyhlášky o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady

B. Dokumentace ke každému jednotlivému kusu přepravovaného elektrozařízení

Documentation accompanying each shipped equipment

1. Protokol o zkoušce funkčnosti použitého elektrozařízení

Functionality testing protocol of used equipment

PROTOKOL O ZKOUŠCE FUNKČNOSTI POUŽITÉHO ELEKTROZAŘÍZENÍ Č. ... FUNCIONALITY TESTING PROTOCOL OF USED EQUIPMENT NO.			
ÚDAJE O PŘEPRAVOVANÉM ELEKTROZAŘÍZENÍ <i>Data on shipped equipment</i>			
Název elektrozařízení <i>Name of the equipment</i>		Skupina a podskupina elektrozařízení <i>Category and subcategory of equipment</i>	
Výrobce elektrozařízení (je-li znám) <i>Name of the producer (if available)</i>			
Výrobní nebo identifikační číslo elektrozařízení (pokud je k dispozici) <i>Equipment ID (if available)</i>		Rok výroby elektrozařízení (je-li znám) <i>Year of production (if available)</i>	
ÚDAJE O PROVEDENÍ ZKOUŠKY FUNKČNOSTI ELEKTROZAŘÍZENÍ <i>Data on functionality test</i>			
OBJEDNATEL ZKOUŠKY FUNKČNOSTI <i>Test ordered by:</i>		ZKOUŠKU FUNKČNOSTI PROVEDL: <i>Test made by:</i>	
Obchodní firma/název/jméno a příjmení / <i>Name</i>		Obchodní firma/název/jméno a příjmení / <i>Name</i>	
Adresa / <i>Address</i>		Adresa / <i>Address</i>	
IČO / <i>National ID</i>		Evidenční číslo oprávnění a evidenční číslo osvědčení <i>Authorization No. and Certificate No.</i>	
Telefon / <i>Telephone Number</i>			
Výsledek prohlídky elektrozařízení <i>Result of equipment inspection</i>			
Výsledky provedených zkoušek <i>Result of testing</i>			
Soupis použitých přístrojů <i>List of used testing equipment</i>			
Vyhodnocení zkoušky chodu elektrozařízení <i>Evaluation of operation test</i>			
Celkové vyhodnocení stavu elektrozařízení z hlediska bezpečnosti osob, zvířat a majetku <i>Overall result of equipment safety condition</i>			
Poznámka <i>Remark</i>			
Datum vypracování protokolu <i>Date</i>	Podpis osoby, která provedla zkoušku funkčnosti elektrozařízení <i>Signature of person concluding equipment functionality test</i>		
Protokol o zkoušce funkčnosti převzal (datum a podpis) <i>Functionality testing protocol accepted by (name and signature)</i>			

2. Doklad o obsahu nebezpečných látek v přepravovaném elektrozařízení

Příloží se příslušný doklad, v němž jsou uvedeny údaje o obsahu nebezpečných látek v elektrozařízení.

Evidence of presence of hazardous substances

SMĚRNICE A DODATKY

Praha dne 26. října 2018

Č. j.: MZP/2018/110/2487

Směrnice MŽP č. 9/2018 o zabezpečení jednotného postupu při nominaci území na národní geopark

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) rozhodlo¹ o vytvoření systému národních geoparků České republiky. Národní geoparky sledují na svém území evropsky i světově uznávané cíle v ochraně, interpretaci a prezentaci geologického a souvisejícího krajinného dědictví, kterými jsou
 - 1.1 zajištění udržitelného rozvoje pro budoucí generace podporou ochrany a zabezpečení geologického dědictví,
 - 1.2 přijetí strategie Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (dále jen „UNESCO“), týkající se globálních geoparků UNESCO sdružených v Síti globálních geoparků, která se zaměřuje na zlepšení vědeckého poznání, ochranu a udržitelné využívání zdrojů, místní ekonomický rozvoj, respektování přírodního i kulturního dědictví, popularizaci přírodních věd, vzdělávání a rozvoj geoturismu,
 - 1.3 podpora aktivit vedoucích k udržitelnému a šetrnému využívání geologického dědictví,
 - 1.4 prohloubení mezinárodní spolupráce na poli ochrany, prezentace a interpretace geologického a souvisejícího krajinného dědictví.
2. Tato směrnice definuje
 - 2.1 pojmy „geopark“, „kandidátský geopark“, „národní geopark“ a jejich základní poslání (čl. 2),
 - 2.2 pojmy „Charta národních geoparků České republiky“, „logo národních geoparků“ a „Rada národních geoparků“ (čl. 3),
 - 2.3 postup oznámení kandidatury na „národní geopark“, resp. podání žádosti o zahájení hodnotícího procesu (evaluační) za účelem získání přechodného označení „kandidátský geopark“ (čl. 4),
 - 2.4 postup hodnotícího procesu vedoucího k udělení certifikátu „národní geopark“

¹Viz bod č. 7 zápisu z porady vedení č. 1/2006, konané dne 19. 1. 2006.

- řídícímu subjektu žádajícího kandidátského geoparku (čl. 6),
- 2.5 postup periodického hodnocení (revalidace) národních geoparků vedoucího k obnovení certifikátu „národní geopark“ na další čtyři nebo dva roky, či neobnovení tohoto certifikátu (čl. 8),
- 2.6 postup nominačního procesu národního geoparku na globální geopark UNESCO (čl. 9).

Článek 2

Geopark, kandidátský geopark, národní geopark

1. Geopark je území, které:
 - 1.1 zahrnuje geodiverzitu, geologické fenomény a jevy zvláštního významu a skupiny geologických a paleontologických lokalit (geolokalit), mající regionální, národní případně mezinárodní význam pro geovědy, vyznačující se geologickou pestrostí a vzácností a reprezentující krajinu a její geologickou historii a umožňující interpretaci klíčových aspektů geologického a navazujícího krajinného dědictví,
 - 1.2 kromě geologických hledisek zahrnuje i fenomény geomorfologické, archeologické, ekologické a dále historické, kulturní a esteticky hodnotné prvky krajiny,
 - 1.3 zahrnuje také osídlená území, přičemž místním obyvatelům umožňuje aktivní i pasivní poznávání geologického vývoje krajiny, ve které žijí, především genezi, vlastnosti a používání místních hornin a minerálů, vliv horninového prostředí na místní zemědělství, lesnictví, lázeňství, vodohospodářství, stavitelství, lékařství, gastronomii, řemesla, tradice, náboženské projevy a umění,
 - 1.4 má jasně určenou hranici a dostatečně velkou rozlohu na prezentaci zvoleného geovědního tématu tak, aby byl umožněn i udržitelný a šetrný rozvoj příslušného území s vysokou mírou participace místních obyvatel.
2. Kandidátským geoparkem se rozumí území připravující se na získání certifikátu „národní geopark“. Území získává toto přechodné označení na základě rozhodnutí Rady národních geoparků na dobu pěti let. Pokud kandidátský geopark do pěti let od tohoto rozhodnutí nepředloží nominační dokumentaci, je jeho kandidatura ukončena.
3. Národním geoparkem se rozumí příkladně fungující a geovědně reprezentativní geopark s geologickou hodnotou národního významu nacházející se na území České republiky, jemuž byl udělen certifikát „národní geopark“.
4. Povinnosti národního geoparku jsou:
 - 4.1 podporovat udržitelný rozvoj usilující o sladění života obyvatel příslušného regionu s jeho přírodou a motivovat místní obyvatele ke kreativnímu zapojení do tohoto rozvoje,
 - 4.2 umožnit vzdělávání veřejnosti o vývoji a hodnotách daného území a přispět

k výuce a výzkumu v oblasti věd o Zemi,

- 4.3 prostřednictvím vhodných aktivit neohrožujících geologickou hodnotu území probouzet zájem veřejnosti o poznání geologického a souvisejícího krajinného dědictví v souladu s bodem 1.3 tohoto článku,
- 4.4 prostřednictvím řídicího subjektu geoparku spolupracovat s orgány ochrany přírody a krajiny i se specialisty geologických organizací při vytváření vhodných programů a produktů spojujících interpretaci geologického dědictví a jeho udržitelné využívání s aktivitami ekologicky šetrného geoturismu,
- 4.5 přispívat k ochraně a zachování geologického bohatství a geologických celků,
- 4.6 na konci každého kalendářního roku zpracovat výroční zprávu o své činnosti a předat ji Radě na vědomí nejpozději v březnu následujícího roku.

Článek 3 **Definice pojmů**

1. Rada národních geoparků je poradním, odborným a koordinačním orgánem ministra životního prostředí. Je složena ze zástupců institucí z oblasti geologie a dalších věd o Zemi, vzdělávání, ochrany přírody a krajiny, památkové péče, zástupců stávajících národních geoparků a specialistů na udržitelný rozvoj a cestovní ruch; ve své činnosti se řídí vlastním statutem a jednacím řádem (dále jen „Rada“)².
2. Logo národních geoparků je symbolem národních geoparků, které získávají právo je užívat v okamžiku udělení certifikátu „národní geopark“ a ztrácejí je v okamžiku jeho odnětí. Logo je vlastnictvím ministerstva, jde o registrovanou značku.
3. Certifikát „národní geopark“ je osvědčením ministra životního prostředí. Na základě podpisu Charty národních geoparků opravňuje řídicí subjekt geoparku užívat označení „národní geopark“ a logo národních geoparků.
4. Charta národních geoparků České republiky je základním ideovým dokumentem národních geoparků, vyjadřujícím jejich poslání a principy.

Článek 4 **Kandidatura na „národní geopark“**

1. Žadatel usilující o certifikát „národní geopark“ musí být nejdříve zařazen na Seznam kandidátských geoparků. Za tímto účelem vypracuje žádost o udělení označení „kandidátský geopark“ (dále jen „žádost“), kterou v elektronické i analogové podobě ve třech výtiscích zašle Radě. Povinný obsah žádosti je blíže specifikován v příloze č. 4 této směrnice. Žádost musí být odeslána Radě mezi 1. říjnem a 30. listopadem libovolného roku.

² Rada národních geoparků byla zřízena příkazem ministra životního prostředí č. 9/2007 ze dne 2. dubna 2007.

2. Žadatelem, který je řídicím subjektem žadatelského geoparku, může být jakýkoliv typ právnické osoby (např. spolek, obecně prospěšná společnost, nevládní nezisková organizace, mikroregion, muzeum, destinační agentura apod.). V rámci regionu, v němž geopark působí, žadatel dokládá dohodu o strategickém partnerství nejméně s jedním klíčovým účastníkem. Klíčovým účastníkem se rozumí subjekt s výrazným vlivem na území geoparku, zejména ve smyslu jeho ekonomického, kulturně vzdělávacího či environmentálního působení.
3. Je-li alespoň 10 % území aspirujícího geoparku součástí některého velkoplošného zvláště chráněného území přírody, je žadatel povinen doložit také dohodu o strategickém partnerství s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR nebo příslušnou správou národního parku. Obsahem této dohody je nastavení vzájemné spolupráce a výměny informací.
4. Tajemník Rady eviduje každou doručenou žádost a kontroluje, zda obsahuje všechny požadované náležitosti; v případě formálních nedostatků vyzve nejpozději do 31. prosince téhož roku žadatele k jejich odstranění. Pokud není upravená žádost Radě doručena do 1. dubna následujícího roku, není Radou posuzována.
5. Tajemník Rady rozešle zaevidovanou žádost k posouzení členům Rady nejpozději 20 dní před jejím zasedáním, na němž se má žádost projednávat. Rada na svém nejbližším jednání posoudí potenciál žadatelského geoparku spočívající v jedinečnosti a reprezentativnosti geologického a souvisejícího krajinného dědictví na jeho území. V rámci tohoto potenciálu jsou posuzovány také přínos, reprezentativnost a jedinečnost navrhovaného tématu geoparku, přičemž jsou zohledněny způsob současné ochrany geologického a souvisejícího krajinného dědictví jakož i možnosti žadatele a jeho strategických partnerů v oblasti prezentace a interpretace tohoto dědictví i geoturismu.
6. Rada vede Seznam žádostí o udělení označení „kandidátský geopark“ (dále jen „Seznam“).
7. Rada rozhoduje o zařazení na Seznam, případně o zamítnutí žádosti, na základě posouzení podle odstavce 4 tohoto článku hlasováním. Znění tohoto posouzení i následného rozhodnutí Rady o kandidatuře je uvedeno v zápisu z příslušného zasedání Rady.
8. Zařazením na Seznam geopark získává přechodné označení „kandidátský geopark“ na maximálně pětileté období.
9. Rozhodnutí Rady ve věci udělení titulu „kandidátský geopark“ je žadateli oznámeno do 30 dnů od zasedání Rady, na kterém bylo rozhodnutí přijato.
10. V případě, že Rada v žádosti zjistí nedostatky, díky nimž o ní nelze rozhodnout ani hlasovat, vyzve žadatele, aby svou žádost doplnil či upravil. Součástí této výzvy je kromě zápisu z příslušného zasedání Rady, obsahujícího její posouzení kvality geoturistického potenciálu, také výčet konkrétních nedostatků žádosti. Neodstranění vytknutých nedostatků žadatelem do jednoho roku od doručení výzvy bude Radou považováno za zpětvzetí žádosti. Zamítnutou žádost již nelze v tomto znění znovu předložit.

11. Pokud Rada vyhodnotí potenciál území geoparku podle odstavce 4 tohoto článku jako nedostatečný, informuje o svém rozhodnutí žadatele formou zprávy obsahující příložený zápis s příslušným stanoviskem Rady. Součástí zprávy je výčet konkrétních nedostatků a důvodů, pro které nebude žádost zařazena na Seznam.

Článek 5

Nominační dokumentace „kandidátského geoparku“ pro získání certifikátu „národní geopark“

1. Žadatel po obdržení rozhodnutí o zařazení na Seznam a získání titulu „kandidátský geopark“ zahájí přípravu nominační dokumentace, jejíž struktura je uvedena v příloze č. 5 této směrnice. Tuto dokumentaci, společně se sebehodnocením vyplněným v hodnotícím evaluačním formuláři (viz příloha č. 6), zašle nejpozději do pěti let od rozhodnutí o udělení titulu „kandidátský geopark“ Radě. Zasílá ji ve třech vyhotoveních a v elektronické verzi v období mezi 1. říjnem a 30. listopadem daného roku.
2. Doručená nominační dokumentace je tajemníkem Rady zkontrolována z hlediska úplnosti a poté elektronicky postoupena všem členům Rady a Radou určeným hodnotitelům. V případě, že dokumentace neobsahuje všechny požadované náležitosti či má jiné formální nedostatky, vyzve tajemník Rady žadatele k nápravě. Dokud k této nápravě nedojde, není nominační dokumentace Radou posuzována.
3. Rada určí v souladu se statutem a jednacím řádem Rady a článkem 6 této směrnice dva hodnotitele: jednoho pro geovědní oblast a druhého pro oblast regionálního rozvoje a cestovního ruchu. Hodnotitelé z pověření Rady ověří na misi v místě skutečnosti uvedené v nominační dokumentaci a posoudí jeho aktivity a celkový stav.

Článek 6

Rozhodnutí o udělení certifikátu „národní geopark“

1. Výsledek procesu evaluace kandidátského geoparku má následující varianty:
 - 1.1 doporučení Rady ministrovi životního prostředí udělit kandidátskému geoparku certifikát „národní geopark“ (bez podmínek),
 - 1.2 doporučení Rady ministrovi životního prostředí udělit kandidátskému geoparku certifikát „národní geopark“ s podmínkami (jejich splnění bude posuzováno v rámci revalidace podle čl. 1, odst. 2, písm. f),
 - 1.3 Rada kandidátskému geoparku nedoporučí udělit certifikát „národní geopark“, ale odloží rozhodnutí, dokud v nominační dokumentaci nebudou zohledněny připomínky Rady; rozhodnutí lze odložit maximálně do uplynutí pěti let od získání titulu „kandidátský geopark“,

- 1.4 Rada nedoporučí udělit kandidátskému geoparku certifikát „národní geopark“ a jeho nominaci zamítne.
2. Rada rozhoduje o variantách uvedených v čl. 6 odst. 1 na základě posouzení nominační dokumentace a příslušné hodnotící zprávy hlasováním na svém zasedání. Do jednoho měsíce od příslušného zasedání Rada informuje žadatele o výsledku procesu evaluace formou písemného sdělení včetně zápisu z příslušného zasedání a případných připomínek Rady.
 3. O udělení certifikátu „národní geopark“ rozhoduje na základě doporučení Rady ministr životního prostředí. Certifikát s názvem geoparku a identifikací jeho řídicího subjektu předává ministr životního prostředí žadateli do tří měsíců od rozhodnutí Rady.
 4. Statutární zástupce geoparku při převzetí certifikátu „národní geopark“ svým podpisem signatářské listiny (viz příloha č. 10) stvrzuje, že jím řízený národní geopark bude provozován a rozvíjen v souladu s principy Charty národních geoparků.
 5. Evidenci národních geoparků a jejich případných změn vede Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Článek 7

Revalidace národního geoparku

1. Oprávnění vlastnit certifikát „národní geopark“ je pro každý národní geopark prověřováno Radou v průběhu revalidačního období, které trvá dva nebo čtyři roky (k délce období viz odst. 6 tohoto článku).
2. Revalidace probíhá formou hodnocení stavu a pokroku daného národního geoparku. Za tímto účelem zpracuje revalidovaný národní geopark revalidační zprávu a ve spolupráci s hodnotiteli revalidační formulář (přílohy č. 7 a 8, v případě územní změny též příloha č. 9). Zprávu a revalidační formulář zašle nejdříve šest a nejpozději pět měsíců před ukončením platnosti svého certifikátu „národní geopark“ v elektronické verzi Radě.
3. Doručená revalidační zpráva je tajemníkem Rady zkontrolována z hlediska kompletnosti a poté elektronicky postoupena všem členům Rady. V případě, že revalidační zpráva neobsahuje všechny požadované náležitosti či má jiné formální nedostatky, vyzve tajemník Rady revalidovaný geopark k nápravě. Dokud k této nápravě nedojde, není revalidační zpráva Radou posuzována.
4. Rada určí již na počátku revalidačního období daného národního geoparku³⁾ jednoho hodnotitele pro geovědní oblast a druhého pro oblast regionálního rozvoje a cestovního ruchu. Tento hodnotitelský tým je Radou vyslán provést revalidační hodnotící misi na území geoparku, během níž ve světle skutečností uvedených v revalidační zprávě posoudí jeho celkový stav, činnost a pokrok dosažený v průběhu revalidačního období.

³ Revalidační období je obdobím platnosti certifikátu „národní geopark“.

Tito hodnotitelé také sledují, zda rozvoj geoparku probíhá v souladu s jeho ústředním tématem a záměry uvedenými v jeho nominační dokumentaci a zda je rozvíjen v souladu s principy Charty národních geoparků ČR. Své závěry hodnotitelé doplní do revalidačního formuláře.

5. O výsledku revalidace Rada rozhoduje na základě revalidační zprávy zpracované geoparkem a hodnotící zprávy zpracované hodnotiteli podle bodu 2 článku 6 této směrnice. Členové Rady při tomto rozhodování vycházejí také ze svých znalostí a zkušeností pramenících zejména z návštěv revalidovaného geoparku i z průběžného sledování výsledků jeho činnosti prezentovaných Radě i mimo ni (např. výroční zprávy).
6. Výsledek revalidace Rada vyjadřuje pomocí tříступňového systému barevných karet:
 - 6.1 „zelená karta“ znamená uspokojivý pokrok národního geoparku ve smyslu Charty národních geoparků ČR a tedy doporučení obnovit certifikát „národní geopark“ na další čtyři roky,
 - 6.2 „žlutá karta“ se uděluje při zjištění výrazných nedostatků v činnosti národního geoparku, přičemž Rada písemně vyzve řídicí subjekt národního geoparku, aby do dvou let nežádoucí stav napravil; v opačném případě již nebude certifikát národního geoparku obnoven; „žlutá karta“ tedy znamená doporučení obnovit certifikát „národní geopark“ na další dva roky,
 - 6.3 „červená karta“ je vystavena jen v případě, že během předchozího dvouletého období v režimu „žluté karty“ revalidovaný národní geopark neodstranil Radou vytčené nedostatky, nebo v případě zásadního porušení či soustavného nenaplňování Charty národních geoparků ČR; „červená karta“ tedy znamená doporučení neobnovit certifikát „národní geopark“.
7. O doporučení ministru životního prostředí o obnovení certifikátu „národní geopark“ na další období rozhoduje Rada hlasováním na svém zasedání. Do jednoho měsíce od příslušného zasedání je statutárnímu zástupci hodnoceného národního geoparku zaslána písemná informace o výsledku hlasování (včetně zápisu z příslušného zasedání a případných připomínek Rady).
8. O obnovení certifikátu „národní geopark“ rozhoduje na základě doporučení Rady ministr životního prostředí. Obnovený certifikát „národní geopark“ slavnostně předává ministr životního prostředí žadateli do tří měsíců od rozhodnutí Rady.
9. Ředitel revalidovaného geoparku při převzetí obnoveného certifikátu „národní geopark“ svým podpisem signatářské listiny stvrzuje, že jím řízený národní geopark bude nadále provozován a rozvíjen v souladu s principy Charty národních geoparků.

Článek 8

Změna rozlohy národního geoparku

1. Národní geopark má právo na odůvodněnou změnu rozlohy svého území. Pokud tato změna rozlohy nepřesahuje 10 % stávajícího území národního geoparku, lze o ni žádat v rámci revalidačního procesu. V tomto případě probíhá revalidační proces v souladu s článkem 8 této směrnice.
2. Pokud navrhovaná změna rozlohy národního geoparku přesahuje 10 % jeho stávající rozlohy, je třeba po skončení platnosti jeho certifikátu „národní geopark“ absolvovat celou certifikační proceduru znova podle článků 4 a 5 této směrnice. V tom případě jde o novou žádost o titul „kandidátský geopark“, takže je nutno změnit název i ústřední téma geoparku.

Článek 9

Nominace národního geoparku na geopark UNESCO

1. Národní geopark má možnost usilovat o získání titulu „globální geopark UNESCO“, udělovaného ze strany UNESCO v souladu se Statutem a Operačními směrnicemi globálních geoparků UNESCO (Statutes and Operational Guidelines of the UNESCO Global Geoparks). K tomuto záměru si národní geopark od Rady vyžádá stanovisko pro Českou komisi pro UNESCO (dále také „ČKU“). Toto stanovisko Rada vydá nejdříve 1 měsíc po úspěšném ukončení revalidačního procesu žádajícího geoparku a nejpozději 6 měsíců po něm. Stanovisko Rady stvrzuje svým podpisem ministr životního prostředí a Rada je poté odešle České komisi pro UNESCO, která na základě tohoto podnětu pošle tzv. intenční dopis.
2. Národní geopark za účelem získání titulu „globální geopark UNESCO“ zpracuje nominační dokumentaci v souladu se Statutem a Operačními směrnicemi globálních geoparků UNESCO. Rada k dokumentaci na žádost národního geoparku vydá své stanovisko, v němž bude hodnotit parametry posuzované ze strany UNESCO z hlediska jedinečnosti geologických jevů daného území, interpretace těchto jevů v širokých souvislostech planety Země a života na ní, dále kvality personálního a finančního řízení geoparku, strategie a realizace udržitelného rozvoje s důrazem na rozvoj geoturismu a zapojení místních obyvatel do aktivit geoparku.
3. Tzv. intenční dopis, v němž se avizuje sekretariátu UNESCO v Paříži zájem o přijetí národního geoparku do globální sítě geoparků UNESCO, odesílá ČKU nejpozději 30. června běžného roku. Nominační dokumentaci pak ČKU oficiálně posílá sekretariátu UNESCO v Paříži mezi 1. říjnem a 30. listopadem téhož roku. Těmto termínům se musí přizpůsobit zpracování a odesílání výstupů dle odstavců 1 a 2 tohoto článku České komisi pro UNESCO, aby mohl proces v daném roce proběhnout.
4. Procedura i časový harmonogram hodnocení nominace na globální geopark UNESCO je určena Statutem a Operačními směrnicemi globálních geoparků UNESCO.

Článek 10

Závěrečná ustanovení

1. Kontrolu dodržování této směrnice provádí odbor geologie ministerstva.
2. Agendu geoparků vede odbor geologie ministerstva.
3. Tato směrnice nabývá platnosti podpisem ministra a účinnosti dnem 1. listopadu 2018 a je závazná pro všechny zaměstnance ministerstva a pro ředitele rezortních organizací, kteří zabezpečí postupy zaměstnanců jimi řízených rezortních organizací v souladu s touto směrnicí.
4. Zrušuje se směrnice MŽP č. 6/2007 č. j. 2868/M/07, 34064/ENV/07 ze dne 14. května 2007.

Odborný gestor: odbor geologie

Zpracovatel: Ing. Martina Pásková, Ph.D., RNDr. Mgr. Martin Hrubeš

Mgr. Richard Brabec

ministr

Přílohy:

- č. 1 - Charta národních geoparků
- č. 2 - Logo národních geoparků
- č. 3 - Vzor certifikátu „národní geopark“
- č. 4 - Vzor žádosti o udělení titulu „kandidátský geopark“
- č. 5 - Náležitosti nominační dokumentace k certifikaci „národního geoparku“
- č. 6 - Hodnotící evaluační formulář
- č. 7 - Hodnotící revalidační formulář
- č. 8 - Struktura revalidační zprávy
- č. 9 - Hodnotící revalidační formulář při změně rozlohy národního geoparku
- č. 10 - Signatářská listina

Tyto přílohy jsou nedílnou součástí Věstníku MŽP.

PŘÍKAZ č. 5/2018
ministra životního prostředí, kterým se vydává nový Statut a jednací řád
Rady národních geoparků

Určeno: státnímu tajemníkovi
náměstkům ministra pro řízení sekcí
řediteli České geologické služby

Na vědomí: předsedovi výboru odborové organizace Ministerstva životního prostředí

K zabezpečení činnosti vyplývající z příkazu ministra č. 9/2007 č. j. 25097/ENV/07, 2094/M/07 ze dne 2. dubna 2007 o zřízení Rady národních geoparků:

SCHVALUJI

nový Statut a jednací řád Rady národních geoparků

VYDÁVÁM

v příloze tohoto příkazu nový Statut a jednací řád Rady národních geoparků

ZRUŠUJI

přílohu příkazu ministra č. 9/2007 č. j. 25097/ENV/07, 2094/M/07 ze dne 2. dubna 2007 o zřízení Rady národních geoparků

UKLÁDÁM

náměstkovi ministra pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny

1. připravit seznam organizací, které mají své zástupce v Radě národních geoparků
2. připravit jmenovací listiny členů Rady národních geoparků

termín: do 60 dnů od vydání příkazu

STANOVÍM

platnost tohoto příkazu dnem podpisu ministrem a jeho účinnost dnem

1. listopadu 2018.

Odborný gestor: odbor geologie

Zpracovatel: RNDr. Mgr. Martin Hrubeš, ing. Martina Pásková, Ph.D.

Mgr. Richard Brabec
ministr

Příloha: Statut a jednací řád Rady národních geoparků

Tato příloha je nedílnou součástí Věstníku MŽP.

SDĚLENÍ

odboru ochrany ovzduší MŽP, kterým se mění příloha č. 3 „Metodika výpočtu resuspendovaných částic tuhých znečišťujících látek z povrchu zpevněných komunikací“ Metodického pokynu ke zpracování rozptylových studií vydaného ve Věstníku MŽP 2013/8.

Metodika výpočtu resuspendovaných částic tuhých znečišťujících látek z povrchu zpevněných komunikací, která byla vydána jako příloha č. 3 k Metodickému pokynu MŽP, odboru ochrany ovzduší, ke zpracování rozptylových studií ve Věstníku 2013/8, byla aktualizována. Jedná se o modifikaci dosud používané metodiky US EPA „AP-42“.

Bc. Kurt Dědič, v. r.
ředitel odboru ochrany ovzduší

Příloha: Metodika pro výpočet emisí částic pocházejících z resuspenze ze silniční dopravy
Tato příloha je nedílnou součástí Věstníku MŽP.